

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/943 RENDELETE**(2019. június 5.)****a villamos energia belső piacáról****(átdolgozás)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet ⁽⁴⁾ több alkalommal jelentős mértékben módosították. Mivel további módosítások szükségesek, a rendeletet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.
- (2) Az energiaunió célja, hogy a végfelhasználók számára – legyen szó lakossági fogyasztókról vagy vállalkozásokról – megbízható, biztonságos, fenntartható, versenyalapú és megfizethető módon kínáljon energiát. A villamosenergia-rendszert korábban vertikálisan integrált, gyakran köztulajdonú monopóliumok uralták, amelyek nagy teljesítményű, centralizált atomerőművekkel vagy fosszilis tüzelésű hőerőművekkel rendelkeztek. A villamos energia belső piacának, amely 1999 óta fokozatosan valósul meg, célja, hogy az Unió valamennyi fogyasztója számára egyaránt valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenyipiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához. A villamos energia belső piaca növelte a versenyt különösen nagykereskedelmi szinten, valamint az övezetközi kereskedelmet. A villamos energia belső piaca továbbra is alapja a hatékony energiapiacnak.
- (3) Az Unió energiarendszere az elmúlt évtizedek legmélyrehatóbb változásán megy keresztül, és a villamos energia piaca e változás központi eleme. Az a közös cél, hogy az energiarendszert dekarbonizálni kell, új lehetőségeket és új kihívásokat jelent a piaci szereplők számára. Ugyanakkor a műszaki fejlődés a fogyasztói részvétel és a határokon átívelő együttműködés új formáit teszi lehetővé.
- (4) Ez a rendelet olyan szabályokat állapít meg, amelyek a villamos energia belső piacának működését hivatottak biztosítani és magában foglalja a megújuló energiaforrások és a környezetvédelmi politika fejlesztésével kapcsolatos követelményeket, így különösen külön szabályokat tartalmaz a megújulóenergia-termelő létesítmények egyes típusaira, a kiegyenlítő szabályozási felelősségre, a teherelosztásra és -újraelosztásra, valamint az új termelőkapacitásra vonatkozó CO₂-kibocsátás küszöbértékére vonatkozóan, amennyiben e kapacitás az erőforrás-megfelelőség szükséges szintjét biztosítani hivatott átmeneti intézkedések, nevezetesen kapacitásmechanizmusok tárgyát képezi.
- (5) A kis villamosenergia-termelő létesítményekből származó megújuló forrásból származó villamos energiára elsőbbségi alapú teherelosztást kell alkalmazni vagy a teherelosztási módszertanban meghatározott egyedi

⁽¹⁾ HL C 288., 2017.8.31., 91. o.

⁽²⁾ HL C 342., 2017.10.12., 79. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2019. március 26-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2019. május 22-i határozata.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.).

prioritási sorrend, vagy a piacüzemeltetőket a villamos energia piaci forgalmazására kötelező, jogi vagy szabályozási követelmények révén. Az azonos gazdasági feltételek mellett a rendszerüzemeltetési szolgáltatások keretében alkalmazott elsőbbségi alapú teherelosztást úgy kell tekinteni, mint amely megfelel e rendeletnek. Az elsőbbségi alapú teherelosztást minden esetben összeegyeztethetőnek kell tekinteni a megújuló energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-termelő létesítmények részvételével a villamos energia piacán.

- (6) A gyakran koordináció nélkül véghez vitt állami beavatkozások eredményeként tovább torzult a nagykereskedelmi villamosenergia-piac, ami káros hatással van a beruházásokra és a határokon átnyúló kereskedelemre.
- (7) A múltban a villamos energia felhasználói passzív szerepet játszottak, és gyakran olyan szabályozott árakon jutottak villamos energiához, amelyek nem voltak közvetlen összefüggésben a piaccal. A jövőben meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a felhasználók teljes mértékben, más piaci szereplőkkel azonos feltételek mellett legyenek jelen a piacon, és képesek legyenek energiafogyasztásuk kezelésére. A jövő villamosenergia-rendszerének a megújuló energia egyre nagyobb mértékű befogadása érdekében a rugalmasság minden lehetséges formáját ki kell használnia, különösen a keresletoldali választ és az energiatárolást, valamint ki kell használnia a digitalizálást az innovatív technológiák villamosenergia-rendszerbe történő integrálása révén. A lehető legkisebb költségek mellett dekarbonizálás érdekében a jövő villamosenergia-rendszerének az energiahatékonyság ügyét is támogatnia kell. A villamos energia belső piacának a megújuló energia tényleges integrálása révén történő megvalósítása hosszú távú befektetéseket ösztönözhet és hozzájárulhat az energiaunió, valamint a 2030-as éghajlat- és energiapolitikai keret célkitűzésének teljesítéséhez, amint azt a 2014. január 22-i, „Éghajlat- és energiapolitikai keret a 2020–2030-as időszakra” című bizottsági közlemény is rögzíti, és amit az Európai Tanács a 2014. október 23–24-i ülésén is megerősített.
- (8) A piac integráltságának növekedése és a villamosenergia-termelés ingadozóbbá válása miatt fokozottabban kell koordinálni a nemzeti energiapolitikákat a szomszédos országokkal, és ki kell használni a villamos energiával való határokon átnyúló kereskedés adta lehetőségeket.
- (9) A szabályozási keret fejlődött, és ma már lehetővé teszi a villamos energiával való uniós léptékű kereskedést. Ezt a fejlődést segítette több, a villamos energia piacának integrációját előmozdító üzemi és kereskedelmi szabályzat és iránymutatás elfogadása. Ezek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások rendelkezéseket tartalmaznak a piacok működésére, a rendszerüzemeltetésre és a rendszerek közötti kapcsolatokra vonatkozóan. A teljes átláthatóság biztosítása és a jogbiztonság növelése érdekében a kiegyenlítő szabályozási, a napon belüli, a másnapi és a határidős piaci időtávokhoz tartozó fő piacműködési és kapacitáselosztási elveket rendszeres jogalkotási eljárással, egyetlen uniós jogalkotási aktusba foglalva is el kell fogadni.
- (10) Az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet ⁽⁵⁾ 13. cikke olyan eljárást hoz létre, amelynek keretében az átviteli-rendszer-üzemeltetők feladataik egy részét vagy azok összességét harmadik felekre ruházhatják át. A feladataikat átruházó átviteli-rendszer-üzemeltetőknek továbbra is felelősnek kell maradniuk az e rendeletnek való megfelelés biztosításáért. Ezenfelül a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy egyes feladatok és kötelezettségek ellátását harmadik félre ruházzák át. Az ilyen átruházást a nemzeti szinten végzett feladatokra és kötelezettségekre, például a kiegyenlítőenergia-elszámolásra kell korlátozni. Ezen átruházás korlátozása nem vezethet a meglévő nemzeti szabályok szükségtelen megváltoztatásához. Ugyanakkor az átviteli-rendszer-üzemeltetőknek továbbra is felelősnek kell maradniuk az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ 40. cikke alapján rájuk bízott feladatok teljesítéséért.
- (11) Ahhoz, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitás és a kiegyenlítő szabályozási energia beszerzése során alkalmazott árképzés hatékony legyen és ne torzítsa a kiegyenlítő szabályozási piacokat, el kell kerülni, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződéses határozzák meg a kiegyenlítő szabályozási energia árát. Ez nem érinti azokat a teherelosztási rendszereket, amelyek esetében az (EU) 2017/2195 rendelettel összhangban integrált menetrendkezelési eljárást alkalmaznak.
- (12) Az (EU) 2017/2195 rendelet 18., 30. és 32. cikke kimondja, hogy a kiegyenlítő szabályozási energiával kapcsolatos szabványos és egyedi termékek árképzési módszere pozitív ösztönzőket teremt a piaci szereplők számára, hogy fenntartsák a saját egyensúlyukat vagy elősegítsék kiegyenlítőenergiaegységár-számítási területeik rendszeregyensúlyának helyreállítását, ezáltal csökkentve a rendszer kiegyenlítetlenségét és a társadalmat terhelő költségeket. Az ilyen árképzési megközelítésnek a keresletoldali válasz és egyéb kiegyenlítő szabályozási források gazdaságos felhasználására kell törekednie, az üzembiztonsági határértékektől függően.

⁽⁵⁾ A Bizottság (EU) 2017/2195 rendelete (2017. november 23.) a villamosenergia-átviteli rendszerek üzemeltetésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 312., 2017.11.28., 6. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019.június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (lásd e Hivatalos Lap 125. oldalát).

- (13) A kiegyenlítő szabályozási piacok integrációjának meg kell könnyítenie a napon belüli piac hatékony működését annak érdekében, hogy a piaci szereplőknek lehetőségük legyen a valós időhöz a lehető legközelebbi kiegyenlítésre, amint azt a kiegyenlítő szabályozási energiának az (EU) 2017/2195 rendelet 24. cikkében foglalt kapuzárási időpontjai lehetővé teszik. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek csupán a napon belüli piac zárása után fennmaradó kiegyenlítetlenségeket kell kiegyenlíteniük a kiegyenlítő szabályozási piacon. Az (EU) 2017/2195 rendelet 53. cikke azt is előírja, hogy a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakot uniós szinten 15 percben kell harmonizálni. E harmonizáció várhatóan segíti majd a napon belüli kereskedelmet és előmozdítja számos, azonos szállítási idővel rendelkező kereskedelmi termék fejlesztését.
- (14) Annak érdekében, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők hatékonyan és gazdaságosan, valamint piaci alapon tudják beszerezni és használni a kiegyenlítő szabályozási kapacitást, a piac integrációjának megerősítésére van szükség. Az (EU) 2017/2195 rendelet IV. címe e tekintetben a következő három módszert hozza létre, amelyek segítségével költség-haszon elemzés alapján az átvitelrendszer-üzemeltetők az övezetközi kapacitást kiegyenlítő szabályozási kapacitás cseréjére vagy rendszerszintű tartalékok megosztására jogosultak használni: az együttesen optimalizált eljárás, a piaci alapú allokációs eljárás és a gazdaságossági elemzésen alapuló allokáció. Az együttesen optimalizált allokációs eljárás másnapi alapon alkalmazandó. Ezzel ellentétben a piaci alapú allokációs eljárás akkor végezhető el, ha a szerződést legfeljebb egy héttel a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtása előtt kötötték, a gazdaságossági elemzésen alapuló allokáció pedig akkor végezhető el, ha a szerződést több mint egy héttel a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtása előtt kötötték, feltéve, hogy az allokált mennyiség korlátozott, és évente értékelést végeznek. Azt követően, hogy az illetékes szabályozó hatóságok jóváhagyták az övezetközi kapacitás felosztásának eljárására vonatkozó módszertant, a tapasztalatszerzés és a módszertannak a többi átvitelrendszer-üzemeltető általi jövőbeli zökkenőmentes alkalmazása céljából két vagy több átvitelrendszer-üzemeltető előzetesen is megkezdhetné a módszertan alkalmazását. E módszertanok alkalmazását mindazonáltal össze kell hangolni valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető között, a piaci integráció elősegítése céljából.
- (15) Az (EU) 2017/2195 rendelet V. címe értelmében a kiegyenlítőenergia-elszámolás általános célja egyrésztől biztosítani azt, hogy a mérlegkörfelelősök megőrizzék a saját egyensúlyukat vagy hatékony módon segítsék a rendszer egyensúlyának a helyreállítását, másrésztől ösztönözni a piaci szereplőket a rendszer egyensúlyának fenntartására vagy helyreállításának elősegítésére. Annak érdekében, hogy a kiegyenlítő szabályozási piacok és az általános energiarendszer alkalmassá váljon a különböző megújuló energiák növekvő részarányának integrációjára, a kiegyenlítőenergia-egységeknek az energia valósidejű értékét kell tükrözniük. Minden piaci szereplőnek pénzügyi felelősséget kell vállalnia az általa a rendszerben okozott kiegyenlítetlenségekért, amelyek az elszámolási mérési mennyiség és a végső piaci helyzet közötti különbségnek felelnek meg. A keresletoldali választ biztosító aggregátorok esetében az elszámolási mérési mennyiség a részt vevő felhasználók által fizikailag aktivált energiameennyiségből tevődik össze, meghatározott mérési és alpmódszertan alapján.
- (16) Az (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet ⁽⁷⁾ a másnapi és a napon belüli piacok tekintetében ad részletes iránymutatásokat az övezetközi kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan, beleértve az ajánlattételi övezetek között egyidejűleg rendelkezésre álló kapacitásmennyiségek meghatározásához szükséges közös módszertanok, a hatékonyság értékelését célzó kritériumok és az ajánlattételi övezetek meghatározásához kapcsolódó felülvizsgálati folyamat kialakításával kapcsolatos követelményeket is. Az (EU) 2015/1222 rendelet 32. és 34. cikke szabályokat állapít meg az ajánlattételi övezetek konfigurációjára vonatkozóan, a rendelet 41. és 54. cikke harmonizált felső és alsó korlátot állapít meg a másnapi és a napon belüli időtávhoz tartozó elszámolóárak tekintetében, a rendelet 59. cikke tartalmazza az övezetközi napon belüli kapuzárási időpontokra vonatkozó szabályokat, a rendelet 74. cikke pedig ismerteti a teher-úraelosztási és ellenkereskedelmi költségek megosztásával kapcsolatos módszerekre vonatkozó szabályokat.
- (17) Az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelet ⁽⁸⁾ részletes szabályokat tartalmaz a következők tekintetében: a határidős piacok övezetközi kapacitásfelosztása, a hosszú távú övezetközi kapacitás meghatározására alkalmas közös módszerek létrehozása, a hosszú távú átviteli jogokat biztosító európai szintű egyetlen egységes elosztási platform létrehozása, valamint a hosszú távú átviteli jogok határidős kapacitásfelosztásra való cseréjének lehetősége vagy a piaci szereplők közötti átadása. Az (EU) 2016/1719 rendelet 30. cikke meghatározza a határidős fedezeti termékekre vonatkozó szabályokat.

⁽⁷⁾ A Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24. o.).

⁽⁸⁾ A Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.).

- (18) Az (EU) 2016/631 bizottsági rendelet⁽⁹⁾ meghatározza a villamosenergia-termelő létesítmények – különösen a szinkron villamosenergia-termelő berendezések, az erőműparkok és a tengeri erőműparkok – összekapcsolt rendszerre történő hálózati csatlakozásának követelményeit. E követelmények segítenek biztosítani a villamos energia belső piacán a tisztességes verseny feltételeit, a rendszerbiztonságot és a megújuló forrásokból származó energia integrálását, valamint megkönnyítik a villamos energia Unió-szerte folytatott kereskedelmét. Az (EU) 2016/631 rendelet 66. és 67. cikke megállapítja a villamosenergia-termelés terén kialakulóban levő technológiákra alkalmazandó szabályokat.
- (19) A kereslet és kínálat eloszlását tükröző ajánlattételi övezetek jelentik a piaci alapú villamosenergia-kereskedelem sarokkövét és a kapacitáselosztási módszerekben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásának előfeltételét, ideértve az áramlássalapú kapacitászámítás elvét. Ezért az ajánlattételi övezeteket úgy kell meghatározni, hogy biztosítható legyen a piaci likviditás, a szűk keresztmetszetek hatékony kezelése és az általános piaci hatékonyság. Amikor a meglévő ajánlattételiövezet-konfigurációt az átvitelrendszer-üzemeltető szabályozási területén belüli ajánlattételi övezetek esetében egyetlen szabályozó hatóság vagy átvitelrendszer-üzemeltető végzi el illetékes szabályozó hatóságának jóváhagyásával, amennyiben az ajánlattételiövezet-konfiguráció elhanyagolható hatást gyakorol a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetők szabályozási területeire, beleértve a rendszerösszekötőket, és a hatékonyság javítása, a határokon átnyúló kereskedelmi lehetőségek maximalizálása vagy az üzembiztonság fenntartása érdekében szükség van az ajánlattételiövezet-konfiguráció felülvizsgálatára, kizárólag az érintett szabályozási terület átvitelrendszer-üzemeltetője és az illetékes szabályozó hatóság vehet részt a felülvizsgálatban. Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőnek és az illetékes szabályozó hatóságnak előzetesen értesítenie kell a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetőket a felülvizsgálatról, és a felülvizsgálat eredményeit nyilvánosságra kell hozni. Lehetővé kell tenni a regionális ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának megindítását a szűk keresztmetszetről szóló műszaki jelentés nyomán e rendelet 14. cikkével vagy az (EU) 2015/1222 rendeletben foglalt hatályos eljárásokkal összhangban.
- (20) Ha a regionális koordinációs központok kapacitászámításokat végeznek, maximalizálniuk kell a kapacitást, figyelembe véve a nem költséges beavatkozó intézkedéseket és tiszteletben tartva a kapacitászámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek üzembiztonsági határértékeit. Amennyiben a számítás eredménye szerint a kapacitás nem éri el vagy nem haladja meg az e rendeletben meghatározott minimális kapacitást, a regionális koordinációs központoknak minden rendelkezésre álló költséges beavatkozó intézkedést meg kell fontolniuk – beleértve a potenciál kapacitászámítási régiókon belüli és azok közötti újraelosztást –, hogy a minimális kapacitás elérése érdekében növeljék a kapacitást, a kapacitászámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetői üzembiztonsági határértékeinek tiszteletben tartása mellett. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek e rendelettel összhangban a kapacitászámítás minden aspektusáról pontosan és átláthatóan kell beszámolniuk, és biztosítaniuk kell, hogy a regionális koordinációs központoknak átadott valamennyi információ pontos és a célnak megfelelő legyen.
- (21) A kapacitászámítás során a regionális koordinációs központok az átvitelrendszer-üzemeltetőktől származó adatok alapján számítják ki az övezetközi kapacitást, amelyek figyelembe veszik az átvitelrendszer-üzemeltetők szabályozási területeire vonatkozó üzembiztonsági határértékeket. Az átvitelrendszer-üzemeltetők eltérhetnek az összehangolt kapacitászámítástól, amennyiben annak végrehajtása a szabályozási területük hálózati elemeire vonatkozó üzembiztonsági határértékek megsértését eredményezné. Ezeket az eltéréseket gondosan nyomon kell követni és átlátható módon jelenteni kell a visszaélések megakadályozása és annak biztosítása érdekében, hogy a piaci szereplők számára rendelkezésre bocsátandó rendszerösszekötő kapacitás mennyisége ne korlátozódjon az ajánlattételi övezeten belüli szűk keresztmetszet megoldására. Amennyiben cselekvési terv van érvényben, a cselekvési tervnek figyelembe kell vennie az eltéréseket, és kezelnie kell azok okait.
- (22) Alapvető piaci elvként kell kimondani, hogy a villamos energia árának a keresleten és a kínálaton kell alapulnia. Ezen áraknak jelezniük kell, mikor van szükség villamos energiára, és ezáltal piaci alapon kell ösztönzést biztosítani az olyan rugalmassági erőforrásokkal kapcsolatos beruházások számára, mint a rugalmas termelés, a rendszerösszekötők, a keresletoldali válasz és a tárolás.

⁽⁹⁾ A Bizottság (EU) 2016/631 rendelete (2016. április 14.) a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 112., 2016.4.27., 1. o.).

- (23) Míg az energiaunió céljai közé tartozik a villamosenergia-ágazat dekarbonizálása és az, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia fokozatosan a piac jelentős részévé váljon, az is alapvetően fontos, hogy a piac megszüntesse a határokon átnyúló kereskedelem jelenleg meglévő akadályait, és ösztönözze a háttér-infrastruktúrára, például a rugalmasabb termelésre, a rendszerösszekötőre, a keresletoldali válaszra és a tárolásra irányuló beruházásokat. Az időjárásfüggő és az elosztott termelésre való áttérés támogatása és annak biztosítása érdekében, hogy az Unió villamosenergia-piacai a jövőben is az energiapiaci alapelvek alapján működjenek, kiemelt fontosságú a rövid távú piacokra és a szűkösségi árazásra való összpontosítás.
- (24) A rövid távú piacok azáltal növelik a likviditást, hogy több erőforrás számára teszik lehetővé a teljes piaci részvételt, különösen azok számára, amelyek rugalmasabbak. A hatékony szűkösségi árazás egyrészt arra fogja ösztönözni a piaci szereplőket, hogy válaszoljanak a piaci jelzésekre, és hogy akkor legyenek jelen a piacon, amikor arra a legnagyobb szükség van, másrészt biztosítja, hogy az érintett piaci szereplők költségei megtérüljenek a nagykereskedelmi piacon. Ezért kiemelten fontos biztosítani, hogy az adminisztratív és burkolt ársapkák megszűnjenek, lehetővé téve a szűkösségi árazást. Ha teljes mértékben beágyazódnak a piaci struktúrába, a rövid távú piacok és a szűkösségi árazás hozzájárulhatnak ahhoz, hogy kivezessék az olyan további – az ellátásbiztonságot szolgáló – piactorzító intézkedéseket, mint a kapacitásmechanizmus. Ugyanakkor a nagykereskedelmi piacokon megvalósuló ársapka nélküli szűkösségi árazás nem veszélyeztetheti a kiszámítható és stabil végfogyasztói árak lehetőségét, különösen a lakossági fogyasztók, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az ipari fogyasztók esetében.
- (25) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107., 108. és 109. cikkének sérelme nélkül az alapvető piaci elvektől, például a kiegyenlítő szabályozási felelősség, a piaci alapú teherelosztás vagy -újraelosztás elvétől való eltérés tompítja a rugalmassági jelzéseket, és gátolja működésükben az olyan megoldásokat, mint az energia-tárolás, a keresletoldali válasz és az aggregálás. Bár egyes piaci szereplők – különösen a lakossági fogyasztók és a kkv-k – esetében a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése még mindig szükségessé tesz eltéréseket, a széles hatókörű, teljes technológiákra kiterjedő eltérések nem egyeztethetők össze a piaci alapú hatékony dekarbonizálási folyamatok elérésének céljával, ezért helyettük célzottabb intézkedéseket kell bevezetni.
- (26) A villamos energia belső piacán kialakuló valódi verseny előfeltétele a megkülönböztetésmentes, átlátható és megfelelő hálózathasználati díj, beleértve az átviteli hálózat rendszerösszekötő távvezetékeinek használati díját is.
- (27) A rendszerösszekötő kapacitások koordinálatlan megszorításai egyre nagyobb mértékben korlátozzák a villamos energia tagállamok közötti cseréjét, és komoly akadályt jelentenek a villamos energia belső piacának működése szempontjából. A rendszerösszekötők legmagasabb szintű kapacitását és a kritikus hálózati elemeket ezért a biztonságos hálózatüzemeltetés biztonsági szabványainak megfelelően – többek között a kiesésekre vonatkozó biztonsági norma (n-1) tiszteletben tartásával – kell rendelkezésre bocsátani. A hurokolt hálózatokon azonban továbbra is korlátozott a kapacitásszint meghatározhatósága. Az övezetközi kereskedelem számára rendelkezésre álló minimális kapacitást kell bevezetni annak érdekében, hogy csökkentsék a hurokáramlások és a belső szűk keresztmetszetek által az övezetközi kereskedelemre gyakorolt hatásokat, és kiszámítható kapacitásértéket biztosítsanak a piaci szereplők számára. Amennyiben az áramláson alapuló kapacitászámítás elvét alkalmazzák, az említett minimális kapacitással – tiszteletben tartva az üzembiztonsági határértékeket – azt kell meghatározni, hogy az (EU) 2015/1222 rendelet szerinti összehangolt kapacitászámításhoz az övezetközi vagy valamely belső kritikus hálózati elem kapacitásának legalább mekkora részarányát kell bemeneti adatként figyelembe venni, tekintetbe véve a kieséseket is. A kapacitás teljes fennmaradó részét az üzembiztonsági tartaléksávok, a hurokáramlások és a belső áramlások céljára lehet felhasználni. Továbbá, amennyiben előrelátható problémák merülnek fel a hálózati biztonság biztosításával kapcsolatban, korlátozott átmeneti időszakra el lehet fogadni eltéréseket, amelyeket olyan módszertannak és projekteknek kell kísérniük, amelyek hosszú távú megoldást biztosítanak.
- (28) Az az átviteli kapacitás, amelyre 70 %-os minimális kapacitási kritériumot kell alkalmazni a nettó átviteli kapacitáson alapuló módszertan esetén, a hatásos teljesítmény azon maximális átvitele, amely betartja az üzembiztonsági határértékeket és figyelembe veszi a kieséseket. E kapacitás összehangolt kiszámítása során figyelembe veszik azt is, hogy a villamosenergia-áramlás egyenlőtlenül oszlik meg az egyes összetevők között, és nem csupán kapacitásokat ad hozzá a rendszerösszekötő távvezetékekhez. E kapacitás nem veszi figyelembe a hurokáramlásokat, a belső áramlásokat vagy tartaléksávokat: ez utóbbiakat a fennmaradó 30 %-on belül veszik figyelembe.

- (29) Fontos kiküszöbölni a verseny azon torzulásait, amelyek a tagállamokban az átvitelrendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok különbözőségéből fakadnak. Ezenkívül szükséges, hogy a piaci szereplők számára átláthatóak legyenek a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó információk, valamint azon biztonsági, üzemelőképzési és üzemviteli szabványok, amelyek befolyásolják a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokat.
- (30) A szükséges beruházások megvalósulásának elősegítése érdekében az áraknak arról is jelzéseket kell adniuk, hogy hol van a legnagyobb szükség villamos energiára. Övezetekre oszló villamosenergia-rendszerben ahhoz, hogy a területi (helyre utaló) jelzések helyesek legyenek, szükséges, hogy az ajánlattételi övezetek meghatározása átlátható eljárás keretében, koherens, objektív és megbízható módon történjék. Annak érdekében, hogy az Unió villamosenergia-rendszere hatékonyan legyen üzemeltethető és tervezhető, és az új termelőkapacitások, a keresletoldali válasz és az átviteli infrastruktúra valós árjelzéseket kapjanak, az ajánlattételi övezeteknek tükrözniük kell a strukturális szűk keresztmetszeteket. Különösen fontos, hogy a belső szűk keresztmetszetek megszüntetése érdekében ne kerülhessen sor az övezetközi kapacitás csökkentésére.
- (31) Az ajánlattételi övezetek optimalizálására vonatkozó eltérő elvek figyelembevétele, továbbá a likvid piacok és a hálózati beruházások veszélyeztetésének elkerülése érdekében kétféle lehetőségről kell rendelkezni a szűk keresztmetszet kezelésére. A tagállamok számára lehetőséget kell adni arra, hogy válasszanak az ajánlattételi övezetük újbóli felosztása és az olyan intézkedések között, mint például a hálózatmegerősítés, illetve a hálózatoptimalizáció. E döntést a hosszú távú strukturális szűk keresztmetszetek ismeretében kell meghozni, amelyeket a tagállami átvitelrendszer-üzemeltető vagy -üzemeltetők, a villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózatának (a továbbiakban: a villamosenergia-piaci ENTSO) szűk keresztmetszetekről szóló jelentése vagy az ajánlattételi övezetek felülvizsgálata állapít meg. A tagállamoknak először meg kell próbálniuk közös megoldást találni a szűk keresztmetszetek lehető legjobb kezelésére. Ennek során a tagállamok több országot érintő vagy nemzeti cselekvési terveket fogadhatnak el a szűk keresztmetszetek kezelésére. Azon tagállamok esetében, amelyek a szűk keresztmetszetek kezelésére irányuló intézkedésekből álló cselekvési tervet fogadnak el, egy lineáris pályát leíró átmeneti időszakot kell alkalmazni a rendszerösszekötők megnyitásának vonatkozásában. E cselekvési terv végrehajtásának lezárultakor biztosítani kell a tagállamoknak a lehetőséget, hogy válasszanak az ajánlattételi övezet(ek) újbóli felosztása és aközött, hogy a fennmaradó szűk keresztmetszeteket saját finanszírozású beavatkozó intézkedésekkel kezeljék. Ez utóbbi esetben az ajánlattételi övezet nem osztható fel újra az említett tagállam akarata ellenére, amennyiben eléri a minimális kapacitást. A koordinált kapacitászámítás során alkalmazandó minimális kapacitás szintje a kritikus hálózati elem kapacitásának meghatározott százalékos hányadának felel meg; e százalékos arányt az (EU) 2015/1222 rendelet szerinti kiválasztási eljárást követően – illetve az áramlásalapú kapacitászámítás esetén annak során – határozzák meg, figyelembe véve a kiesési állapotra vonatkozó üzembiztonsági határértékeket. Utolsó lehetőségként a Bizottság határozatot hozhat az ajánlattételi övezet konfigurációjára vonatkozóan, ám kizárólag az azon tagállamokban található övezetek konfigurációját módosíthatja ily módon, amelyek az ajánlattételi övezet felosztásáról döntöttek, illetve amelyek nem érték el a kapacitás minimális szintjét.
- (32) A villamosenergia-rendszernek a piac integrációja révén történő hatékony dekarbonizálása szükségessé teszi a határokon átnyúló kereskedelmet akadályozó tényezők szisztematikus felszámolását, aminek köszönhetően megszűnik a piac széttagoltsága, és lehetővé válik, hogy az Unión belüli energiafelhasználók maradéktalanul kihasználják az integrált villamosenergia-piacok és a verseny előnyeit.
- (33) E rendeletnek a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó alapelveket kell megállapítania, ugyanakkor elő kell írnia a további, idevágó elveket és módszereket részletező iránymutatások elfogadását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a gyors alkalmazkodást a megváltozott körülményekhez.
- (34) A szűk keresztmetszet által jelentett problémák kezelése során pontos gazdasági jelzéseket kell adni az átvitelrendszer-üzemeltetők és a piaci szereplők számára, és a problémakezelésnek piaci mechanizmusokon kell alapulnia.
- (35) Nyitott versenypiacon az átvitelrendszer-üzemeltetőknek megfelelő ellentételezést kell kapniuk az abból eredő költségekért, hogy a hálózatukon határkeresztesző villamosenergia-áramlások fogadnak be, méghozzá azon átvitelrendszer-üzemeltetőktől, akiknek hálózatából a határkeresztesző villamosenergia-áramlás ered, illetve akiknek hálózatában végződik.
- (36) Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésből eredő ki- és befizetéseket a nemzeti hálózati díjak kialakításakor figyelembe kell venni.
- (37) A határkeresztesző hálózati hozzáférésért fizetendő tényleges összeg számottevően változhat az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőktől függően, valamint a tagállamokban alkalmazott díjszabási rendszer struktúrájában meglévő különbségek eredményeként. Ezért a kereskedelem torzulásának elkerülése érdekében szükséges bizonyos fokú harmonizáció.

- (38) Szabályokat kell alkotni a szűk keresztmetszeteket kezelő eljárásokból származó bevételek felhasználásáról, ha csak a rendszerösszekötő különleges jellege nem indokolja a mentességet e szabályok alól.
- (39) Ahhoz, hogy a piaci szereplők egyenlő feltételek mellett versenghessenek egymással, a hálózati díjakat úgy kell alkalmazni, hogy az az elosztás szintjén csatlakozó termeléssel szemben sem pozitív, sem negatív értelemben ne valósítson meg megkülönböztetést az átvitel szintjén csatlakozó termeléshez képest. A hálózati díjak nem lehetnek megkülönböztető jellegűek az energiatárolással szemben, nem ösztönözhetnek a keresletoldali válaszban való részvétel mellőzésére, és nem akadályozhatják az energiahatékonyság javítását.
- (40) A díjmegállapítás átláthatóságának és összehasonlíthatóságának növelése érdekében azokban az esetekben, amikor a kötelező harmonizáció nem minősül kívánatosnak, helyénvaló, hogy az (EU) 2019/942 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁰⁾ létrehozott Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: ACER) jelentést adjon ki a díjmegállapítás módszertana tekintetében a bevált gyakorlatokról.
- (41) A transzeurópai villamosenergia-hálózatra irányuló beruházások optimalizálása, valamint azon kihívás jobb kezelése érdekében, hogy nem valósíthatók meg gazdaságilag életképes rendszerösszekötő-létesítési projektek, ha azokat nemzeti szinten nem kezelik prioritásként, a túlterhelési díjak felhasználásának kérdéskörét át kell gondolni, és az ilyen összegeket a rendszerösszekötő kapacitások rendelkezésre állásának garantálásához, illetőleg fenntartásához és növeléséhez történő hozzájárulás céljára kell felhasználni.
- (42) A villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében, valamint abból a célból, hogy az Unión belül lehetővé váljon a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem és -ellátás, létre kell hozni a villamosenergia-piaci ENTSO-t. A villamosenergia-piaci ENTSO feladatait az uniós versenyjogi szabályokkal összhangban köteles végezni, amelyeket továbbra is alkalmazni kell a villamosenergia-piaci ENTSO határozataira. Feladatainak jól meghatározottaknak kell lenniük, és munkamódszereinek hatékonyságot és átláthatóságot kell biztosítaniuk. A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata által elkészített üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek az átfogó együttműködési struktúrában belül regionális struktúrákat kellene létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek az uniós szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű tízéves hálózatfejlesztési tervekkel. A tagállamoknak regionális szinten támogatniuk kell az együttműködést, és figyelemmel kell kísérniük a hálózat hatékonyságát. A regionális szintű együttműködésnek összeegyeztethetőnek kell lennie a villamos energia versenyképes és hatékony belső piacának irányába tett lépésekkel.
- (43) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak el kell végeznie az erőforrások megfeleléségének megbízható közép- és hosszú távú, európai szintű értékelését annak érdekében, hogy objektív alapok álljanak rendelkezésre a megfelelésséggel kapcsolatos aggályok értékeléséhez. Az erőforrások megfeleléségével kapcsolatos azon aggályoknak, amelyre a kapacitásmechanizmusok irányulnak, az erőforrások megfeleléségének európai szintű értékelésén kell alapulnia. Ezt az értékelést kiegészíthetik nemzeti értékelések.
- (44) Az erőforrások megfeleléségére vonatkozó hosszú távú (a tízévestől az egyévesig terjedő) értékelés e rendeletben foglalt módszertanának célja eltér az (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹¹⁾ 9. cikkében meghatározott szezonális (hat hónapos) megfeleléség-értékelés céljától. A közép- és hosszú távú értékelések elsősorban a megfeleléségi problémák azonosítására és annak eldöntésére szolgálnak, hogy szükség van-e kapacitásmechanizmusokra, míg a szezonális megfeleléség-értékelések olyan, a következő hat hónapban esetleg felmerülő rövid távú kockázatokra hívják fel a figyelmet, amelyek valószínűsíthetően a villamosenergia-ellátás helyzetének jelentős romlásához vezetnek. A regionális koordinációs központok emellett a villamosenergia-ágazatbeli átvitelrendszer-üzemeltetésre vonatkozó regionális megfeleléség-értékelést is végzik. Ezek a rendszerüzemeltetés során használt, nagyon rövid távú (az egyhetestől az egynaposig terjedő időszakokra vonatkozó) megfeleléségértékelések.
- (45) A tagállamoknak a kapacitásmechanizmusok bevezetése előtt fel kell mérniük azokat az esetleges szabályozási torzulásokat, amelyek hozzájárultak az erőforrások megfeleléségével kapcsolatos aggály kialakulásához. Elő kell írni a tagállamok számára, hogy intézkedéseket fogadjanak el az azonosított torzulások kiküszöbölésére, és elfogadják azok végrehajtásának ütemezését is. Kapacitásmechanizmusok csak azon megfelelési problémák kezelésére vezethetők be, amelyeket a szóban forgó torzulások kiküszöbölése nem old meg.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (lásd e Hivatalos Lap 22. oldalát).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát).

- (46) Azon tagállamoknak, amelyek kapacitásmechanizmusokat szándékoznak bevezetni, az erőforrás-megfelelőségi célokat átlátható és ellenőrizhető eljárás révén kell meghatározniuk. A tagállamoknak rendelkezniük kell azzal a lehetőséggel, hogy meghatározzák az általuk kívánatosnak ítélt ellátásbiztonsági szintet.
- (47) Az EUMSZ 108. cikke értelmében a Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik annak értékelésére, hogy a tagállamok által adott esetben bevezetni kívánt állami támogatási intézkedések összeegyeztethetők-e a belső piaccal. Ezt az értékelést az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése alapján, valamint a Bizottság által e célból elfogadott vonatkozó rendelkezésekkel és iránymutatásokkal összhangban kell elvégezni. E rendelet nem érinti ezt az EUMSZ által a Bizottságra ruházott kizárólagos hatáskört.
- (48) A már bevezetett kapacitásmechanizmusokat e rendelet fényében felül kell vizsgálni.
- (49) E rendeletben meg kell határozni a kapacitásmechanizmusokban való hatékony határokon átnyúló részvétel megkönnyítésének részletes szabályait. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek meg kell könnyíteniük az érdekelt termelők számára a más tagállamok kapacitásmechanizmusában való határokon átvélő részvételt. Ezért meg kell határozniuk, legfeljebb mekkora kapacitás tekintetében van lehetőség határokon átnyúló részvételre, lehetővé kell tenniük a részvételt, és ellenőrizniük kell a rendelkezésre állást. A szabályozó hatóságoknak érvényesíteniük kell a határokon átnyúló szabályokat a tagállamokban.
- (50) A kapacitásmechanizmusok nem eredményezhetnek túlkompenzációt, ugyanakkor biztosítaniuk kell az ellátás biztonságát. E tekintetben úgy kell kialakítani a stratégiai tartalékoktól eltérő kapacitásmechanizmusokat, hogy azok biztosítsák, hogy a rendelkezésre állásért fizetett ár automatikusan a nullához tartson akkor, ha a kapacitás azon szintje, amely kapacitásmechanizmus hiányában az energiapiacra nyereséges lenne, várhatóan megfelelő lesz a kapacitás keresleti szintjéhez viszonyítva.
- (51) Az energetikai átállás miatti társadalmi, ipari és gazdasági kihívásokkal szembesülő tagállamok és régiók támogatása érdekében a Bizottság létrehozta a „széntermelő és a magas szén-dioxid-kibocsátású régiók” kezdeményezést. Ebben az összefüggésben a Bizottság segítséget kell, hogy nyújtson a tagállamoknak, többek között – adott esetben – célzott pénzügyi támogatással annak érdekében, hogy ezekben a régiókban lehetővé váljon az „igazságos átmenet”.
- (52) Figyelembe véve a nemzeti energiarendszerek közötti különbségeket és a meglévő villamosenergia-hálózatok műszaki korlátait, a piaci integráció irányába történő előrelépés gyakran leginkább regionális szinten érhető el. Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködést ezért meg kell erősíteni. A hatékony együttműködés biztosítása érdekében az új szabályozási keretnek erősebb regionális irányítást és szabályozási felügyeletet kell előírnia, és ennek érdekében meg kell erősítenie az ACER döntéshozatali hatáskörét a határokon átnyúló ügyek tekintetében. Előfordulhat, hogy válsághelyzetekben, valamint az ellátás biztonságának növelése és a piaci torzulások korlátozása érdekében is szorosabb tagállami együttműködésre van szükség.
- (53) Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti regionális szintű koordináció hivatalossá vált azáltal, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetőknek kötelezően részt kell venniük a regionális biztonsági koordinátorok munkájában. Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti regionális szintű koordinációt tovább kell fejleszteni a regionális koordinációs központok létrehozása révén megerősített intézményi kerettel. A regionális koordinációs központok létrehozása során figyelembe kell venni a meglévő vagy tervezett regionális koordinációs kezdeményezéseket, és támogatni kell a villamosenergia-rendszerek egyre integráltabb működését az egész Unióban, ezáltal biztosítva azok hatékony és biztonságos teljesítményét. Ezért biztosítani kell, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális koordinációs központok révén történő koordinálása az egész Unióban megvalósuljon. Amennyiben valamely régió átvitelrendszer-üzemeltetőit még nem koordinálja egy meglévő vagy tervezett regionális koordinációs központ, az adott régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek létre kell hozniuk vagy ki kell jelölniük egy regionális koordinációs központot.
- (54) A regionális koordinációs központok illetékességét földrajzilag úgy kell meghatározni, hogy régiókon átnyúlóan ténylegesen hozzájárulhassanak az átvitelrendszer-üzemeltetők működésének koordinálásához, és ennek a rendszerbiztonság és a piaci hatékonyság növekedését kell eredményeznie. A regionális koordinációs központok számára kellő rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy feladataikat úgy végezzék a régióban, ahogyan az a rájuk bízott egyes feladatok jellegéhez a legjobban illeszkedik.

- (55) A regionális koordinációs központoknak azokban az esetekben kell feladatokat ellátniuk, amelyekben a feladatok regionális szintre telepítése hozzáadott értéket képvisel a nemzeti szinten ellátott feladatokhoz képest. A regionális koordinációs központok feladatkörének ki kell terjednie a regionális biztonsági koordinátorok által az (EU) 2017/1485 bizottsági rendelet⁽¹²⁾ alapján végzett feladatokra, valamint a rendszerüzemeltetéssel, a piacüzemeltetéssel és a kockázati felkészültséggel kapcsolatos további feladatokra. A regionális koordinációs központok feladatköre nem terjedhet ki a villamosenergia-rendszer valós idejű irányítására.
- (56) Feladataik ellátása során a regionális koordinációs központoknak hozzá kell járulniuk az éghajlat- és energiapolitikai keretrendszerben meghatározott 2030-as és 2050-es célkitűzések eléréséhez.
- (57) A regionális koordinációs központoknak elsősorban a régió rendszerüzemeltetésével és piacüzemeltetésével kapcsolatos regionális érdekek mentén kell eljárniuk. Ezért a regionális koordinációs központokra egyrészt olyan jogkört kell ruházni, amely azon intézkedések koordinálásához szükséges, amelyeket a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőknek bizonyos feladatok ellátásához kell meghozniuk, másrészt a fennmaradó feladatok tekintetében megerősített tanácsadói szerepet kell számukra előírni.
- (58) A regionális koordinációs központok emberi, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrásai nem haladhatják meg a feladataik teljesítéséhez szigorúan szükséges mértéket.
- (59) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak biztosítania kell a regionális koordinációs központok tevékenységének a régiók határain átívelő koordinációját.
- (60) Az uniós villamosenergia-elosztó hálózatok hatékonyságának növelése, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val való szoros együttműködés biztosítása érdekében létre kell hozni az uniós elosztórendszer-üzemeltetők szervezetét (a továbbiakban: EU DSO). Az EU DSO feladatainak jól meghatározottaknak kell lenniük, munkamódszereinek pedig biztosítaniuk kell a hatékonyságot, az átláthatóságot és az uniós elosztórendszer-üzemeltetők reprezentativitását. Az EU DSO-nak szükség esetén szorosan együtt kell működnie a villamosenergia-piaci ENTSO-val adott esetben az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és végrehajtása során, valamint iránymutatást kell adnia többek között az elosztott energiatermelésnek és az energiatárolásnak az elosztóhálózatokba való integrálása tekintetében, illetve más, az elosztóhálózatok irányításához kapcsolódó területeken. Az EU DSO-nak emellett kellően figyelembe kell vennie azokat a sajátosságokat, amelyek az elosztórendszerekhez csatlakozó fogyasztói irányú villamosenergia-rendszerek jellegéből fakadnak azokon a szigeteken, amelyek nem csatlakoznak rendszerösszekötők révén más villamosenergia-rendszerekhez.
- (61) Meg kell erősíteni az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges és átlátható hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétele mellett biztosítva legyen az uniós átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előretekintő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése, beleértve a rendszerösszekötő kapacitások kialakítását is. Ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak meg kell felelniük az ACER által kidolgozott, kötelező erővel nem bíró, keret jellegű iránymutatásoknak. Az ACER-nek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének tényeken alapuló felülvizsgálatában – beleértve azoknak a keret jellegű iránymutatásoknak való megfelelését –, és lehetővé kell tenni az ACER számára, hogy javasolja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az ACER-nek meg kell vizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és lehetővé kell tenni számára, hogy javasolja azok Bizottság általi elfogadását. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.
- (62) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és elfogadása során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a kidolgozási folyamatot érdemes észszerűsíteni annak egyértelművé tételével, hogy az ACER-nek – a Bizottságnak való benyújtás előtt – joga van felülvizsgálni a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezeteit.
- (63) A villamos energia belső piacának zavartalan működése érdekében olyan eljárásokról kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bizottság határozatokat és iránymutatásokat fogadjon el többek között a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozóan, biztosítva egyúttal a szabályozó hatóságok bevonását e folyamatba, adott esetben uniós szintű szövetségükön keresztül. A szabályozó hatóságok – a tagállamok más érintett hatóságaival együtt – fontos szerepet játszanak a villamos energia belső piacának megfelelő működése elősegítésében.

⁽¹²⁾ A Bizottság (EU) 2017/1485 rendelete (2017. augusztus 2.) a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatás megalkotásáról (HL L 220., 2017.8.25., 1. o.).

- (64) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a villamosenergia-piaci ENTSO várható tevékenységéhez. Ezért a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és észszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, például a szabályozó hatóságoknak vagy az ACER-nek, fontos szerepet kell betölteniük.
- (65) A teljes uniós villamosenergia-átviteli hálózat nagyobb átláthatóságának biztosítása érdekében a villamosenergia-piaci ENTSO-nak nem kötelező érvényű, az Unió egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervet kell készítenie és közzétennie, továbbá azt rendszeresen frissítenie kell. E hálózatfejlesztési tervbe bele kell foglalni a kereskedelmi vagy ellátásbiztonsági szempontból releváns, megvalósítható villamosenergiaátviteli-hálózatokat és a szükséges regionális rendszerösszekötőket.
- (66) Az új, jelentős infrastruktúra létrehozására irányuló beruházásokat erőteljesen ösztönözni kell, miközben gondoskodni kell a villamos energia belső piacának megfelelő működéséről is. Annak érdekében, hogy a mentességet élvező egyenáramú rendszerösszekötők erőteljesebb pozitív hatást gyakoroljanak a versenyre és az ellátás biztonságára, már a projekttervezés során vizsgálni kell a piaci érdeklődést, és szabályokat kell elfogadni a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan. Amennyiben az egyenáramú rendszerösszekötő több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló következmények jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesség iránti kérelmet végső esetben az ACER-nek kell kezelnie. Ezen túlmenően a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások ideiglenes eltérésben kell, hogy részesülhessenek a teljes szétválasztás szabályaitól a szóban forgó projektek tekintetében. Az 1228/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹³⁾ értelmében adott mentességek a mentesség megadásáról szóló határozatban szereplő lejárat dátumig alkalmazandók. Az olyan kettős funkciójú tengeri villamosenergia-infrastruktúráknak (az úgynevezett „tengeri hibrid eszközöknek”), amelyek a tengeri szélenergia partra és a rendszerösszekötőkhöz történő szállítását kombinálják, szintén jogosultaknak kell lenniük a mentességre, például az új egyenáramú rendszerösszekötőkre alkalmazandó szabályok szerint. Szükség esetén a szabályozási keretnek megfelelően figyelembe kell vennie ezen eszközök sajátos helyzetét, azon akadályok leküzdése érdekében, amelyek a társadalmilag költséghatékony tengeri hibrid eszközök megvalósítása előtt állnak.
- (67) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőinek biztosaknak kell lenniük abban, hogy a visszaélésszerű magatartást tanúsító hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókra számíthatnak. Az illetékes hatóságokat olyan hatáskörökkel kell felruházni, amelyek révén hatékonyan ki tudják vizsgálni a vélt piaci visszaéléseket. Ezért szükséges, hogy az illetékes hatóságok hozzáférjenek azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik a szolgáltatók operatív döntéseit. A villamosenergia-piacon számos fontos döntést a termelők hoznak meg, amelyeknek egy meghatározott ideig biztosítaniuk kell az ezzel összefüggő információk hozzáférhetőségét és könnyű elérését az illetékes hatóságok számára. Ezenfelül az illetékes hatóságoknak rendszeresen nyomon kell követniük, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők betartják-e a szabályokat. Azokat a kis kapacitású termelőket, amelyek esetében kizárható a piac torzításának képessége, mentesíteni kell e kötelezettség alól.
- (68) A tagállamok és az illetékes nemzeti hatóságok számára elő kell írni, hogy a Bizottságnak a tárgyhoz tartozó információkat szolgáltatassanak. Ezen információkat a Bizottság bizalmasan kell, hogy kezelje. Amennyiben szükséges, a Bizottság a vonatkozó információkat kérheti közvetlenül az érintett vállalkozásoktól is, feltéve, hogy az illetékes nemzeti hatóságokat erről tájékoztatja.
- (69) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (70) A tagállamoknak, az Energiaközösség szerződő feleinek és azon egyéb harmadik országoknak, amelyek alkalmazzák e rendeletet, vagy a kontinentális európai szinkronterület részét képezik, szorosan együtt kell működniük az integrált villamosenergia-kereskedelmi régió kialakításával kapcsolatos valamennyi kérdésben, és nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek veszélyeztetik a villamosenergia-piacok további integrációját, illetve a tagállamok és a szerződő felek ellátásbiztonságát.
- (71) A 714/2009/EK rendelet elfogadásának idején kevés szabály létezett uniós szinten a villamos energia belső piacára vonatkozóan. Az uniós belső piac azóta lényegesen összetettebbé vált, mivel a piacok – különösen az ingadozó teljesítményű megújulóenergia-termelés kiépítésével összefüggésben – alapvető változásokon mennek keresztül. Ezért az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint az iránymutatások – amelyek kitérnek mind általános, mind műszaki kérdésekre – terjedelme és tartalma megnőtt.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1228/2003/EK rendelete (2003. június 26.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről (HL L 176., 2003.7.15., 1. o.).

- (72) A piac hatékony működéséhez szükséges harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el bizonyos, a piaci integráció szempontjából kiemelten fontos területek nem alapvető elemei vonatkozásában. Ezeknek a jogi aktusoknak ki kell terjedniük bizonyos üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások elfogadására és módosítására, amennyiben ezek kiegészítik e rendeletet, az átvitelirendszer-üzemeltetők és a szabályozó hatóságok közötti regionális együttműködésre, az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti pénzügyi kompenzációra, valamint az új rendszerösszekötőkre vonatkozó mentességi rendelkezések alkalmazására. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak⁽¹⁴⁾ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (73) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az EUMSZ 291. cikkével összhangban. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽¹⁵⁾ megfelelően kell gyakorolni. A vizsgálóbizottsági eljárást kell alkalmazni e végrehajtási jogi aktusok elfogadásához.
- (74) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a villamos energia határokon átnyúló kereskedelmére vonatkozó harmonizált keretrendszer létrehozását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban annak terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (75) A következetesség és a jogbiztonság érdekében e rendelet egyetlen rendelkezése sem akadályozhatja az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkéből eredő eltérések alkalmazását,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- megalapozza az európai energiaunió számára – különösen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energia-politikai keretben – kitűzött célok hatékony teljesítését, és ennek érdekében lehetővé teszi, hogy a piac jelzéseket adjon a hatékonyság, a megújuló energiaforrások magasabb részaránya, az ellátásbiztonság, a rugalmasság, a fenntarthatóság, a dekarbonizáció és az innováció fokozásához;
- olyan alapelveket állapítson meg a jól működő, integrált villamosenergia-piacok számára, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi szolgáltatója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetés-mentes piaci hozzáférést, bővítik a fogyasztók döntési mozgásterét, biztosítják a versenyképességet a globális piacon, valamint a keresletoldali választ, az energiatárolást és az energiahatékonyság növelését, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat közösségekbe tömörült piaci jelenlétét és megeremtik a megújuló erőforrásokból előállított villamos energia piaci és ágazati integrációjának és piaci alapú árképzésének feltételeit;

⁽¹⁴⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- c) méltányos szabályokat állapítson meg a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozóan, elősegítve ezzel a versenyt a villamos energia belső piacán, figyelembe véve a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességeit is, ideértve a határokon átnyúló villamosenergia-forgalomra alkalmazható ellentételezési mechanizmus létrehozását, valamint összehangolt elvek kialakítását a határkeresztesző átvitel díjaira és a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötők kapacitásának felosztására vonatkozóan;
- d) elősegítse egy jól működő és átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, hozzájáruljon a villamosenergia-ellátás nagyfokú biztonságához, és mechanizmusokról rendelkezzen a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó szabályok harmonizációja céljából.

2. cikk

Fogalom meghatározások

A következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

1. „rendszerösszekötő”: azon átviteli vezeték, amely tagállamok közötti határt keresztez, vagy ilyen határon ível át, és a tagállamok nemzeti átviteli hálózatait köti össze;
2. „szabályozó hatóság”: az (EU) 2019/944 irányelv 57. cikkének (1) bekezdése alapján az egyes tagállamok által kijelölt szabályozó hatóság;
3. „határkeresztesző áramlás”: a villamos energia olyan fizikai áramlása egy tagállam átviteli hálózatán, amely a tagállam határain túli energiatermelők, -felhasználók vagy mindkettő tevékenységének a tagállam átviteli hálózatára gyakorolt hatásának eredményeként jön létre;
4. „szűk keresztmetszet”: olyan helyzet, amelyben a piaci szereplők által jelzett, hálózati területek közötti kereskedési igények nem elégíthetők ki maradéktalanul, mert jelentős mértékben kihatnának a fizikai áramlásra olyan hálózati elemekben, amelyek ezen áramlások továbbítására nem képesek;
5. „új rendszerösszekötő”: olyan rendszerösszekötő, amely 2003. augusztus 4-ig még nem készült el;
6. „strukturális szűk keresztmetszet”: az átviteli rendszer olyan szűk keresztmetszete, amely egyértelműen meghatározható, előrelátható, földrajzilag időben stabil, és a villamosenergia-rendszerben uralkodó szokásos körülmények között gyakran előfordul;
7. „piacüzemeltető”: olyan jogalany, amely az általa nyújtott szolgáltatás keretében a villamos energiára vonatkozó eladási ajánlatok és a villamos energiára vonatkozó vételi ajánlatok egymáshoz rendelését végzi;
8. „kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető”: az egységes másnapi vagy egységes napon belüli összekapcsolással kapcsolatos feladatok ellátására az illetékes hatóság által kijelölt piacüzemeltető;
9. „a terheléskiesés értéke”: azon becsült legnagyobb villamosenergia-ár euro/MWh-ban kifejezve, amelyet a felhasználók az üzemszünet elkerülése érdekében hajlandók fizetni;
10. „kiegyenlítő szabályozás”: minden olyan tevékenység és folyamat, amelynek révén az átvitelirendszer-üzemeltetők folyamatosan biztosítják, hogy a rendszerfrekvencia egy előre meghatározott stabilitási tartományon belül maradjon, és teljesüljenek az adott minőséghez tartozó tartalékképzési követelmények;
11. „kiegyenlítő szabályozási energia”: az átvitelirendszer-üzemeltetők által kiegyenlítő szabályozás céljára felhasznált energia;
12. „kiegyenlítő szabályozási szolgáltató”: az átvitelirendszer-üzemeltetők számára kiegyenlítő szabályozási energiát, kiegyenlítő szabályozási kapacitást vagy mindkettőt biztosító piaci szereplő;
13. „kiegyenlítő szabályozási kapacitás”: az a kapacitásmennyiség, amelynek rendelkezésre tartását a kiegyenlítő szabályozási szolgáltató vállalta, és amelyre vonatkozóan a kiegyenlítő szabályozási szolgáltató vállalta, hogy a szerződés időtartama alatt a kiegyenlítő szabályozási energia megfelelő mennyiségére ajánlatokat tesz az átviteli-rendszer-üzemeltetőnek;
14. „mérlegkörfelelős”: a piaci szereplő vagy az a kijelölt képviselője, amely a villamosenergia-piacon felelősséget visel a kiegyenlítetlenségéért;
15. „kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak”: az az időegység, amelyre vonatkozóan a mérlegkörfelelősök kiegyenlítetlenségének számítása történik;

16. „kiegyenlítőenergia-egységár”: a kiegyenlítetlenség ára mindegyik irányban minden egyes kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakban, amely lehet pozitív, nulla vagy negatív;
17. „kiegyenlítőenergia egységár-számítási terület”: az a terület, amelyen belül a kiegyenlítőenergia-egységár számítása történik;
18. „akkreditációs eljárás”: az annak ellenőrzésére szolgáló eljárás, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitást rendelkezésre bocsátó szolgáltató teljesíti-e az átvitelrendszer-üzemeltetők által támasztott követelményeket;
19. „tartalékkapacitás”: a frekvenciartartási tartalék, a frekvencia-visszaállítási tartalék vagy a helyettesítő tartalék azon mennyisége, amellyel az átvitelrendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell;
20. „elsőbbségi alapú teherelosztás”: önálló teherelosztási modellek esetében olyan kritériumok alkalmazása az erőművek közötti teherelosztás céljára, amelyek eltérnek az ajánlatok gazdasági rangsorától, központi teherelosztási modellek esetében pedig olyan kritériumok alkalmazása az erőművek közötti teherelosztás céljára, amelyek eltérnek az ajánlatok gazdasági rangsorától és a hálózati korlátoktól, elsőbbséget biztosítva a meghatározott termelési technológiák közötti teherelosztás számára;
21. „kapacitákszámítási régió”: az a földrajzi terület, amelyen belül a koordinált kapacitákszámítás alkalmazása történik;
22. „kapacitásmechanizmus”: olyan átmeneti intézkedés, amely az erőforrások megfelelése szükséges szintjének elérése érdekében erőforrások rendelkezésre állásáért cserébe pénzügyi ellentételezést biztosít, kivéve a kiegészítő szolgáltatásokkal vagy a szűk keresztmetszetek kezelésével kapcsolatos intézkedéseket;
23. „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁶⁾ II. mellékletében meghatározott kritériumokat teljesítő kapcsolt energiatermelés;
24. „demonstrációs projekt”: olyan projekt, amely egy technológiát a maga nemében elsőként mutat be az Unióban, és amelyben jelentős, a szakterület mindenkor legfejlettebb helyzetét jóval meghaladó innováció testesül meg;
25. „piaci szereplő”: olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy vagy több villamosenergia-piacon – ideértve a kiegyenlítő szabályozási piacokat is – villamos energiát vesz, ad el vagy állít elő, aggregálást végez vagy fogyasztói befolyásolási vagy energiatárolási szolgáltatások üzemeltetője, ideértve az említett tevékenységek folytatására kereskedési megbízásokat adó természetes vagy jogi személyt is;
26. „teher-újraelosztás”: egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltető vagy elosztórendszer-üzemeltető által hozott intézkedés, többek között korlátozás a termelés, a terhelés vagy mindkettő módosítása révén a villamosenergia-rendszerben megvalósuló fizikai áramlás megváltoztatása és a fizikai szűk keresztmetszet enyhítése vagy a rendszerbiztonság más módon történő biztosítása céljából;
27. „ellenkereskedelem”: a rendszerüzemeltetők által elindított övezetközi kereskedelem két ajánlattételi övezet között a fizikai szűk keresztmetszet enyhítésére;
28. „villamosenergia-termelő létesítmény”: egy vagy több, hálózathoz csatlakoztatott villamosenergia-termelő egységből álló létesítmény, amely primer energiát villamos energiává alakít;
29. „központi teherelosztási modell”: az a menetrendkezelési és teherelosztási modell, amelynél a termelési menetrendeket, a fogyasztási menetrendeket, valamint a villamosenergia-termelő létesítmények és a felhasználói létesítmények teherelosztását a teherelosztásra alkalmas létesítmények tekintetében az átvitelrendszer-üzemeltetők határozzák meg integrált menetrendkezelési eljárás keretében;
30. „önálló teherelosztási modell”: az a menetrendkezelési és teherelosztási modell, amelynél a termelési menetrendeket, a fogyasztási menetrendeket, valamint a villamosenergia-termelő létesítmények és a felhasználói létesítmények teherelosztását az említett létesítmények menetrendkezelési felelősei határozzák meg;
31. „szabványos kiegyenlítő szabályozási termék”: valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető által meghatározott, kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások cseréjére irányuló harmonizált kiegyenlítő szabályozási termék;
32. „egyedi kiegyenlítő szabályozási termék”: olyan kiegyenlítő szabályozási termék, amely eltér a szabványos kiegyenlítő szabályozási terméktől;
33. „megbízott üzemeltető”: olyan jogalany, amelyre valamely átvitelrendszer-üzemeltető vagy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető a számára e rendeletben vagy bármely más uniós jogi aktusban meghatározott konkrét feladatokat vagy kötelezettségeket ruházott át, illetve amely tekintetében valamely tagállam vagy szabályozó hatóság ilyen feladatokat vagy kötelezettségeket határozott meg;

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról és a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

34. „felhasználó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott felhasználó;
35. „végfelhasználó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 3. pontjában meghatározott végfelhasználó;
36. „nagykereskedelmi felhasználó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 2. pontjában meghatározott nagykereskedelmi felhasználó;
37. „lakossági fogyasztó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 4. pontjában meghatározott lakossági fogyasztó;
38. „kisvállalkozás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 7. pontjában meghatározott kisvállalkozás;
39. „aktív felhasználó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 8. pontjában meghatározott aktív felhasználó;
40. „villamosenergia-piacok”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 9. pontjában meghatározott villamosenergia-piacok;
41. „ellátás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 12. pontjában meghatározott ellátás;
42. „villamosenergia-ellátási szerződés”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 13. pontjában meghatározott villamosenergia-ellátási szerződés;
43. „aggregálás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 18. pontjában meghatározott aggregálás;
44. „keresletoldali válasz”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 20. pontjában meghatározott keresletoldali válasz;
45. „okos mérési rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 23. pontjában meghatározott okos mérési rendszer;
46. „interoperabilitás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 24. pontjában meghatározott interoperabilitás;
47. „elosztás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 28. pontjában meghatározott elosztás;
48. „elosztórendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 29. pontjában meghatározott elosztórendszer-üzemeltető;
49. „energiahatékonyság”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 30. pontjában meghatározott energiahatékonyság;
50. „megújuló energiaforrásokból előállított energia” vagy „megújuló energia”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 31. pontjában meghatározott, megújuló energiaforrásokból előállított energia;
51. „elosztott termelés”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 32. pontjában meghatározott elosztott termelés;
52. „átvitel”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 34. pontjában meghatározott átvitel;
53. „átvitelrendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 35. pontjában meghatározott átvitelrendszer-üzemeltető;
54. „rendszerhasználó”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 36. pontjában meghatározott rendszerhasználó;
55. „termelés”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 37. pontjában meghatározott termelés;
56. „termelő”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 38. pontjában meghatározott termelő;
57. „összekapcsolt rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 40. pontjában meghatározott összekapcsolt rendszer;
58. „kis, szigetüzemben működő rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 42. pontjában meghatározott kis, szigetüzemben működő rendszer;
59. „kis összekapcsolt rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 43. pontjában meghatározott kis összekapcsolt rendszer;
60. „kiszolgáló szolgáltatás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 48. pontjában meghatározott kiszolgáló szolgáltatás;
61. „nem frekvenciavonatkozású kiszolgáló szolgáltatás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 49. pontjában meghatározott nem frekvenciavonatkozású kiszolgáló szolgáltatás;

62. „energiatárolás”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 59. pontjában meghatározott energiatárolás;
63. „regionális koordinációs központ”: az e rendelet 35. cikke szerint létrehozott regionális koordinációs központ;
64. „nagykereskedelmi energiapiac”: az 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁷⁾ 2. cikkének 6. pontjában meghatározott nagykereskedelmi energiapiac;
65. „ajánlattételi övezet”: a legnagyobb földrajzi terület, amelyen belül a piaci résztvevők kapacitásfelosztás nélkül képesek villamos energiával kereskedni;
66. „kapacitásfelosztás”: övezetközi kapacitás felosztása;
67. „szabályozási terület”: az összekapcsolt rendszer összefüggő része, amelyet egyetlen rendszerüzemeltető üzemeltet, és amely adott esetben összekapcsolt fizikai terheléseket és/vagy termelőegységeket is magában foglal;
68. „összehangolt nettó átviteli kapacitás”: a szomszédos ajánlattételi övezetek közötti maximális villamosenergia-kereskedelem előzetes értékelésének és meghatározásának elvén alapuló kapacitászámítási módszer;
69. „kritikus hálózati elem”: olyan, adott ajánlattételi övezeten belüli vagy ajánlattételi övezetek közötti hálózati elem, amelyet a kapacitászámítási eljárásnál figyelembe vesznek, mert korlátozza a kereskedelemre szánt villamos energia mennyiségét;
70. „övezetközi kapacitás”: az összekapcsolt rendszer arra való képességének mérőszáma, hogy ajánlattételi övezetek között energiaátadást valósítson meg;
71. „termelőegység”: adott termelési egységhez tartozó villamosenergia-termelő egység.

II. FEJEZET

A VILLAMOS ENERGIA PIACÁRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

3. cikk

A villamosenergia-piacok üzemeltetésének elvei

A tagállamok, a szabályozó hatóságok, az átvitelirendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, a piacüzemeltetők és a megbízott üzemeltetők kötelesek biztosítani, hogy a villamosenergia-piacok üzemeltetése a következő elveknek megfelelően történjék:

- a) az árképzésnek a keresleten és a kínálaton kell alapulnia;
- b) a piaci szabályoknak ösztönözniük kell a szabad árképzést, és el kell kerülniük az olyan fellépéseket, amelyek megakadályozzák a keresleten és a kínálaton alapuló árképzést;
- c) a piaci szabályoknak elő kell mozdítaniuk a rugalmasabb termelőkapacitások, a kis szén-dioxid-kibocsátással járó fenntartható termelőkapacitások és a rugalmasabb kereslet kialakítását;
- d) lehetőséget kell adni arra, hogy a felhasználók élvezzék a piaci lehetőségek és a fokozott verseny előnyeit a kiskereskedelmi piacokon, és piaci szereplőkként részt tudjanak venni az energiapiacra és az energetikai átállásban;
- e) a végfelhasználók és a kisvállalkozások piaci jelenlétét az uniós versenyjoggal összhangban segíteni kell annak lehetővé tételével, hogy a több villamosenergia-termelő létesítményben termelt kínálat, illetőleg a több keresletoldali létesítményben jelentkező kereslet közös ajánlatok formájában jelentkezzenek a villamosenergia-piacra és közösen üzemeljenek a villamosenergia-rendszerben;
- f) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a villamosenergia-rendszer és ezáltal a gazdaság dekarbonizálását, többek között azáltal, hogy lehetővé teszik a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia rendszerbe való integrálását, és ösztönzik az energiahatékonyság javítását;
- g) a piaci szabályoknak megfelelően ösztönözniük kell a termelést, különösen a dekarbonizált és fenntartható villamosenergia-rendszerekbe történő hosszú távú beruházásokat, az energiatárolást, az energiahatékonyságot és a keresletoldali választ a piaci igények kielégítésére, és elő kell segíteniük a tisztességes versenyt, ezáltal biztosítva az ellátásbiztonságot;

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

- h) fokozatosan fel kell számolni az ajánlattételi övezetek vagy tagállamok közötti határkeresztesző villamosenergia-áramlás, valamint a villamosenergia-piacokon és a kapcsolódó szolgáltatások piacain megvalósuló határokon átnyúló ügyletek akadályait;
- i) a piaci szabályoknak rendelkezniük kell a regionális együttműködésről, ha az eredményesen folytatható;
- j) a biztonságos és fenntartható termelésre, energiatárolásra és keresletoldali válaszra az uniós jogban meghatározott követelmények szerinti, azonos piaci feltételeknek kell vonatkoznia;
- k) minden termelőnek közvetlenül vagy közvetetten felelősnek kell lennie az általa megtermelt villamos energia eladásáért;
- l) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a demonstrációs projektek fenntartható, biztonságos és alacsony széndioxid-kibocsátású energiaforrásokká, technológiákká vagy rendszerekké való fejlesztését, amelyeket a társadalom javára kell megvalósítani és felhasználni;
- m) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a termelőeszközök, az energiatárolás és a keresletoldali válasz közötti hatékony teherelosztást;
- n) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük, hogy a villamosenergia-termelő, az energiatárolási és a villamosenergia-szolgáltató vállalkozások a működésük gazdasági és pénzügyi életképességén alapuló értékelésük alapján beléphessenek a piacra és kiléphessenek onnan;
- o) annak érdekében, hogy a piaci szereplők az áringadozások kockázataival szemben piaci alapú védelemben részesülhessenek és mérsékelni lehessen a beruházások jövőbeli megtérülésével kapcsolatos bizonytalanságot, lehetővé kell tenni, hogy a hosszú távú fedezeti termékekkel átlátható módon tőzsdei kereskedést folytassanak, és hogy a hosszú távú villamosenergia-szolgáltatási szerződéseket a tőzsdén kívül lehessen meg tárgyalni, az uniós versenyjognak megfelelően;
- p) a piaci szabályoknak elő kell segíteniük a termékek kereskedelmét az egész Unióban, és a szabályozási változásoknak figyelembe kell venniük a rövid és hosszú távú határidős piacokra és termékekre gyakorolt hatást;
- q) a piaci szereplők számára biztosítani kell a jogot arra, hogy objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett igénybe vehessék az átviteli és elosztó hálózatokat.

4. cikk

Igazságos átmenet

A Bizottság támogatja azokat a tagállamokat, amelyek nemzeti stratégiát alkalmaznak a létező széntüzelésű és más szilárd fűtőanyagot használó villamosenergia-termelési és bányászati kapacitás minden rendelkezésre álló eszközzel történő fokozatos csökkentése céljából az „igazságos átmenet” lehetővé tétele érdekében a szerkezetváltás által érintett régiók számára. A Bizottság támogatja a tagállamokat a tiszta energiára való áttérés társadalmi és gazdasági hatásainak kezelésében.

A Bizottság szoros partnerségben együttműködik az érdekeltekkel a szén- és szén-dioxid-intenzív régiókban, elősegíti az elérhető források és programok hozzáférhetőségét és használatát, valamint támogatja a bevált gyakorlatok cseréjét, beleértve az ipari ütemtervekről és a szakmai átképzési igényekről folytatott eszmecsereket is.

5. cikk

Kiegyenlítő szabályozási felelősség

(1) Minden piaci szereplőnek felelősséget kell viselnie az általa a rendszerben okozott kiegyenlítetlenségekért (a továbbiakban: kiegyenlítő szabályozási felelősség). Ennek érdekében a piaci szereplőknek vagy maguknak kell betölteniük a mérlegkörfelelős szerepét, vagy ezt a felelősséget szerződéses úton át kell ruházniuk egy általuk kiválasztott mérlegkörfelelősre. Minden egyes mérlegkörfelelős pénzügyi felelősséggel tartozik kiegyenlítetlenségeiért, és törekszik az egyensúlyra vagy elősegíti a villamosenergia-rendszer kiegyensúlyozottságát.

(2) A tagállamok kizárólag a következők tekintetében rendelkezhetnek eltéréssről a kiegyenlítő szabályozási felelősség tekintetében:

- a) innovatív technológiákra irányuló demonstrációs projektek, amelyeket a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia, feltéve, hogy az említett eltérések időtartama és hatóköre a demonstrációs célok eléréséhez szükséges mértékre korlátozódik;

- b) megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények 400 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt;
- c) a Bizottság által az EUMSZ 107, 108. és 109. cikkével összhangban az uniós állami támogatási szabályok alapján jóváhagyott támogatásban részesített, 2019. július 4. előtt üzembe állított létesítmények.

A tagállamok – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – ösztönzőket nyújthatnak a kiegyenlítő szabályozási felelősség alól teljes mértékben vagy részlegesen mentesített piaci szereplőknek abból a célból, hogy teljes felelősséget vállaljanak a kiegyenlítő szabályozásért.

(3) Amennyiben valamely tagállam úgy határoz, hogy a (2) bekezdésnek megfelelően eltérésről rendelkezik, biztosítani kell, hogy a kiegyenlítőtelenségek miatti pénzügyi felelősséget egy másik piaci szereplő viselje.

(4) A 2026. január 1-jétől üzembe helyezett villamosenergia-termelő létesítmények esetében a (2) bekezdés a) pontja csak 200 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt vonatkozik a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítményekre.

6. cikk

Kiegyenlítő szabályozási piac

(1) A kiegyenlítő szabályozási piacokat – ideértve az akkreditációs eljárásokat – úgy kell megszervezni, hogy:

- a) ténylegesen megkülönböztetésmentes bánásmódot biztosítsanak a piaci szereplők számára, figyelembe véve a villamosenergia-rendszer eltérő műszaki igényeit és a termelő források, az energiatárolás és a keresletoldali válasz eltérő műszaki képességeit;
- b) biztosítsák a szolgáltatások átlátható és technológiailag semleges meghatározását és átlátható, piaci alapú beszerzését;
- c) biztosítsák a megkülönböztetésmentes hozzáférést valamennyi – akár egyedileg, akár szabályozási központba tömörülve fellépő – piaci szereplő számára, beleértve a különböző megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát, a keresletoldali választ és az energiatárolást;
- d) tiszteletben tartsák a változékony termelés egyre nagyobb részarányához és a megnövekedett keresletoldali válaszhoz, valamint az új technológiák megjelenéséhez való alkalmazkodás szükségességét.

(2) A kiegyenlítő szabályozási energia ára nem kerülhet előzetesen meghatározásra a kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződésben. A beszerzési eljárásoknak az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikke (4) bekezdésének megfelelően átláthatóknak kell lenniük, és egyúttal meg kell őrizniük az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(3) A kiegyenlítő szabályozási piacoknak biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az övezetközi kapacitás maximális használatát és – a 17. cikkkel összhangban – különböző időtávokon megvalósuló hatékony felosztását.

(4) A szabványos kiegyenlítő szabályozási termékekre és az egyedi kiegyenlítő szabályozási termékekre vonatkozó kiegyenlítő szabályozási energiát határár-alapú (egységes áron elszámolt) árképzés szerint kell elszámolni, kivéve, ha valamennyi szabályozó hatóság jóváhagy egy alternatív árképzési módszert az összes átvitelrendszer-üzemeltető által közösen benyújtott javaslat alapján, amelyet az alternatív árképzési módszer hatékonyabb voltát bizonyító elemzés előzött meg.

A piaci szereplők számára lehetővé kell tenni, hogy a valós időhöz a lehető legközelebb tegyenek ajánlatokat, és biztosítani kell, hogy a kiegyenlítő szabályozási energiára vonatkozó kapuzárási időpontok ne előzzék meg az övezetközi napon belüli kapuzárási időpontot.

A központi teherelosztási modellt alkalmazó átvitelrendszer-üzemeltetők további szabályokat határozhatnak meg a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdése alapján elfogadott, a villamos energia kiegyenlítő szabályozására vonatkozó iránymutatással összhangban.

(5) A kiegyenlítőtelenségek elszámolása olyan áron történjen, amely tükrözi az energia valós idejű értékét.

(6) Minden egyes kiegyenlítőenergia egységár-számítási terület egybeesik egy ajánlattételi övezettel, kivéve, ha központi teherelosztási modellt alkalmaznak, ebben az esetben a kiegyenlítőenergia egységár-számítási terület egy ajánlati övezet részét képezheti.

(7) A tartalékkapacitás méretezését az átvitelrendszer-üzemeltetők végzik, és azt regionális szinten elő kell segíteni.

(8) A kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzését az átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell végezniük, és ezt regionális szinten elő lehet segíteni. Korlátozni lehet a határkeresztező kapacitás lekötését e célból. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzését piaci alapon kell végezni, és úgy kell megszervezni, hogy az akkreditációs eljárás során ne alkalmazzanak megkülönböztetést az – egyedileg vagy szabályozási központba tömörülve fellépő – piaci szereplők egyikével szemben sem, az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4) bekezdésével összhangban.

A kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzésének elsődleges piacon kell alapulnia, kivéve, ha a szabályozó hatóság a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások piacán a verseny hiánya miatt más piaci alapú beszerzési formákat engedélyező eltérésekről rendelkezett. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás elsődleges piacok használatán alapuló beszerzésének kötelezettségétől való eltéréseket három évente felül kell vizsgálni.

(9) A felirányú kiegyenlítő szabályozási kapacitás és a leirányú kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzését külön kell végezni, kivéve, ha a szabályozó hatóság jóváhagyja az ezen elvtől való eltérést az átvitelrendszer-üzemeltető által elvégzett értékelés által szolgáltatott azon bizonyítékok alapján, amelyek szerint ezzel nagyobb gazdasági hatékonyságot lehet elérni. A kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződést legkorábban egy nappal a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtása előtt kell megkötöni, és a szerződéses időtartam legfeljebb egy nap lehet, kivéve, ha – és olyan mértékben, amennyiben – a szabályozó hatóság korábban már jóváhagyta a korábbi szerződést vagy hosszabb szerződéskötési időszakokat az ellátásbiztonság biztosítása vagy a gazdasági hatékonyság javítása érdekében.

Ha megtörtént az eltérés odaítélése, a kiegyenlítő szabályozási kapacitáshoz használt szabványos kiegyenlítő szabályozási termékek legalább 40 %-a esetében és a kiegyenlítő szabályozási kapacitáshoz használt összes termék legalább 30 %-a esetében a kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződéseket legfeljebb egy nappal a kiegyenlítő szabályozási kapacitás rendelkezésre bocsátásának megkezdése előtt kell megkötöni, és a szerződéses időtartam legfeljebb egy nap lehet. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás fennmaradó részére vonatkozó szerződést legfeljebb egy hónappal a kiegyenlítő szabályozási kapacitás rendelkezésre bocsátásának megkezdése előtt kell megkötöni, és annak szerződéses időtartama legfeljebb egy hónap lehet.

(10) Az átvitelrendszer-üzemeltető kérésére a szabályozó hatóság dönthet úgy, hogy legfeljebb tizenkét hónapos időtartamra meghosszabbítja a kiegyenlítő szabályozási kapacitás fennmaradó részére vonatkozó, a (9) bekezdésben említett szerződéses időtartamot, amennyiben az ilyen döntés időben korlátozott, és a végfelhasználók költségei tekintetében jelentkező kedvező hatások meghaladják a piacra gyakorolt negatív hatásokat. A kérelemnek tartalmaznia kell a következőket:

- a) a mentesség alkalmazásának meghatározott időtartama;
- b) a mentesség tárgyát képező kiegyenlítő szabályozási kapacitás meghatározott mennyisége;
- c) a szóban forgó mentesség kiegyenlítő szabályozási források részvételére gyakorolt hatásának elemzése; és
- d) a mentesség indokolása, bizonyítva, hogy a mentesség eredményeképpen csökkennének a végfelhasználók költségei.

(11) A (10) bekezdés ellenére 2026. január 1-jétől a szerződéses időtartam hat hónapnál nem lehet hosszabb.

(12) 2028. január 1-ig a szabályozó hatóságok jelentést tesznek a Bizottságnak és az ACER-nek az egy napnál hosszabb szerződéses időtartamokkal vagy beszerzési időszakokkal lefedett teljes kapacitás arányáról.

(13) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek vagy a megbízott üzemeltetőknek a valós időt a lehető leghosszabbban követve, de legfeljebb 30 perces késéssel a szállítást követően közzé kell tenniük a menetrendkezelési területük aktuális rendszeregyensúlyára vonatkozó információkat, a becsült kiegyenlítő árakat és a becsült kiegyenlítőenergia-egységárakat.

(14) Ha a szabványos kiegyenlítő szabályozási termékek nem elegendők az üzembiztonság biztosításához, vagy ha egyes kiegyenlítő szabályozási források szabványos kiegyenlítő szabályozási termékek révén nem tudnak részt venni a kiegyenlítő szabályozási piacon, az átvitelrendszer-üzemeltetők eltéréseket javasolhatnak, a szabályozó hatóságok pedig eltéréseket hagyhatnak jóvá a (2) és a (4) bekezdés alól a helyi szinten aktiválható, egyedi kiegyenlítő szabályozási termékekre anélkül, hogy kicserélnék őket más átvitelrendszer-üzemeltetőkkel.

Az eltérésre irányuló javaslatnak tartalmaznia kell az egyedi termékek használatának a gazdaságosság függvényében történő minimalizálására irányuló intézkedések leírását, annak bizonyítását, hogy az egyedi termékek nem idézik elő a menetrendkezelési területen belüli és azon kívüli kiegyenlítő szabályozási piac jelentős mértékű eredménytelenségét és torzulását, valamint adott esetben az azon eljárásra vonatkozó szabályokat és információkat, amely az egyedi kiegyenlítő szabályozási termékekből származó kiegyenlítő szabályozási energia-ajánlatok szabványos kiegyenlítő szabályozási termékekből származó kiegyenlítő szabályozási energia-ajánlatokká való átalakítására szolgál.

7. cikk

Másnapi és napon belüli piacok

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők együtt gondoskodnak – az (EU) 2015/1222 rendelettel összhangban – az integrált másnapi és napon belüli piacok működtetéséről. Az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők az Unió szintjén vagy adott esetben regionális szinten együttműködnek egymással annak érdekében, hogy maximalizálják a Unión belüli másnapi és napon belüli villamosenergia-kereskedés hatékonyságát és eredményességét. Az együttműködési kötelezettség nem érinti az uniós versenyjog alkalmazását. A villamosenergia-kereskedéssel kapcsolatos funkcióikban az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők felett az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikkének megfelelően a szabályozó hatóságok és az (EU) 2019/942 rendelet 4. és 8. cikkének megfelelően az ACER szabályozói felügyeletet gyakorol.

(2) A másnapi és napon belüli piacoknak:

- a) megkülönböztetésmentesen kell szerveződniük;
- b) maximalizálniuk kell minden piaci szereplő képességét a kiegyenlítőtelenségek kezelésére;
- c) minden piaci szereplő tekintetében maximalizálniuk kell az övezetközi kereskedésben való, a valós időhöz a lehető legközelebbi, minden ajánlattételi övezetre kiterjedő részvétel lehetőségét;
- d) olyan árakat kell biztosítaniuk, amelyekben tükröződnek a piacfundamentumok, köztük az energia valósidejű értéke, és amelyekre a piaci szereplők a hosszabb távú fedezeti termékekről való megállapodásaikban támaszkodhatnak;
- e) biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az átviteli kapacitások maximális kihasználását;
- f) átláthatóknak kell lenniük, ugyanakkor meg kell őrizniük az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát, és biztosítaniuk kell, hogy a kereskedés névtelenül folyjon;
- g) nem tehetnek különbséget az ajánlattételi övezeten belül és az ajánlattételi övezetek között folytatott kereskedés között; valamint
- h) olyan módon kell szerveződniük, amely biztosítja, hogy minden piaci szereplő egyénileg vagy szabályozási központba tömörülve hozzá tudjon férni a piachoz.

8. cikk

Kereskedés a másnapi és a napon belüli piacokon

(1) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők lehetővé teszik, hogy a piaci szereplők a valós időhöz a lehető legközelebb és legalább az övezetközi napon belüli kapuzárási időpontig kereskedhessenek.

(2) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők lehetővé teszik, hogy a piaci szereplők a másnapi és a napon belüli piacokon a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak hosszával megegyező hosszúságú vagy annál hosszabb időközökben kereskedhessenek az energiával.

(3) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők a másnapi és a napon belüli piacokon folytatott kereskedés számára a keresletoldali válasz, az energiatárolás és a megújuló energiaforrásokból folytatott kis volumenű energiatermelés hatékony részvételének – ideértve a közvetlen felhasználói részvételt is – lehetővé tétele érdekében kellően kisméretű, 500 kW vagy annál kisebb minimális ajánlattételi mérettel rendelkező termékeket alakítanak ki.

(4) 2021. január 1-ig a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak minden menetrendkezelési területen 15 perc, kivéve, ha a szabályozó hatóságok eltérést vagy mentességet engedélyeztek. Eltéréseket csak 2024. december 31-ig lehet engedélyezni.

2025. január 1-jétől kezdődően a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak nem haladhatja meg a 30 percet, ha a szinkronterület valamennyi szabályozó hatósága mentességet engedélyezett.

9. cikk

Határidős piacok

(1) Az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban az átvitelirendszer-üzemeltetőknek hosszú távú átviteli jogokat kell kiadniuk, vagy ezzel egyenértékű meglévő intézkedéseket kell alkalmazniuk annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a piaci szereplők – ezen belül a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények tulajdonosai – számára az árkockázatokkal szembeni, az ajánlattételi övezetek határain átívelő fedezést, kivéve, ha az ajánlattételi övezetek határidős piacairól az illetékes szabályozó hatóságok által készített értékelés azt mutatja, hogy az érintett ajánlattételi övezetekben elegendő kockázatfedezeti lehetőség áll rendelkezésre.

(2) A hosszú távú átviteli jogokat átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon, egyetlen egységes felosztási platformon keresztül kell felosztani.

(3) Az uniós versenyjog tiszteletben tartása mellett a piacüzemeltetők szabadon alakíthatnak ki határidős kockázatfedezeti termékeket, köztük hosszú távúakat is annak érdekében, hogy a piaci szereplők – ezen belül a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények tulajdonosai – kellő lehetőségekkel rendelkezzenek az áringadozások miatti pénzügyi kockázatokkal szembeni fedezésre. A tagállamok nem írhatják elő, hogy ez a fedezeti tevékenység egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedelemre korlátozódjon.

10. cikk

Technikai ajánlattételi korlátok

(1) A nagykereskedelmi villamosenergia-árak nem szabható sem alsó, sem felső határ. Ez a rendelkezés alkalmazandó különösen az ajánlattételekre és az elszámolásra minden időtávon, és kiterjed a kiegyenlítő szabályozási energia ára és a kiegyenlítőenergia-egységarakra is, a kiegyenlítő szabályozási időtávon belül és a másnapi és napon belüli időtáv tekintetében a (2) bekezdéssel összhangban alkalmazható technikai árkorlátok sérelme nélkül.

(2) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők a maximális és minimális elszámolási árakra vonatkozó harmonizált határértékeket alkalmazhatnak a másnapi és a napon belüli időtávokra. E korlátoknak elég magasaknak kell lenniük ahhoz, hogy ne korlátozzák szükségtelenül a kereskedelmet, a belső piacon harmonizáltaknak kell lenniük, és figyelembe kell venniük a terheléskiesés maximális értékét. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek átlátható mechanizmust kell alkalmazniuk a technikai ajánlattételi korlátok abban az esetben történő, kellő időben való automatikus kiigazítására, ha a piac várhatóan el fogja érni a megszabott árkorlátot. A kiigazítást követő magasabb árkorlátot mindaddig alkalmazni kell, amíg e mechanizmus keretében újabb emelés nem válik szükségessé.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők nem hozhatnak intézkedéseket a nagykereskedelmi árak megváltoztatása céljából.

(4) A szabályozó hatóságoknak, vagy ha valamely tagállam másik illetékes hatóságot jelölt ki e célból, akkor e kijelölt hatóságoknak azonosítaniuk kell azokat a területükön alkalmazott szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek hozzájárulhatnak a nagykereskedelmi árképzés közvetett korlátozásához, ideértve egyebek mellett a kiegyenlítő szabályozási energia aktiválásával összefüggő ajánlatok korlátozását, a kapacitásmechanizmusokat, az átvitelirendszer-üzemeltetők intézkedéseit, a piaci eredmények befolyásolására vagy az erőfőlényrel való visszaélés, illetve a nem hatékonyan meghatározott ajánlattételi övezetek megakadályozására irányuló intézkedéseket.

(5) Ha valamely szabályozó hatóság vagy kijelölt illetékes hatóság olyan szakpolitikát vagy intézkedést azonosít, amely alkalmas lehet a nagykereskedelmi árképzés korlátozására, köteles minden megfelelő intézkedést meghozni a szakpolitika vagy intézkedés ajánlattételi magatartásra gyakorolt hatásainak megszüntetése, vagy ha ez nem lehetséges, akkor enyhítése érdekében. A tagállamok 2020. január 5-ig jelentés formájában részletesen beszámolnak a Bizottságnak azokról az intézkedésekről vagy fellépésekről, amelyekkel éltek vagy élni fognak.

11. cikk

A terheléskiesés értéke

(1) Amennyiben erre a megbízhatósági standardok 25. cikk szerinti meghatározása céljából szükség van, a szabályozó hatóságoknak, vagy ha a tagállam más illetékes hatóságot jelölt ki e célból, e kijelölt illetékes hatóságoknak – 2020. július 5-ig meg kell állapítaniuk a terheléskiesés értékének a területükre vonatkozó egységes becslést értékét. Ezt a becslést értéket nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni. Amennyiben valamely tagállam területén több ajánlattételi övezet

is van, a szabályozó hatóságok vagy az egyéb illetékes kijelölt hatóságok ajánlattételi övezetenként különböző becsült értékeket is meghatározhatnak. Amennyiben egy ajánlattételi övezet több tagállam területén helyezkedik el, az érintett szabályozó hatóságok vagy az egyéb illetékes kijelölt hatóságok meghatározzák ezen ajánlattételi övezet tekintetében a terheléskiesés egységes becsült értékét. A szabályozó hatóságoknak vagy az egyéb kijelölt illetékes hatóságoknak a terheléskiesés egységes becsült értékének meghatározásához a 23. cikk (6) bekezdésében említett módszertant kell alkalmazniuk.

(2) Terheléskiesés értékére vonatkozó becslésüket a szabályozó hatóságok és egyéb kijelölt illetékes hatóságok legalább ötévente aktualizálják, illetve korábban abban az esetben, ha jelentős változást észlelnek.

12. cikk

A termelés és a keresletoldali válasz teherelosztása

(1) A villamosenergia-termelő létesítmények és a keresletoldali válasz esetén alkalmazott teherelosztásnak megkülönböztetésmentesnek és átláthatónak, továbbá – hacsak a (2)–(6) bekezdés másként nem rendelkezik – piaci alapúnak kell lennie.

(2) Az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkének sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-termelő létesítmények teherelosztása során a rendszer-üzemeltetők előnyben részesítsék a megújuló energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-termelő létesítményeket, a nemzeti villamosenergia-rendszer biztonságos üzemeltetése által megengedett mértékben, átlátható, megkülönböztetésmentes kritériumok alapján, és amennyiben e villamosenergia-termelő létesítmények:

- a) megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények 400 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt; vagy
- b) innovatív technológiákra irányuló demonstrációs projektek, a szabályozó hatóság jóváhagyásától függően, feltéve, hogy az említett előnyben részesítés időtartamát és hatókörét a demonstrálási célok eléréséhez szükséges eltérés mértékére korlátozzák;

(3) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az elsőbbségi alapú teherelosztást nem alkalmazzák a (2) bekezdés a) pontjában említett olyan villamosenergia-termelő létesítményekre, amelyek működése az említett határozat meghozatalától számított legalább 6 hónapon belül megkezdődik, vagy hogy a (2) bekezdés a) pontjában meghatározottnál alacsonyabb minimális kapacitást alkalmaznak, feltéve hogy:

- a) jól működő, napon belüli és egyéb nagykereskedelmi és kiegyenlítő szabályozási piacokkal rendelkeznek, és a piacok teljes mértékben hozzáférhetőek minden piaci szereplő számára e rendeletnek megfelelően;
- b) a teher-újraelosztásra vonatkozó szabályok és a szűk keresztmetszetek kezelése minden piaci szereplő számára átlátható;
- c) a tagállamnak a megújuló energiaforrásokból előállított energia részarányára vonatkozó, az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁸⁾ 3. cikkének (2) bekezdése és az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁹⁾ 4. cikke a) pontjának (2) pontja szerinti kötelező átfogó uniós célkitűzéshez való nemzeti hozzájárulása legalább egyenlő az (EU) 2018/1999 rendelet II. mellékletében meghatározott képlet eredményével, és a megújuló energiaforrásokból előállított energia tagállami részarányának el kell érnie legalább az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke a) pontjának (2) pontja szerinti referenciapontokat; vagy pedig a megújuló energia adott tagállamra eső részaránya a bruttó végsőenergia-fogyasztásban legalább 50 %;
- d) a tervezett eltérésekről a tagállam értesítette a Bizottságot, részletesen ismertetve az a), b) és c) pontban meghatározott feltételek teljesülését; valamint
- e) a tagállam közzétette a tervezett eltérést, beleértve az eltérés engedélyezésének részletes indokolását, adott esetben megfelelően figyelembe véve az üzleti szempontból érzékeny információk védelmét.

Minden eltérés esetén el kell kerülni a visszamenőleges hatályú módosításokat az elsőbbségi alapú teherelosztásból előnyt élvező termelőlétesítmények vonatkozásában, függetlenül a tagállam és a termelőlétesítmény közötti önkéntes megállapodásoktól.

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

Az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkének sérelme nélkül a tagállamok ösztönzőket nyújthatnak az elsőbbségi alapú teherelosztásra jogosult létesítmények számára, hogy önkéntes alapon lemondjanak az elsőbbségi alapú teherelosztásról.

(4) Az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkének sérelme nélkül a tagállamok elsőbbségi alapú teherelosztást biztosíthatnak a kevesebb mint 400 kW beépített teljesítőképességgel rendelkező, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató villamosenergia-termelő létesítményekben termelt villamosenergia tekintetében.

(5) A 2026. január 1-jétől üzembe helyezett villamosenergia-termelő létesítmények esetében a (2) bekezdés a) pontja csak azokra a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítményekre alkalmazandó, amelyek beépített teljesítőképessége 200 kW-nál kisebb.

(6) A 2019. július 4. előtt megkötött szerződések sérelme nélkül a 2019. július 4. előtt üzembe helyezett és üzembe helyezésükkor a 2012/27/EU irányelv 15. cikkének (5) bekezdése vagy a 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁰⁾ 16. cikkének (2) bekezdése alapján elsőbbségi alapú teherelosztásban részesülő, megújuló energiaforrásokat hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató villamosenergia-termelő létesítmények számára továbbra is elsőbbségi alapú teherelosztást kell biztosítani. Nem alkalmazható tovább elsőbbségi alapú teherelosztás e villamosenergia-termelő létesítményekre attól a naptól fogva, amikor a villamosenergia-termelő létesítmény jelentős mértékben módosul; ilyen esetnek minősül legalább az, ha új hálózati csatlakozási szerződésre van szükség, illetve ha nőtt a villamosenergia-termelő létesítmény termelőkapacitása.

(7) Az elsőbbségi alapú teherelosztás, amelyet átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni, nem veszélyeztetheti a villamosenergia-rendszer biztonságos működését, és nem használható fel az övezetközi kapacitások igénybevételének a 16. cikkben előírtnál nagyobb mértékű csökkentésére.

13. cikk

Teher-úraelosztás

(1) A termelés és a keresletoldali válasz teher-úraelosztását objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni. A teher-úraelosztást minden termelési technológia, valamint energiatárolás és keresletoldali válasz számára lehetővé kell tenni, ideértve – hacsak műszakilag nem kivitelezhetetlen – a más tagállamokban lévőket is.

(2) A teher-úraelosztással érintett erőforrásokat piaci alapú mechanizmusok segítségével kell kiválasztani a termelőlétesítmények, az energiatárolás és keresletoldali válasz közül, és pénzügyi ellentételezést kell nyújtani számukra. A teher-úraelosztásra használt kiegyenlítő szabályozási energia-ajánlatok nem határozzák meg a kiegyenlítő szabályozási energia árát.

(3) A termelés, az energiatárolás és a keresletoldali válasz nem piaci alapon történő teher-úraelosztása kizárólag a következő esetekben alkalmazható:

- a) nincs piaci alapú alternatíva;
- b) már minden piaci alapú erőforrás felhasználásra került;
- c) nincs elegendő számú rendelkezésre álló villamosenergia-termelő-, energiatároló vagy keresletoldali létesítmény a tényleges verseny biztosításához azon a területen, ahol a szolgáltatásnyújtásra alkalmas létesítmények találhatóak; vagy
- d) a hálózat aktuális helyzetében olyan rendszeresen és előrelátható módon fordulnak elő szűk keresztmetszetek, hogy a piaci alapú teher-úraelosztás rendszeres stratégiai ajánlattételekhez vezetne, ami pedig tovább szűkítené a belső szűk keresztmetszeteket, és az érintett tagállam cselekvési tervet fogadott el a szűk keresztmetszetek kezelésére, vagy pedig biztosítja, hogy az övezetközi kereskedelem céljára rendelkezésre álló kapacitások minimális szintje megfeleljen a 16. cikk (8) bekezdésének.

(4) Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők és elosztórendszer-üzemeltetők legalább évente egyszer jelentés formájában beszámolnak a következőkről az illetékes szabályozó hatóságoknak:

- a) a villamosenergia-termelő, energiatároló és keresletoldali létesítmények esetében alkalmazott piaci alapú teher-úraelosztási mechanizmusok fejlettségi és hatékonysági szintje;

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

- b) az okok, a MWh-ban kifejezett mennyiségekről és a teher-úraelosztásban érintett termelési forrás típusa;
- c) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények leirányú teher-úraelosztása jövőbeli szükségességének csökkentésére tett intézkedések, beleértve a hálózati infrastruktúra digitalizálásába és a rugalmasságot növelő szolgáltatásokba történő beruházásokat is.

A szabályozó hatóság benyújtja a jelentést az ACER-nek és közvéetesi az első albekezdés a), b) és c) pontjában említett adatok összegzését, szükség esetén a javításra vonatkozó ajánlásokkal együtt.

(5) A hálózat megbízhatóságának és biztonságának fenntartására vonatkozó követelményekre is figyelemmel az átviteli rendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők a szabályozó hatóságok által meghatározott, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján:

- a) garantálják, hogy az átviteli hálózatok és elosztó hálózatok a lehető legkisebb mértékű teher-úraelosztás mellett legyenek képesek továbbítani a megújuló energiaforrásokból vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján előállított villamos energiát, ami azonban nem gátolja azt, hogy az érintett rendszerek tervezése során figyelembe vegyenek egy korlátozott mértékű teher-úraelosztást, amennyiben az átviteli rendszer-üzemeltető vagy az elosztórendszer-üzemeltető átlátható módon bizonyítani tudja, hogy az gazdaságilag hatékonyabb és nem lépi túl a megújuló energiaforrásokat hasznosító és közvetlenül az adott hálózatukhoz kapcsolt termelőlétesítmények éves villamosenergia-termelésének 5 %-át, kivéve, ha azon tagállamok, amelyekben a megújuló energiaforrásokat hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést alkalmazó villamosenergia-termelő létesítményekben előállított villamos energia a bruttó végsőenergia-fogyasztás több mint 50 %-át teszi ki, ettől eltérően rendelkeznek;
- b) megfelelő hálózati és piaci operatív intézkedések segítségével minimalizálják a megújuló energiaforrásokból előállított vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján előállított villamos energia leirányú teher-úraelosztását;
- c) biztosítják, hogy hálózataik kellően rugalmasak legyenek ahhoz, hogy képesek legyenek azok kezelésére.

(6) Ha nem piaci alapú leirányú teher-úraelosztásra kerül sor, a következő elveket kell alkalmazni:

- a) a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények esetében a leirányú teher-úraelosztás csak akkor alkalmazható, ha nincs más alternatíva, vagy más megoldás jelentős mértékben aránytalan költséggel járna vagy súlyos hálózatbiztonsági kockázatot jelentene;
- b) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelési folyamat révén előállított villamos energia esetében leirányú teher-úraelosztás csak akkor alkalmazható, ha – a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények esetében alkalmazott leirányú teher-úraelosztástól eltekintve – nincs más alternatíva, vagy más megoldás aránytalan költséggel járna vagy súlyos hálózatbiztonsági kockázatot jelentene;
- c) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények által vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés révén saját célra előállított, az átviteli vagy elosztórendszerbe nem betáplált villamos energia esetében a leirányú teher-úraelosztás csak akkor alkalmazható, ha a rendszerbiztonsági problémák másképp nem oldhatók meg;
- d) a leirányú teher-úraelosztásnak a fenti a), b) és c) pontban meghatározott eseteit megfelelő és átlátható módon indokolni kell. Az indokolást bele kell foglalni a (3) bekezdés szerinti jelentésbe.

(7) Nem piaci alapon végrehajtott teher-úraelosztás esetén a teher-úraelosztást kérő rendszerüzemeltetőnek pénzügyi ellentételezést kell nyújtania a teher-úraelosztással érintett termelő, energiátároló vagy keresletoldali létesítmény üzemeltetőjének, kivéve abban az esetben, ha a termelők olyan hálózati csatlakozási szerződést fogadtak el, amely nem szavatolja a garantált energiaszállítást. Az említett ellentételezésnek a következő tételek közül a nagyobb legalább egyenlőnek kell lennie, vagy – ha a nagyobb tétel egyedüli alkalmazása indokolatlanul alacsony vagy indokolatlanul magas ellentételezést eredményezne – a kettő kombinációjának megfelelő összegnek kell lennie:

- a) a teher-úraelosztás miatti üzemeltetési többletköltségek, például felirányú teher-úraelosztás esetén a tüzelőanyag többletköltsége, vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató villamosenergia-termelő létesítmények esetében alkalmazott leirányú teher-úraelosztás esetén a kapcsolt hőtermelés költsége;
- b) azon villamos energiának a másnapi piacon való eladásából származó nettó bevétel, amelyet a villamosenergia-termelő, energiátároló vagy keresletoldali létesítmény a teher-úraelosztás nélkül előállított volna; ha a villamosenergia-termelő, energiátároló vagy keresletoldali létesítmények az előállított vagy elfogyasztott villamosenergia-mennyiség után pénzügyi támogatást kapnak, a nettó bevételbe bele kell számítani azt a pénzügyi támogatást, amit az említett létesítmények a teher-úraelosztási kérelem nélkül kaptak volna.

III. FEJEZET

HÁLÓZATI HOZZÁFÉRÉS ÉS A SZŰK KERESZTMETSZETEK KEZELÉSE

1. SZAKASZ

Kapacitásfelosztás

14. cikk

Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálata

(1) A tagállamok meghozzák a szűk keresztmetszetek kezeléséhez szükséges valamennyi megfelelő intézkedést. Az ajánlattételi övezetek határait az átviteli hálózat hosszú távon fennálló strukturális szűk keresztmetszetei alapján kell meghatározni. Az ajánlattételi övezetek nem tartalmazhatnak ilyen strukturális szűk keresztmetszeteket, kivéve, ha azok szomszédos ajánlattételi övezetekre nincsenek hatással, illetve ha ideiglenes mentesítésként a szomszédos ajánlattételi övezetekre gyakorolt hatásukat beavatkozó intézkedések alkalmazásával enyhítik, és a strukturális szűk keresztmetszetek nem eredményezik az övezetközi kereskedelmi kapacitások csökkenését a 16. cikkben foglalt követelményekkel összhangban. Az Unióban az ajánlattételi övezeteket a gazdasági hatékonyság és az övezetközi kereskedési lehetőségek maximalizálását szem előtt tartva kell konfigurálni a 16. cikkel összhangban, fenntartva az ellátásbiztonságot.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO háromévente a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott, a kapacitásfelosztásra és szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően jelentést tesz az ajánlattételi övezetek közötti és azokon belüli strukturális szűk keresztmetszetekről és más jelentős fizikai szűk keresztmetszetekről, beleértve az ilyen szűk keresztmetszetek helyét és gyakoriságát. E jelentés tartalmazza annak értékelését, hogy az övezetközi kereskedelmi kapacitás elérte-e az e rendelet 15. cikke szerinti lineáris pályát vagy az e rendelet 16. cikke szerinti minimális kapacitást.

(3) Annak érdekében, hogy az ajánlattételi övezetek konfigurációja optimális legyen, az ajánlattételi övezeteket felülvizsgálatnak kell alávetni. A felülvizsgálat keretében – a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott kapacitásfelosztási és szűk keresztmetszet-kezelési iránymutatással összhangban – valamennyi érintett tagállam érintett érdekeltjeinek bevonásával el kell végezni az ajánlattételi övezetek különböző konfigurációinak koordinált elemzését, továbbá azonosítani kell az összes strukturális szűk keresztmetszetet. A jelenlegi ajánlattételi övezeteket a megbízható piaci környezetet teremtő képességük alapján kell értékelni, többek között a rugalmas termelés és a terhelési kapacitás vonatkozásában, ami létfontosságú a hálózati szűk keresztmetszetek elkerüléséhez, a villamosenergia-kereslet és -kínálat kiegyensúlyozásához, a hálózati infrastruktúra-beruházások hosszú távú biztonságának biztosításához.

(4) E cikk és e rendelet 15. cikkének alkalmazásában – azon tagállamok, átvitelrendszer-üzemeltetők vagy szabályozó hatóságok minősülnek érintett tagállamnak, átvitelrendszer-üzemeltetőnek vagy szabályozó hatóságnak, amelyek részt vesznek az ajánlattételi övezet-konfigurációk felülvizsgálatában, és amelyek ugyanazon kapacitászámítási régióban található a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott iránymutatással összhangban.

(5) 2019. október 5-ig minden érintett átvitelrendszer-üzemeltető javaslatot nyújt be jóváhagyásra az illetékes szabályozó hatóságokhoz az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatára irányuló eljárásban alkalmazandó módszertanra és feltevésekre, valamint a megfontolás tárgyát képező alternatív ajánlattételi övezet-konfigurációkra. Az érintett szabályozó hatóságoknak a javaslat benyújtását követő 3 hónapon belül egyhangúlag határozniuk kell a javaslatról. Amennyiben a szabályozó hatóságok ezen határidőn belül nem tudnak egyhangúlag határozni a javaslatról, az ACER-nek további három hónapon belül határoznia kell a módszertanról és feltételezésekről, valamint az ajánlattételi övezetek megfontolás tárgyát képező alternatív konfigurációiról. A módszertannak azon strukturális szűk keresztmetszeteken kell alapulnia, amelyeket várhatóan nem számolnak fel a következő három év során, megfelelően figyelembe véve az olyan infrastruktúra-fejlesztési projektek kézzelfogható haladását, amelyek várhatóan befejeződnek a következő három éven belül.

(6) Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatában részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetőknek az (5) bekezdés alapján jóváhagyott módszertan és feltevések alapján közös javaslatot kell benyújtaniuk az érintett tagállamoknak vagy azok kijelölt illetékes hatóságainak legkésőbb 12 hónappal a módszertan és a feltevések (5) bekezdés szerinti jóváhagyását követően arról, hogy módosítsák-e vagy fenntartsák-e az ajánlattételi övezetek konfigurációját. Más tagállamok, az Energiaközösség szerződő felei vagy bármely illetékes tagállammal ugyanazon szinkronterületen osztozó más harmadik országok észrevételeket nyújthatnak be.

(7) Amennyiben az e cikk (2) bekezdése szerinti jelentés vagy az ajánlattételi övezetek e cikk szerinti felülvizsgálata vagy egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltető a szabályozási területén egy, az illetékes szabályozó hatóság által

jóváhagyott jelentésben strukturális szűk keresztmetszetet állapít meg, az azonosított strukturális szűk keresztmetszettel rendelkező tagállam az átvitelrendszer-üzemeltetőivel együttműködve a jelentés kézhezvételétől számított hat hónapon belül határoz a 15. cikk szerinti nemzeti vagy nemzetközi cselekvési tervek meghatározásáról, vagy az ajánlattételi övezet-konfigurációja felülvizsgálatáról és módosításáról. E határozatokról haladéktalanul értesíteni kell a Bizottságot és az ACER-t.

(8) Azon tagállamok esetében, amelyek úgy határoztak, hogy a (7) bekezdés szerint módosítják az ajánlattételi övezetek konfigurációját, az érintett tagállamoknak a (7) bekezdésben említett értesítést követő 6 hónapon belül egyhangúlag határozatot kell elfogadniuk. A többi tagállam észrevételeket nyújthat be az érintett tagállamokhoz, amelyeknek a határozatuk meghozatala során figyelembe kell venniük ezeket az észrevételeket. A határozatot meg kell indokolni, és arról értesíteni kell a Bizottságot és az ACER-t. Amennyiben az érintett tagállamok az említett 6 hónapon belül nem tudnak egyhangú határozatot hozni, erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot. Utolsó lehetőségként a Bizottság – miután konzultációt folytatott az ACER-rel – az említett értesítés kézhezvételét követően hat hónappal határozatot fogad el az ajánlattételi övezetek érintett tagállamokon belüli, illetve tagállamok közötti konfigurációjának módosításáról vagy megtartásáról.

(9) A tagállamok és a Bizottság az e cikk szerinti határozataik meghozatala előtt konzultálnak az érintett érdekeltekkel.

(10) Az e cikk szerint elfogadott határozatokban meg kell jelölni a változások bevezetésének időpontját. A bevezetés időpontjának egyensúlyt kell teremtenie a változás mielőbbi bevezetése iránti igény és a – például a villamos energiára vonatkozó határidős kereskedelemmel összefüggő – gyakorlati szempontok között. A határozat megfelelő átmeneti rendelkezéseket is tartalmazhat.

(11) Ha a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott iránymutatás alapján az ajánlattételi övezetek újbóli felülvizsgálatát kezdeményezik, e cikket kell alkalmazni.

15. cikk

Cselekvési tervek

(1) A 14. cikk (7) bekezdése szerinti határozat elfogadását követően a tagállam vagy az azonosított strukturális szűk keresztmetszettel rendelkező tagállamok szabályozó hatóságai közreműködésével cselekvési tervet dolgoznak ki. E cselekvési tervnek konkrét ütemtervet kell tartalmaznia az azonosított strukturális szűk keresztmetszeteknek a határozat 14. cikkének (7) bekezdése szerinti elfogadásától számított legfeljebb négy éven belüli csökkentését célzó intézkedések elfogadására.

(2) A 16. cikk (9) és (3) bekezdése szerinti eltérések sérelme nélkül, függetlenül a cselekvési terv konkrét teljesítésétől, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az övezetközi kereskedelmi kapacitást évente növeljék a 16. cikk (8) bekezdése szerinti minimum kapacitás eléréséig. Ezt a minimális kapacitást 2025. december 31-ig kell elérni.

Az említett éves növekedéseket lineáris pálya mentén kell megvalósítani. A pálya kiindulópontja vagy a cselekvési terv elfogadását megelőző évben az adott határra vagy valamely kritikus hálózati elemre kiosztott kapacitás, vagy a cselekvési terv elfogadását megelőző három évben kiadott kapacitásának átlaga, attól függően, hogy melyik érték a nagyobb. A tagállamok – többek között a kapacitászámítási régióban végrehajtott beavatkozó intézkedések révén – gondoskodnak arról, hogy cselekvési terveik végrehajtásának ideje alatt a 16. cikk (8) bekezdésével összhangban az övezetközi kereskedelem céljára rendelkezésre bocsátott kapacitás legalább a lineáris pálya által meghatározott értékekkel azonos szintű legyen.

(3) A (2) bekezdésben említett lineáris pálya eléréséhez, illetve az övezetközi kapacitásnak a cselekvési terv által érintett határokon vagy bármely kritikus hálózati elemnél történő rendelkezésre bocsátásához szükséges beavatkozó intézkedések költségeit a cselekvési tervet végrehajtó tagállam vagy tagállamok viselik.

(4) A cselekvési terv végrehajtása során évente, valamint az annak lejártát követő hat hónapon belül az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők a megelőző 12 hónapra nézve értékelik, hogy a rendelkezésre álló határkeresztetű kapacitás elérte-e a lineáris pályát vagy 2026. január 1-jétől a 16. cikk (8) bekezdésében meghatározott minimális kapacitásokat. Az értékeléseiket benyújtják az ACER-nek és az érintett szabályozó hatóságoknak. A jelentés elkészítését megelőzően minden egyes átvitelrendszer-üzemeltető jóváhagyás céljából benyújtja a szabályozó hatóságának a jelentéshez való hozzájárulását, beleértve az összes vonatkozó adatot.

(5) Azon tagállamokat illetően, amelyek esetében a (4) bekezdésben említett felmérések arra mutatnak rá, hogy valamely átvitelrendszer-üzemeltető nem tartotta tiszteletben a lineáris pályát, az érintett tagállamok a (4) bekezdésben említett értékelő jelentés kézhezvételétől számított 6 hónapon belül egyhangú határozatot hoznak az ajánlattételi övezetek konfigurációjának az említett tagállamokon belüli és tagállamok közötti módosításáról vagy megtartásáról. Az érintett tagállamok a határozathozatal során figyelembe veszik a többi tagállam által benyújtott észrevételeket. Az érintett tagállamok határozatát meg kell indokolni, és arról értesíteni kell a Bizottságot és az ACER-t.

Az érintett tagállamok haladéktalanul értesítik a Bizottságot, amennyiben a meghatározott időkereten belül nem tudnak egyhangú határozatot hozni az első albekezdéssel összhangban. Az ezen értesítés kézhezvételétől számított hat hónapon belül a Bizottság utolsó lehetőségként, az ACER-rel és az érintett érdekeltekkel folytatott konzultációt követően határozatot fogad el az ajánlattételi övezeteknek az említett tagállamokon belüli és tagállamok közötti konfigurációjának módosításáról vagy megtartásáról.

(6) A cselekvési terv lejárta előtt hat hónappal az azonosított strukturális szűk keresztmetszettel rendelkező tagállamok határoznak arról, hogy a fennmaradó szűk keresztmetszetet az ajánlattételi övezetük módosításával rendezik-e, vagy a fennmaradó belső szűk keresztmetszetet saját költségükön végrehajtandó beavatkozó intézkedések alkalmazásával rendezik-e.

(7) Amennyiben a strukturális szűk keresztmetszet azonosítását követő hat hónapon belül a 14. cikk (7) bekezdésével összhangban nem került sor cselekvési terv kidolgozására, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők a strukturális szűk keresztmetszet azonosítását követő 12 hónapon belül értékelik, hogy a megelőző 12 hónapban a rendelkezésre álló határkeresztező kapacitás elérte-e a 16. cikk (8) bekezdésében említett minimális kapacitást, és értékelő jelentést nyújtanak be az érintett szabályozó hatóságok és az ACER számára.

A jelentés elkészítése előtt az átvitelrendszer-üzemeltetők jóváhagyás céljából megküldik szabályozó hatóságuknak a jelentéshez való hozzájárulásukat, beleértve az összes vonatkozó adatot. Ha az értékelés kimutatja, hogy egy átvitelrendszer-üzemeltető nem érte el a minimális kapacitást, az e cikk (5) bekezdésében említett döntéshozatali eljárás alkalmazandó.

16. cikk

A kapacitásfelosztás és a szűk keresztmetszet kezelésének általános elvei

(1) A hálózati szűk keresztmetszetek problémáira megkülönböztetésmentes, piaci alapú megoldásokat kell alkalmazni, amelyek hatékony gazdasági jelzéseket szolgáltatnak az érintett piaci szereplőknek és átvitelrendszer-üzemeltetőknek. A hálózati szűk keresztmetszetek problémáit ügyletektől független módszerekkel kell megoldani, azaz olyan módszerekkel, amelyek nem az egyes piaci szereplők szerződési közötti különbségtételen alapulnak. Akkor, amikor átviteli rendszere rendes üzemi állapotának fenntartása érdekében operatív intézkedéseket hoz, az átvitelrendszer-üzemeltető figyelembe veszi ezeknek az intézkedéseknek a szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatásait, és ezeket az intézkedéseket az (EU) 2015/1222 rendeletben meghatározottak szerint koordinálja a többi érintett átvitelrendszer-üzemeltetővel.

(2) Az ügyletek korlátozásával járó eljárásokat csak vészhelyzet esetén szabad alkalmazni, amikor az átvitelrendszer-üzemeltetőknek gyorsan és hatékonyan kell cselekedniük, és a teher-úraelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása nem lehetséges. Minden ilyen eljárást megkülönböztetésmentesen kell alkalmazni. Azon piaci szereplőket, akik számára kapacitást osztottak fel, minden ilyen csökkentésért ellentételezni kell, a vis maior esetek kivételével.

(3) A regionális koordinációs központok a 37. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti összehangolt kapacitásszámítást végeznek e cikk (4) és (8) bekezdésével összhangban, a 42. cikk (1) bekezdése szerint.

A regionális koordinációs központok az üzembiztonsági határértékek tiszteletben tartásával számítják ki az övezetközi kapacitásokat az átvitelrendszer-üzemeltetőktől származó adatok alapján, ideértve a beavatkozó intézkedések műszaki rendelkezésre állását is, a terheléskorlátozás kivételével. Amennyiben a regionális koordinációs központok arra a következtetésre jutnak, hogy a kapacitásszámítási régióban vagy a kapacitásszámítási régiók között az üzembiztonsági határértékek tiszteletben tartása mellett a rendelkezésre álló, említett beavatkozó intézkedések nem elegendőek a 15. cikk (2) bekezdése szerinti lineáris pálya vagy az e cikk (8) bekezdése szerinti minimális kapacitások eléréséhez, végső lehetőségként összehangolt intézkedéseket határozhatnak meg, amelyek ennek megfelelően csökkentik az övezetközi kapacitásokat. Az átvitelrendszer-üzemeltetők a koordinált tevékenységeiktől csak az összehangolt kapacitásszámítás és a koordinált üzembiztonsági elemzés tekintetében térhetnek el a 42. cikk (2) bekezdése szerint.

A regionális koordinációs központoknak a működésük e rendelet 35. cikkének (2) bekezdése szerinti megkezdését követően három hónappal, majd háromhavonta jelentést kell tenniük az érintett szabályozó hatóságok és az ACER részére valamennyi, a második bekezdés szerinti kapacitáscsökkentésekről és összehangolt intézkedésektől való eltérésről, és értékelniük kell ezen eseteket, továbbá szükség esetén ajánlásokat kell megfogalmazniuk arról, hogy miként lehet a jövőben elkerülni a hasonló eltéréseket. Amennyiben az ACER úgy találja, hogy az e bekezdés szerinti eltérés feltételei nem teljesülnek, illetve strukturális jellegűek, véleményt kell benyújtania az érintett szabályozó hatóságoknak és a Bizottságnak. Az illetékes szabályozó hatóságok az (EU) 2019/944 irányelv 59. vagy 62. cikke alapján megfelelő intézkedéseket hoznak az átvitelrendszer-üzemeltetőikkel vagy a regionális koordinációs központokkal szemben, amennyiben azok úgy térnek el az összehangolt intézkedésektől, hogy az említett eltérés e bekezdés szerinti előfeltételei nem teljesülnek.

A strukturális jellegű eltéréseket a 14. cikk (7) bekezdésében említett cselekvési tervben vagy egy meglévő cselekvési terv aktualizálása során kell kezelni.

(4) A rendszerösszekötők és a határkeresztesző kapacitás által érintett átviteli hálózatok vagy mindkettő maximális szintű hálózati kapacitását – a hálózati üzembiztonságra vonatkozó biztonsági szabványoknak való megfelelés mellett – a piaci szereplők számára hozzáférhetővé kell tenni. Az ellenkereskedelem és a teher-újraelosztás – a határokon átnyúló teher-újraelosztást is beleértve – alkalmazásának célja a rendelkezésre álló hálózati kapacitások maximalizálása a (8) bekezdés szerinti minimális kapacitás elérése érdekében. E maximalizálás lehetővé tétele céljából összehangolt és megkülönböztetésmentes eljárás révén határokon átnyúló beavatkozó intézkedéseket kell alkalmazni egy teher-újraelosztási és ellenkereskedési költségmegosztási módszertan alkalmazását követően.

(5) A kapacitásfelosztást explicit kapacitásaukción vagy a kapacitásra és az energiára egyaránt kiterjedő implicit aukción kell végezni. A két módszer együtt is alkalmazható ugyanazon a rendszerösszekötőn. A napon belüli kereskedést folyamatosan kell végezni, ami kiegészíthető aukciókkal.

(6) Szűk keresztmetszet esetén adott időtávra vonatkozóan az a hálózati kapacitásra vonatkozó legmagasabb értékű érvényes ajánlat nyer – függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit-e –, amely a szűkös átviteli kapacitásért cserébe a legmagasabb értéket kínálja. Az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az e rendelet 63. cikke alapján mentességben részesített új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásfelosztási módszerekben lekötési díjat megállapítani.

(7) A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelrendszer-üzemeltetőt időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelrendszer-üzemeltető egy másodlagos kereskedést (ügyletet) elutasít, ezt egyértelműen és átláthatóan az összes piaci szereplő tudomására kell hoznia és meg kell magyaráznia, továbbá döntéséről értesítenie kell a szabályozó hatóságot.

(8) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a piaci szereplők rendelkezésére bocsátott rendszerösszekötő kapacitás nagyságát nem korlátozhatják az ajánlattételi övezetükben előforduló szűk keresztmetszetek kezeléséhez vagy az ajánlattételi övezeteken belüli ügyletekből származó áramlások kezeléséhez alkalmazott eszközként. Az e cikk (3) és (9) bekezdése szerinti eltérések alkalmazásának és a 15. cikk (2) bekezdése alkalmazásának sérelme nélkül e bekezdés akkor tekinthető teljesítettnek, ha az övezetközi kereskedelem számára rendelkezésre álló kapacitás alábbi minimális szintjeit elérték:

a) azokon a határokon, ahol az összehangolt nettó átviteli kapacitáson alapuló módszertant alkalmazzák, a minimális kapacitás a kiesések levonását követően az üzembiztonsági határértékeket figyelembe vevő átviteli kapacitás – amelyet a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás alapján határoztak meg – 70 %-a;

b) az áramlásalapú kapacitászámítási módszertant alkalmazó határok esetében a minimális kapacitás a kapacitászámítási folyamat során az övezetközi forgalomban indukált áramláshoz fennmaradó rendelkezésre álló kapacitás. A fennmaradó rendelkezésre álló tartaléksávkapacitás a belső és az övezetközi kritikus hálózati elemek üzembiztonsági határértékeit tiszteletben tartó, a kieséseket figyelembe vevő kapacitás 70 %-a, a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően.

Minden egyes kritikus hálózati elem esetében összesen 30 % használható fel az üzembiztonsági tartaléksávok, a hurokáramlások és a belső áramlások céljára.

(9) A kapacitászámítási régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek kérésére az érintett szabályozó hatóságok lehetőséget adhatnak a (8) bekezdéstől való eltérésre előrelátható okok miatt, amennyiben ez az üzembiztonság megőrzése érdekében szükséges. Az eltérést – amely nem kapcsolódhat a (2) bekezdés alapján már felosztott kapacitások csökkentéséhez – alkalmanként legfeljebb egy évre, illetve – amennyiben az eltérés mértéke az első évet követően jelentős mértékben csökken – legfeljebb két évre lehet odaítélni. Az eltérésnek szigorúan az üzembiztonság fenntartásához szükséges mértékben kell korlátozódnia, és nem valósíthat meg megkülönböztetést a belső és az övezetek közötti forgalom között.

Az eltérés odaítélése előtt az érintett szabályozó hatóság konzultál az érintett kapacitásszámítási régióhoz tartozó többi tagállam szabályozó hatóságaival. Ha egy szabályozó hatóság nem ért egyet a javasolt eltéréssel, az ACER az (EU) 2019/942 rendelet 6. cikke (10) bekezdésének a) pontja alapján határoz arról, hogy az eltérést oda kell-e ítélni. Az eltérés indokolását közzé kell tenni.

Ha megtörtént az eltérés odaítélése, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők kidolgoznak és közlést tesznek egy módszertant, valamint meghatározzák azokat a projekteket, amelyek hosszú távú megoldást kínálnak az eltéréssel rendezni kívánt kérdésre. Az eltérés az arra vonatkozó határidő lejártáig, vagy a megoldás alkalmazásáig hatályos, attól függően, melyik következik be korábban.

(10) A piaci szereplők a szóban forgó üzemeltetési időszakot megelőzően kellő időben tájékoztatják az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőket arról, hogy fel kívánják-e használni a felosztott kapacitásokat. Minden felosztott, de fel nem használt kapacitást nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes módon a piac számára újra rendelkezésre kell bocsátani.

(11) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek – amennyire ez műszakilag lehetséges – nettósítaniuk kell a szűk keresztmetszetű rendszerösszekötő vezetéseken ellenkező irányban zajló energiaáramlás kapacitásigényét annak érdekében, hogy ezt a vezetéket a legnagyobb kapacitáson lehessen használni. A hálózat biztonságának legteljesebb figyelembevétele mellett a szűk keresztmetszeten enyhítő ügyleteket nem lehet elutasítani.

(12) A kapacitás felosztásával járó kötelezettségek teljesítésének elmaradásából adódó pénzügyi következmények azokat az átvitelrendszer-üzemeltetőket vagy a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket terhelik, akik felelősek a teljesítés elmaradásáért. Ha a piaci szereplők nem használják fel a kapacitást, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén nem végeznek másodlagos kereskedést a kapacitással vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elveszítik az e kapacitáshoz való jogukat, és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjaknak indokoltaknak és arányosaknak kell lenniük. Ha egy átvitelrendszer-üzemeltető nem teljesíti az erős átviteli kapacitás szolgáltatására vonatkozó kötelezettségét, köteles kártérítést fizetni a piaci szereplőnek a kapacitási jogok elvesztése miatt. Ebben az összefüggésben a következményes veszteségek nem vehetők figyelembe. A pénzügyi következmények tekintetében a kötelezettségek nem teljesítéséből eredő felelősség meghatározásának alapelveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett szabályozó hatóság általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

(13) A beavatkozó intézkedések költségeinek az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti felosztása során a szabályozó hatóságok elemzik, hogy az ajánlattételi övezetek belső ügyleteiből eredő áramlások milyen mértékben járulnak hozzá a két ajánlattételi övezet közötti megfigyelt szűk keresztmetszethez, és a szűk keresztmetszethez való hozzájárulás alapján osztják el a költségeket az ilyen áramlás generálásáért felelős ajánlattételi övezetek átvitelrendszer-üzemeltetői között, kivéve az ajánlattételi övezetek belső ügyleteiből eredő azon költségeket, amelyek az adott ajánlattételi övezetben nem érik el a strukturális szűk keresztmetszet nélkül várható szintet.

Ezt a szintet a kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője közösen elemzi és határozza meg az egyes önálló ajánlattételi övezet-határok tekintetében, és ezt a kapacitásszámítási régió valamennyi szabályozó hatóságának jóvá kell hagynia.

17. cikk

Az övezetközi kapacitás felosztása különböző időtávokon

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők legalább az övezetközi másnapi és napon belüli kapuzárási időpont után újraszámítják a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást. Az átvitelrendszer-üzemeltetők a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást, a korábban esetleg megmaradt fel nem osztott övezetközi kapacitást és a hosszú távú fizikai átviteli jogok birtokosai által esetleg felszabadított, korábbi felosztásokból származó övezetközi kapacitást az alábbi kapacitásfelosztási eljárás keretében felosztják.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek megfelelő struktúrát kell javasolniuk az övezetközi kapacitás különböző – többek között másnapi, napon belüli és kiegyenlítő szabályozási – időtávokon történő felosztása tekintetében. Az ilyen felosztási struktúrát az érintett szabályozó hatóság felülvizsgálja. Javasataik megfogalmazásakor az átvitelrendszer-üzemeltetőknek figyelembe kell venniük:

a) a piacok sajátosságait;

- b) a villamosenergia-rendszer üzemeltetési feltételeit, úgymint az elfogadott menetrendekből eredő ellentétes irányú áramlások egymást kioltó hatásának (nettósítás) következményeit;
- c) a már meglévő különböző övezetközi kapacitásfelosztási mechanizmusokra elfogadott időtávokhoz rendelt százalékok és az időtávok összehangolásának szintjét.

(3) Ha az övezetközi napon belüli kapuzárási időpont után van rendelkezésre álló övezetközi kapacitás, az átviteli-rendszer-üzemeltetők ezt az övezetközi kapacitást kiegyenlítő szabályozási energia cseréjére vagy a kiegyenlítetlenség-nettósítási eljárás működtetésére használják fel.

(4) Amennyiben övezetközi kapacitás felosztására kiegyenlítő szabályozási kapacitás cseréjének vagy rendszerszintű tartalékok megosztásának céljából kerül sor e rendelet 6. cikkének (8) bekezdése alapján, az átviteli-rendszer-üzemeltetőknek a 714/2009/EK bizottsági rendelet 6. cikkének (11) bekezdése alapján elfogadott, a villamos energia kiegyenlítő szabályozására vonatkozó iránymutatással összhangban kidolgozott módszereket kell alkalmazniuk.

(5) Az átviteli-rendszer-üzemeltetők az (EU) 2015/1222 rendelet szerint meghatározott üzembiztonsági tartaléksávot kiegyenlítő szabályozási kapacitás cseréje vagy tartalékok megosztása érdekében nem növelhetik meg.

2. SZAKASZ

Hálózati díjak és szűk keresztmetszet-kezelési bevételek

18. cikk

A hálózatokhoz való hozzáférésnek, a hálózatok használatának és a megerősítésnek a díjai

(1) A hálózati rendszerüzemeltetők által a hálózati hozzáférés tekintetében alkalmazott díjaknak – ideértve a hálózati csatlakozás díjait, a hálózat használatának díjait és, amennyiben alkalmazandó, a hálózat kapcsolódó megerősítésének díjait – költségeket tükrözőnek és átláthatóknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a hálózatbiztonsági és a rugalmassági követelményeket, és tükrözniük kell a ténylegesen felmerült költségeket, amennyiben azok megfelelnek egy hatékonyan működő és szerkezetileg hasonló hálózati rendszerüzemeltető díjainak, és megkülönböztetésmentesen alkalmazzák őket. Ezek a díjak nem foglalhatnak magukban nem kapcsolódó szakpolitikai célkitűzéseket támogató, nem kapcsolódó költségeket.

A 2012/27/EU irányelv 15. cikke (1) és (6) bekezdésének, valamint az említett irányelv XI. mellékletében foglalt kritériumoknak a sérelme nélkül a hálózati díjak meghatározására szolgáló módszernek hosszú távon, semlegesnek kell támogatnia a rendszer átfogó hatékonyságát a felhasználók és a termelők felé kibocsátott árjelzések révén, és a módszert különösen úgy kell alkalmazni, hogy az elosztás szintjén csatlakozó termelést ne részesítse sem előnyben, sem hátrányban az átvitel szintjén csatlakozó termeléssel szemben. A hálózati díjak nem kezelhetik hátrányosan vagy pozitív megkülönböztetéssel az energiatárolást és az aggregálást, és nem ösztönözhetnek a saját termelésnek és a saját fogyasztásnak, valamint a keresletoldali válaszban való részvételnek a mellőzésére. E cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül ezek a díjak nem lehetnek távolságfüggők.

(2) A díjszámítási módszereknek tükrözniük kell az átviteli-rendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők állandó költségeit, és mind rövid, mind hosszú távon megfelelő ösztönzőket kell biztosítaniuk az átviteli-rendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők számára a hatékonyság, többek között az energiahatékonyság növelése, a piaci integráció és az ellátásbiztonság előmozdítása, továbbá a hatékony beruházások és a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatása érdekében, valamint a fogyasztók érdekeit szolgáló, például a digitalizációt, a szolgáltatások rugalmasságát és a rendszerösszekötést érintő innováció elősegítése céljából.

(3) Adott esetben a termelőkre vagy a végfelhasználókra vagy mindkettőre alkalmazott díjak szintjének uniós szintű területi jelzéseket kell szolgáltatnia, és figyelembe kell vennie az okozott hálózati veszteségek és szűk keresztmetszetek volumenét csakúgy, mint az infrastrukturális beruházási költségeket.

(4) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározásakor figyelembe kell venni:

a) az átviteli-rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus ki- és befizetéseit;

b) a ténylegesen teljesített ki- és befizetéseket, csakúgy, mint az előző időszakok adatai alapján a jövőbeni időszakokra vonatkozóan becsült várható kifizetéseket.

(5) A hálózat-hozzáférési díjak e cikk szerinti meghatározása nem érinti a 16. cikkben említett szűk keresztmetszet-kezelésből származó díjakat.

(6) Az övezetközi villamosenergia-kereskedelem egyedi ügyleteire nem alkalmazhatók külön hálózati díjak.

(7) Az elosztási díjaknak tükrözniük kell a költségeket és figyelembe kell venniük az elosztóhálózat rendszerhasználók – köztük az aktív felhasználók – általi igénybevételét. Az elosztási díjak hálózati csatlakozási kapacitásra vonatkozó elemeket tartalmazhatnak, és a rendszerhasználók fogyasztási vagy termelési profiljától függően differenciálhatók. Ha a tagállamok bevezették az okos mérési rendszereket, a szabályozó hatóságok az átviteli és elosztási tarifák vagy módszereik (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke szerinti meghatározásakor vagy jóváhagyásakor figyelembe veszik az időben differenciált hálózati díjakat, és adott esetben az időben differenciált hálózati díjak bevezethetők a hálózat használatát a végfelhasználó számára átlátható, költséghatékony és tervezhető módon tükrözve.

(8) Az elosztási díjak kiszámításának módszerei az elosztórendszer-üzemeltetőket a hálózatuk legköltséghatékonyabb üzemeltetésére és fejlesztésére kell, hogy ösztönözzék, többek között szolgáltatások beszerzése révén. Ezzel összefüggésben az elosztórendszer-üzemeltetők arra való ösztönzése érdekében, hogy – többek között az energiahatékonyág, a rugalmasság növelése, továbbá az intelligens hálózatok és az okosmérés fejlesztése révén – növeljék hálózatuk hatékonyságát, a szabályozó hatóságok elismerik és az elosztási díjakba beépítik a releváns költségeket, továbbá teljesítménycélokat vezethetnek be.

(9) 2019. október 5-ig a piaci széttagoltság kockázatának enyhítése érdekében az ACER jelentést készít az átviteli és az elosztási díjakkal kapcsolatos módszertanokra vonatkozó legjobb gyakorlatokról, figyelembe véve a nemzeti sajátosságokat. A legjobb gyakorlatokról szóló jelentésben ki kell térni legalább a következőkre:

- a) a termelőket és a végfelhasználókat terhelő díjak egymáshoz viszonyított aránya;
- b) a díjakban tükröződő költségek;
- c) az időben differenciált hálózati díjak;
- d) a területi (helyre utaló) jelzések;
- e) az átviteli díjak és az elosztási díjak viszonya;
- f) a díjmegállapítás és a díjstruktúrák átláthatósága biztosításának módjai;
- g) a díjköteles rendszerhasználók egyes csoportjai, ideértve adott esetben e csoportok jellemzőit és a fogyasztási formákat, valamint a díjmentességeket;
- h) a magas-, a közép- és a kisméretű hálózatok veszteségei.

Az ACER-nek a jelentést legalább két évente aktualizálnia kell.

(10) A szabályozó hatóságok figyelembe veszik a legjobb gyakorlatról szóló jelentést az átviteli vagy elosztási díjak, illetve azok módszereinek az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikkével összhangban történő rögzítések vagy jóváhagyásakor.

19. cikk

Szűk keresztmetszet-kezelési bevételek

(1) Az előre meghatározott időtartammal összefüggő szűk keresztmetszet-kezelési eljárások – az e rendelet 63. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke alapján mentességet élvező új rendszerösszekötők esetének kivételével – csak az adott időtartamban kialakuló szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt. E bevételek elosztásának eljárását a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja a felosztási eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem ösztönözhet a szűk keresztmetszet csökkentése ellen.

(2) Az övezetközi kapacitás felosztásából származó bevételek felosztása tekintetében a következő célok elsőbbséget élveznek:

- a) a felosztott kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása, ideértve a kapacitásgaranciához kapcsolódó ellentételezést is; vagy
- b) az övezetközi kapacitások fenntartása vagy növelése adott esetben a meglévő rendszerösszekötők használatának koordinált beavatkozó intézkedések révén történő optimalizálásán keresztül, vagy a rendszerösszekötők szűk keresztmetszetének csökkentése szempontjából releváns hálózati beruházásokból eredő költségek fedezése.

(3) Ha a (2) bekezdésben foglalt kiemelt célok megfelelően teljesülnek, a bevételeket jövedelemként lehet felhasználni, amelyet a szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük, amikor jóváhagyják a hálózati díjak kiszámítására vagy megállapítására vagy mindkettőre vonatkozó módszertant. A bevételek fennmaradó részét külön belső számlán kell elhelyezni mindaddig, amíg felhasználhatóvá nem válik a (2) bekezdésben meghatározott célokra.

(4) A bevételeknek a (2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti felhasználására a szabályozó hatóságokkal és az érintett érdekeltekkel való konzultációt követően az átvitelrendszer-üzemeltetők által javasolt és az ACER által jóváhagyott módszertan irányadó. Az átvitelrendszer-üzemeltetők 2020. július 5-ig benyújtják a javasolt módszertant az ACER-nek, az ACER pedig a kézhezvételtől számított hat hónapon belül határozatot hoz a javasolt módszertanról.

Az ACER felkérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőket, hogy módosítsák vagy aktualizálják az első albekezdésben említett módszertant. Az ACER legkésőbb a benyújtástól számított hat hónapon belül határoz a módosított vagy aktualizált módszertanról.

A módszertannak részletesen le kell írnia legalább azt, hogy a bevételek milyen feltételekkel használhatók fel a (2) bekezdésben említett célokra, és milyen feltételekkel és mennyi időre helyezhetők el az ilyen célú későbbi felhasználás érdekében külön belső számlán.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők egyértelműen előre rögzítik az esetleges szűk keresztmetszet-kezelési bevételek felhasználásának módját, és a szabályozó hatóságoknak beszámolnak e bevételek tényleges felhasználásáról. A szabályozó hatóságok minden évben március 1-jéig tájékoztatják az ACER-t és jelentés formájában közlést tesznek:

- a) az előző év december 31-én záruló 12 hónapos időszakban befolyt bevétel nagyságát;
- b) a bevétel (2) bekezdés szerinti felhasználásának módját, beleértve azon konkrét projektek megjelölését, amelyekre a bevételeket fordítják, valamint annak megjelölését is, hogy milyen összeget helyeztek külön számlára;
- c) a hálózati díjak meghatározásakor felhasznált összeget; és
- d) annak igazolását, hogy a c) pontban említett összeg megfelel e rendeletnek és a (3) és a (4) bekezdés értelmében kidolgozott módszertannak.

Amennyiben a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek egy részét felhasználták a hálózati díjak kiszámításakor, a jelentésben ki kell fejteni, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők adott esetben miként teljesítették a (2) bekezdésben meghatározott kiemelt célokat.

IV. FEJEZET

AZ ERŐFORRÁSOK MEGFELELŐSÉGE

20. cikk

Az erőforrások megfelelése a villamos energia belső piacán

(1) A tagállamok a 23. cikk szerinti európai szintű erőforrás-megfelelési értékelés alapján nyomon követik területükön az erőforrások megfelelését. Az európai szintű erőforrás-megfelelési értékelés kiegészítése céljából a tagállamok a 24. cikk alapján nemzeti erőforrás-megfelelési értékeléseket is lefolytathatnak.

(2) Ha a 23. cikkben említett európai szintű erőforrás-megfelelési értékelés vagy a 24. cikkben említett nemzeti szintű erőforrás-megfelelési értékelés erőforrás-megfelelési aggályt tár fel, az érintett tagállamok azonosítják azokat az esetleges szabályozási torzulásokat és piaci hiányosságokat, amelyek az aggályos helyzetet okozták vagy hozzájárultak a kialakulásához.

(3) Azok a tagállamok, amelyek esetében erőforrás-megfelelési aggályokat azonosítottak, az állami támogatási folyamat részeként olyan végrehajtási tervet dolgoznak ki és tesznek közzé, amely tartalmazza az esetlegesen azonosított szabályozási torzulások vagy piaci hiányosságok kiküszöbölését célzó intézkedések elfogadásának ütemezését. Az erőforrások megfelelésével kapcsolatos aggályok kezelése során a tagállamok különösen figyelembe veszik a 3. cikkben meghatározott elveket, és megfontolják:

- a) a szabályozási torzulások kiküszöbölését;
- b) a 10. cikknek megfelelően az ársapkák eltörlését;

- c) szűkösségi árazási függvény bevezetését a kiegyenlítő szabályozási energia vonatkozásában a 2017/2195 rendelet 44. cikkének (3) bekezdésében említettek szerint;
- d) a rendszerösszekötők és a belső hálózati kapacitás bővítését azzal a céllal, hogy elérjék legalább az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett célértékeket;
- e) a saját termelés, az energiatárolás, a keresletoldali intézkedések és az energiahatékonyság lehetővé tételét az azonosított szabályozási torzulások megszüntetését szolgáló intézkedések elfogadásával;
- f) kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások és kiegészítő szolgáltatások költséghatékony és piaci alapú beszerzésének biztosítását;
- g) a szabályozott árak kivezetését, amennyiben azt az (EU) 2019/944 irányelv 5. cikke előírja.
- (4) Az érintett tagállamok a végrehajtási terveiket felülvizsgálat céljából benyújtják a Bizottságnak.
- (5) A Bizottság a végrehajtási terv kézhezvételétől számított négy hónapon belül véleményt nyilvánít arról, hogy az intézkedések elegendőek-e a (2) bekezdés szerint azonosított szabályozási torzulások vagy piaci hiányosságok megszüntetéséhez, és ennek megfelelően előírhatja a tagállam számára a végrehajtási terv módosítását.
- (6) Az érintett tagállamok nyomon követik végrehajtási tervük alkalmazását, és ennek eredményeit éves jelentés formájában közzéteszik, valamint benyújtják e jelentést a Bizottság számára.
- (7) A Bizottság véleményt nyilvánít arról, hogy a végrehajtási terveket megfelelően végrehajtották-e, és hogy az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat megoldották-e.
- (8) A tagállamok az erőforrások megfelelőségével kapcsolatban azonosított aggályok feloldását követően folytatják a végrehajtási terv alkalmazását.

21. cikk

A kapacitásmechanizmusok általános elvei

- (1) Az erőforrások megfelelőségével kapcsolatban fennmaradó aggályok megoldása érdekében a tagállamok végső esetben az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkével összhangban az e rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett intézkedések végrehajtása mellett kapacitásmechanizmusokat vezethetnek be.
- (2) A kapacitásmechanizmusok bevezetését megelőzően az érintett tagállamok az ilyen mechanizmusok szomszédos tagállamokra gyakorolt esetleges hatásaira vonatkozóan átfogó vizsgálatot hajtanak végre, amelynek során legalább a velük közvetlen hálózati összeköttetésben álló szomszédos tagállamokkal és e tagállamok érdekelt feleivel konzultálnak.
- (3) A tagállamok megvizsgálják, hogy a kapacitásmechanizmus stratégiai tartalék formájában alkalmas lehet-e az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok kezelésére. Ha a vizsgálat nemleges eredménnyel zárul, a tagállamok másfajta kapacitásmechanizmust alkalmazhatnak.
- (4) A tagállamok nem vezethetnek be kapacitásmechanizmusokat, ha az erőforrások megfelelőségének mind európai, mind nemzeti szintű értékelése, vagy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése hiányában az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése nem tárt fel az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat.
- (5) A tagállamok nem vezethetnek be kapacitásmechanizmust addig, amíg nem kapják meg a 20. cikk (3) bekezdésében említett végrehajtási tervre vonatkozó, a 20. cikk (5) bekezdésében említett bizottsági véleményt.
- (6) Amennyiben egy tagállam kapacitásmechanizmust alkalmaz, felülvizsgálja azt, és biztosítja, hogy a mechanizmus keretében ne kössenek új szerződéseket, amennyiben az erőforrások megfelelőségének sem európai, sem nemzeti szintű értékelése, vagy az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése hiányában az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése nem tárt fel az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat, vagy ha a 20. cikk (3) bekezdésében említett végrehajtási terv nem kapta meg a 20. cikk (5) bekezdésében említett véleményt a Bizottságtól.
- (7) A tagállamok a kapacitásmechanizmusok kialakításakor beépítenek egy olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi a kapacitásmechanizmus hatékony, fokozatos, adminisztratív kivezetését abban az esetben, ha három egymást követő évben a (6) bekezdés értelmében nem kötnek új szerződéseket.

(8) A kapacitásmechanizmusoknak átmenetieknek kell lenniük. Ezeket a Bizottság legfeljebb tíz évre hagyja jóvá. A 20. cikkben említett végrehajtási tervek alapján a kapacitásmechanizmusokat fokozatosan ki kell vezetni vagy korlátozni kell a lekötött kapacitások mennyiségét. A tagállamok a kapacitásmechanizmus bevezetését követően folytatják a végrehajtási terv alkalmazását.

22. cikk

A kapacitásmechanizmusok létrehozásának elvei

(1) A kapacitásmechanizmusok:

- a) átmeneti jellegűek;
- b) nem idézhetnek elő indokolatlan piactorzulásokat, és nem korlátozhatják az övezetközi kereskedelmet;
- c) a 20. cikkben említett megfeleléségi aggályok kezeléséhez szükséges mértéket nem haladhatják meg;
- d) a kapacitásslátszolgáltatókat átlátható és megkülönböztetésmentes módon, versenyalapú eljárás keretében választják ki;
- e) ösztönzik a kapacitásslátszolgáltatókat, hogy a várható veszélyeztetett üzemállapot esetén rendelkezésre álljanak;
- f) biztosítják, hogy a díjazás meghatározása versenyalapú eljárás eredménye legyen;
- g) a kapacitásslátszolgáltatók részvételére vonatkozó műszaki feltételeket a kiválasztás előtt meghatározzák;
- h) nyitottak minden olyan erőforrás részvétele előtt, amely képes az elvárt műszaki teljesítmény nyújtására, ideértve az energiatárolást és a keresleti oldali szabályozást is;
- i) megfelelő szankciókat alkalmaznak azon kapacitásslátszolgáltatókkal szemben, amelyek nem állnak rendelkezésre a rendszerterhelési csúcsok idején.

(2) A stratégiai tartalékok kialakítása meg kell, hogy feleljen az alábbi követelményeknek:

- a) amennyiben egy kapacitásmechanizmus stratégiai tartalékként került kialakításra, annak erőforrásait csak abban az esetben lehet teherelosztásnak alávetni, ha valószínű, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők ki fogják meríteni kiegyenlítő-szabályozási forrásaikat a kereslet és a kínálat közötti egyensúly létrehozásához;
- b) a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakokban, amennyiben felhasználásra kerültek a stratégiai tartalék forrásai, a piacon fennálló kiegyenlítetlenség elszámolásának legalább a terheléskiesés értékén vagy a 10. cikk (1) bekezdése szerinti technikai árkorlátnál magasabb áron – amelyik a két érték közül a magasabb – kell történnie;
- c) a stratégiai tartalék energia mennyiségét a teherelosztást követően a kiegyenlítőenergia-elszámolási mechanizmus révén kell a mérlegkörfelelősökhöz rendelni;
- d) a stratégiai tartalék részét képező erőforrások nem részesülhetnek díjazásban nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon és kiegyenlítő szabályozási energia-piacokon keresztül;
- e) a stratégiai tartalék erőforrásait legalább a szerződés időszak alatt a piacon kívül kell tartani.

Az első albekezdés a) pontjában említett követelmény nem terjed ki az erőforrásoknak a tényleges teherelosztás előtt történő működésbe hozására, amelynek célja a felterhelési korlátainak és a működési követelményeknek való megfelelés. A stratégiai tartaléknak a működésbe hozás során keletkező teljesítménye nem rendelhető mérlegkörökhöz a nagykereskedelmi piacokon, és az nem változtathatja meg azok kiegyenlítetlenségét.

(3) Az (1) bekezdésben megállapított követelményeken kívül a stratégiai tartalékoktól eltérő kapacitásmechanizmusok meg kell, hogy feleljenek az alábbi követelményeknek:

- a) azokat úgy kell kialakítani, hogy a rendelkezésre állásért fizetett ár automatikusan a nullához tartson, amikor a kínálati kapacitás szintje várhatóan megfelelő lesz a keresleti kapacitás szintjéhez viszonyítva;
- b) a részt vevő erőforrásokat csak rendelkezésre állásukért díjazják és biztosítják, hogy a díjazás ne befolyásolja a kapacitásslátszolgáltató arra vonatkozó döntését, hogy termeljen-e vagy sem;
- c) biztosítják, hogy a kapacitáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokat a jogosult kapacitásslátszolgáltatók egymásra átruházhassák.

(4) A kapacitásmechanizmusok a következő követelményeket kell, hogy magukban foglalják a CO₂-kibocsátás határértékei tekintetében:

- a) legkésőbb 2019. július 4-től azok az 550 g fosszilis tüzelőanyagból származó CO₂/kWh-t meghaladó kibocsátású termelőkapacitások, amelyek az említett időpontban vagy azt követően kezdték meg a kereskedelmi célú termelést, nem köthetők le, és nem kaphatnak kifizetéseket vagy jövőbeli kifizetésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokat kapacitásmechanizmus keretében;
- b) legkésőbb 2025. július 1-től azok az 550 g fosszilis tüzelőanyagból származó CO₂/kWh-t meghaladó kibocsátású és beüzemelt kWh-onként évente átlagosan 350 kg fosszilis tüzelőanyagból származó CO₂-t meghaladó kibocsátású termelőkapacitások, amelyek 2019. július 4. előtt kezdték meg a kereskedelmi célú termelést, nem köthetők le, és nem kaphatnak kifizetéseket vagy jövőbeli kifizetésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokat kapacitáslektív mechanizmus keretében.

Az első albekezdés a) és b) pontjában említett, 550 g fosszilis tüzelőanyagból származó CO₂/kWh vagy beüzemelt kWh-onként évente átlagosan 350 kg fosszilis tüzelőanyagból származó CO₂ kibocsátási határértéket a termelőegység tervezési hatékonysága alapján kell kiszámítani, amely a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet által kiadott szabványok szerinti, névleges teljesítményen számított nettó hatékonyság.

Az ACER 2020. január 5-ig véleményt tesz közzé, amely technikai útmutatást nyújt az első albekezdésben említett értékek kiszámítására.

(5) A 2019. július 4-én kapacitásmechanizmust alkalmazó tagállamok a 4. fejezetben foglalt követelmények teljesítése érdekében a 2019. december 31. előtt vállalt kötelezettségek, illetve megkötött szerződések sérelme nélkül kiigazítják mechanizmusaikat.

23. cikk

Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése

(1) Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése beazonosítja az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályokat, értékelve, hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes kielégíteni a villamos energia iránti jelenlegi, valamint várható jövőbeli keresletet az Unió szintjén, a tagállamok szintjén, valamint – amennyiben az releváns – az egyes ajánlattételi övezetek szintjén. Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése az értékelés időpontjától számított tízéves időszak minden egyes évét lefedi.

(2) Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését a villamosenergia-piaci ENTSO végzi el.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO 2020. január 5-ig köteles benyújtani a 2012. november 15-i bizottsági határozat⁽²¹⁾ 1. cikke értelmében létrehozott villamosenergia-ügyi koordinációs csoportnak és az ACERnek az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésével összefüggésben alkalmazandó, az e rendelet (5) bekezdésében foglalt elveken alapuló módszertan tervezetét.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek át kell adniuk a villamosenergia-piaci ENTSO-nak azokat az adatokat, amelyekre annak szüksége van ahhoz, hogy elvégezze az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését.

Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését a villamosenergia-piaci ENTSO évente elvégzi. A termelőknek és egyéb piaci szereplőknek az átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére kell bocsátaniuk a termelői erőforrások várható felhasználására vonatkozó adatokat, figyelemmel az elsődleges erőforrások elérhetőségére és az előre jelzett kereslet és kínálat megfelelő forgatókönyveire.

(5) Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését olyan átlátható módszertan alapján kell elvégezni, amely lehetővé teszi, hogy az értékelés:

- a) minden egyes ajánlattételi övezet szintjén, legalább az összes tagállamra kiterjedően kerüljön elvégzésre;
- b) az előre jelzett kereslet és kínálat megfelelő központi referencia-forgatókönyvein alapuljon, tartalmazzon gazdasági elemzést a termelőeszközök termelésből való kivonásának, szünetelésének és új termelőeszközök rendszerbe állításának valószínűségével, valamint az energiahatékonysági és a villamosenergia-hálózatok összekapcsolására vonatkozó célok teljesítését szolgáló intézkedésekkel összefüggésben, és kiterjedjen a szélsőséges időjárási eseményekre, a hidrológiai feltételekre, a nagykereskedelmi árakra és a szén-dioxid-árra való érzékenység vizsgálatára is;
- c) külön forgatókönyveket tartalmazzon, amelyek tükrözik az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok különböző előfordulási valószínűségeit, amelyek kezelésére a különböző típusú kapacitásmechanizmusok irányulnak;

⁽²¹⁾ A Bizottság határozata (2012. november 15.) a villamosenergia-ügyi koordinációs csoport felállításáról (HL C 353., 2012.11.17., 2. o.).

- d) megfelelő módon figyelembe vegye minden erőforrás hozzájárulását, beleértve a termelőkapacitásokkal, az energiatárolással, az ágazati integrációval, a keresletoldali válasszal, valamint az importtal és az exporttal kapcsolatos meglévő és jövőbeli lehetőségeket és azoknak a rugalmas rendszerüzemeltetést segítő hatását is;
- e) előre jelezze a 20. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedések várható hatásait;
- f) kiterjedjen olyan esetek vizsgálatára is, amelyekben nincsenek meglévő és tervezett kapacitáslekötési mechanizmusok, és adott esetben olyanokéra is, amelyekben vannak ilyen mechanizmusok;
- g) piaci modellen alapuljon, és – adott esetben – az áramlásalapú kapacitászámítás elvét alkalmazza;
- h) valószínűségi számításokat alkalmazzon;
- i) egységes modellezési eszközt alkalmazzon;
- j) legalább a következő, a 25. cikkben említett mutatókat tartalmazza:
- „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia”, és
 - „várt terhelésvesztés”;
- k) meghatározza az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos esetleges aggályok forrását és különösen azt, hogy ezek az aggályok a hálózat elégtelenségének, az erőforrások elégtelenségének vagy mindkettőnek tudhatók-e be;
- l) tiszteletben tartja a tényleges hálózatfejlesztést;
- m) biztosítja, hogy megfelelő figyelmet kapjanak a termelés, a keresletoldali rugalmasság és az energiatárolás nemzeti sajátosságai, az elsődleges erőforrások rendelkezésre állása és az összeköttetés szintje.
- (6) A villamosenergia-piaci ENTSO 2020. január 5-ig köteles benyújtani az ACER részére a következő mennyiségek számítási módszertanának tervezetét:
- a) a terheléskiesés értéke;
 - b) az „új belépés költsége” a termelés vagy a keresletoldali válasz esetében; valamint
 - c) a 25. cikkben említett megbízhatósági standard.

A módszertannak átlátható, objektív és ellenőrizhető kritériumokon kell alapulnia.

(7) A tervezett módszertanra, a forgatókönyvekre, az érzékenységekre és az azokat megalapozó kiinduló feltételezésekre vonatkozó, a (3) és a (6) bekezdés szerinti javaslatokról, valamint az erőforrások megfelelőségének a (4) bekezdés szerinti európai szintű értékeléséből származó eredményekről előzetes konzultációt kell folytatni a tagállamokkal, a villamosenergia-ügyi koordinációs csoporttal és az érintett érdekelttel, és ezeket a javaslatokat és eredményeket az ACER-nek jóvá kell hagynia a 27. cikkben meghatározott eljárás szerint.

24. cikk

Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése

(1) Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését regionális hatállyal, és a 23. cikk (3) bekezdésében említett módszertan, és különösen a 23. cikk (5) bekezdésének b)–m) pontjában említettek szerint kell elvégezni.

Az erőforrások megfelelősége nemzeti szintű értékelésének tartalmaznia kell a 23. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett központi referencia-forgatókönyveket.

Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése ezenkívül további érzékeny pontokat is figyelembe vehet a 23. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említettekén kívül. Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése ilyen esetben:

- a) feltételezéseket állíthat fel, figyelembe véve a nemzeti villamosenergia-kereslet és -kínálat sajátosságait;
- b) a villamosenergia-piaci ENTSO által az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére használtakat kiegészítő eszközöket és azzal konzisztens legfrissebb adatokat használhat.

Ezen túlmenően az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelései során annak értékelésekor, hogy hogyan járultak hozzá a más tagállamokban lévő kapacitás szolgáltatók az értékelés által lefedett ajánlattételi övezetek ellátásbiztonságához, a 26. cikk (11) bekezdésének a) pontja szerinti módszertant kell alkalmazni.

(2) Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelését és adott esetben az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését, valamint az ACER 3. cikk szerinti véleményét nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Amennyiben az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelése megfelelőséggel kapcsolatos aggályt tár fel egy ajánlattételi övezet tekintetében, amelyet az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése nem tárt fel, az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékelésébe bele kell foglalni az erőforrások megfelelőségéről szóló két értékelés közti eltérés indokolását, beleértve az alkalmazott érzékenységek és az azok alapjául szolgáló feltevések részleteit. A tagállamok közzéteszik az említett értékelést, és benyújtják azt az ACER-nek.

A jelentés beérkezését követő két hónapon belül az ACER véleményt nyilvánít arról, hogy indokoltak-e az erőforrások megfelelőségének nemzeti és az európai szintű értékelése közti eltérések.

Az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékeléséért felelős szervnek megfelelően figyelembe kell vennie az ACER véleményét, és szükség esetén módosítania kell értékelését. Amennyiben úgy határoz, hogy nem veszi teljes mértékben figyelembe az ACER véleményét, az erőforrások megfelelőségének nemzeti szintű értékeléséért felelős szerv részletes indokolással ellátott jelentést tesz közzé.

25. cikk

Megbízhatósági követelmények

(1) Kapacitásmechanizmus alkalmazása esetén a tagállamoknak megbízhatósági standarddal kell rendelkezniük. A megbízhatósági standard átlátható módon jelzi a tagállam ellátásbiztonságának szükséges szintjét. Határokon átnyúló ajánlattételi övezetek esetén ezeket a megbízhatósági standardokat az érintett hatóságokkal közösen kell meghatározni.

(2) A megbízhatósági standardot a tagállam vagy a tagállam által kijelölt illetékes hatóság állapítja meg a szabályozó hatóság javaslatát követően. A megbízhatósági standard a 23. cikk (6) bekezdésében előírt módszertanon alapul.

(3) A megbízhatósági standard kiszámításakor legalább a terheléskiesés értékét és az új belépés költségének egy adott időszakra vonatkozó értékét kell alapul venni, és a standardot a „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia” és a „várt terhelésvesztés” mutatón keresztül kell kifejezni.

(4) Kapacitásmechanizmus alkalmazása esetén a kapacitásmechanizmus keretében beszerzett kapacitásmennyiséget meghatározó paramétereket a tagállamnak vagy a tagállam által kijelölt más illetékes hatóságnak jóvá kell hagyania, a szabályozó hatóság javaslata alapján.

26. cikk

Határokon átvéelő részvétel a kapacitásmechanizmusokban

(1) Az e cikkben foglalt feltételekre is figyelemmel a stratégiai tartaléknak nem minősülő kapacitásmechanizmusoknak, és amennyiben ez technikailag megoldható, a stratégiai tartalékoknak nyitottaknak kell lenniük a más tagállamokban lévő kapacitás szolgáltatók közvetlen, határokon átnyúló részvétele előtt.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a belföldi kapacitásokkal egyenértékű műszaki jellemzőket biztosítani képes külföldi kapacitásnak lehetősége legyen részt venni minden olyan versenyeljárásban, amelyben a belföldi kapacitás részt vehet. A 2019. július 4-én működő kapacitásmechanizmusok esetében a tagállamok engedélyezhetik a rendszerösszekötők külföldi kapacitásként való közvetlen részvételét ugyanazon versenyeljárásban a 2019. július 4-t követő legfeljebb négy évre, vagy – ha az korábban következik be – a (11) bekezdésében említett módszertan jóváhagyásának időpontjától számított két évre.

A tagállamok megkövetelhetik, hogy a kapacitás olyan tagállamban helyezkedjen el, amely közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkezik a mechanizmust alkalmazó tagállammal.

(3) A tagállamok nem akadályozhatják meg, hogy a területükön lévő kapacitások részt vegyenek más tagállamok kapacitásmechanizmusában.

(4) A kapacitásmechanizmusokban való határokon átvélő részvétel nem változtathatja meg, nem módosíthatja és másként sem befolyásolhatja az övezetközi menetrendeket és a tagállamok közötti fizikai áramlásokat. E menetrendeket és áramlásokat kizárólag a 16. cikk szerinti kapacitásfelosztás eredménye határozhatja meg.

(5) A kapacitásslátszóálóatók számára lehetővé kell tenni, hogy több kapacitásmechanizmusban is részt vegyenek.

Amennyiben a kapacitásslátszóálóatók több mint egy kapacitásmechanizmusban vesznek részt ugyanabban a szállítási időszakban, részvételük korlátjaként tekintetbe veszik a mechanizmus alkalmazási helye szerinti rendszer és a külföldi kapacitás helye szerinti rendszer közötti rendszerösszeköttetés várható rendelkezésre állását és a rendszertúlterheltség együttes fennállásának valószínűségét, a (11) bekezdés a) pontjában említett módszertannak megfelelően.

(6) A kapacitásslátszóálóatók rendelkezésre nem állási díjat kötelesek fizetni, amennyiben kapacitásaik nem állnak rendelkezésre.

Amennyiben egy adott kapacitásslátszóálóató ugyanarra a szállítási időszakra nézve több kapacitásmechanizmusban is részt vesz, minden olyan esetben köteles rendelkezésre nem állási díjat fizetni, amelyben nem tudja teljesíteni ezeket a többszöri vállalásokat.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetők számára nyújtandó ajánlás céljából a 35. cikk szerint létrehozott regionális koordinációs központoknak évente ki kell számítaniuk a külföldi kapacitás részvételére rendelkezésre álló import kapacitás maximumát. A számítás során tekintetbe kell venni a mechanizmus alkalmazási helye szerinti rendszer és a külföldi kapacitás helye szerinti rendszer közötti rendszerösszeköttetők várható rendelkezésre állását és a rendszertúlterheltség együttes fennállásának valószínűségét. Ezt a számítást az ajánlattételi övezetek összes határa vonatkozásában el kell végezni.

Az átvitelrendszer-üzemeltetők évente meghatározzák a külföldi kapacitás részvételére rendelkezésre álló import kapacitás maximumát a regionális koordinációs központ ajánlása alapján.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy a (7) bekezdésben említett import kapacitásnak a jogosult kapacitásslátszóálóatók közötti felosztása átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon történjék.

(9) Amennyiben a kapacitásmechanizmusok két szomszédos tagállamban lehetővé teszik a határokon átnyúló részvételt, a (8) bekezdés szerinti kapacitásfelosztásból származó bevételt az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell juttatni, akik között a bevételeket az e cikk (11) bekezdésének b) pontja szerinti módszertan vagy egy, mindkét érintett szabályozó hatóság által jóváhagyott módszertan segítségével kell elosztani. Amennyiben a szomszédos tagállam nem alkalmaz kapacitásmechanizmust, vagy olyan kapacitásmechanizmust alkalmaz, amely nem nyitott a határon átnyúló részvétel felé, a bevételek elosztását a szomszédos tagállamok szabályozó hatóságai véleményének kikérését követően annak a tagállamnak az illetékes nemzeti hatósága hagyja jóvá, amelyben a kapacitásleköttési mechanizmust végrehajtják. A bevételt az átvitelrendszer-üzemeltetők a 19. cikk (2) bekezdésében meghatározott célokra használják fel.

(10) A külföldi kapacitás helye szerinti átvitelrendszer-üzemeltető:

a) meghatározza, hogy az érdeklődő kapacitásslátszóálóatók képesek-e biztosítani az azon kapacitásmechanizmus által igényelt műszaki jellemzőket, amelyben a kapacitásslátszóálóató részt kíván venni, és a kapacitásslátszóálóatót jogosult kapacitásslátszóálóatóként be kell jegyeznie az e célból létrehozott nyilvántartásba;

b) elvégzi a rendelkezésre állási ellenőrzéseket;

c) tájékoztatja a kapacitásmechanizmust alkalmazó tagállam átvitelrendszer-üzemeltetőjét az ezen albekezdés a) és a b) pontja, valamint a második albekezdés értelmében általa szerzett információkról.

Az érintett kapacitásslátszóálóató haladéktalanul értesíti az átvitelrendszer-üzemeltetőt kap a külföldi kapacitásmechanizmusban való részvételéről.

(11) A villamosenergia-piaci ENTSO 2020. július 5-ig köteles benyújtani az ACER részére:

a) az import kapacitásnak a határokon átvélő részvételhez tartozó, a (7) bekezdésben említett maximuma meghatározására szolgáló módszertant;

- b) a (9) bekezdés szerinti bevételfelosztás módszertanát;
- c) a (10) bekezdés b) pontjában említett rendelkezésre állási ellenőrzések elvégzésének közös szabályait;
- d) azokat a közös szabályokat, amelyek meghatározzák, mely esetekben kell fizetni rendelkezésre nem állási díjat;
- e) a (10) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartás vezetésének rendjét;
- f) a (10) bekezdés a) pontja értelmében kapacitásmechanizmusban való részvételre jogosult kapacitásslátszóatók azonosításának közös szabályait.

A javaslatról a 27. cikkben meghatározott eljárás szerint előzetes konzultációt kell folytatni, és azt az ACER-nek jóvá kell hagynia.

(12) Az érintett szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a kapacitásslátszóítás a (11) bekezdés a) pontja szerinti módszertannal összhangban történt-e.

(13) A szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a kapacitásslátszómechanizmusokban való határokon átvitelő részvétel hatékonyan és megkülönböztetésmentes módon legyen megszervezve. Ennek keretében gondoskodnak különösen olyan megfelelő igazgatási intézkedések meglétéről, amelyek biztosítják a rendelkezésre nem állási díjak hatékony határokon átvitelő beszedését.

(14) A (8) bekezdés szerint felosztott kapacitást a jogosult kapacitásslátszóatók egymásra átruházhatják. A jogosult kapacitásslátszóatók közölnek minden ilyen átruházást a (10) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartás felé.

(15) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak 2021. július 5-ig létre kell hoznia és el kell kezdenie vezetni a (10) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartást. A nyilvántartásnak nyitottnak kell lennie minden jogosult kapacitásslátszóató, a kapacitásslátszómechanizmusokat végrehajtó rendszerek és az azokhoz tartozó átvitelirendszer-üzemeltetők számára.

27. cikk

Jóváhagyási eljárás

(1) Az e cikkre történő utalás esetén a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott javaslatok jóváhagyására a (2), a (3) és a (4) bekezdésben foglalt eljárást kell alkalmazni.

(2) A javaslat benyújtása előtt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak konzultálnia kell minden érintett érdekelttel, ideértve a szabályozó hatóságot és más nemzeti hatóságokat is. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak javaslatában kellően figyelembe kell vennie e konzultáció eredményeit.

(3) Az ACER az (1) bekezdésben említett javaslatot a beérkezéstől számított három hónapon belül jóváhagyja vagy módosítja. Módosítás esetén az ACER a módosított javaslat jóváhagyása előtt egyeztet a villamosenergia-piaci ENTSO-val. A jóváhagyott javaslatot legkésőbb három hónappal a javasolt dokumentumok beérkezése után az ACER közzéteszi honlapján.

(4) Az ACER bármikor kérelmezheti a jóváhagyott javaslat megváltoztatását. A villamosenergia-piaci ENTSO az ilyen irányú kérelem beérkezésének időpontját követő hat hónapon belül benyújtja az ACER-nek a javasolt változtatások tervezetét. Az ACER a változtatásokat a tervezet beérkezését követő három hónapon belül módosítja vagy jóváhagyja, és honlapján közzéteszi.

V. FEJEZET

AZ ÁTVITELI RENDSZER ÜZEMELTETÉSE

28. cikk

A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata

(1) A villamos energia belső piaca és az övezetközi kereskedelem megvalósulásának és működésének elősegítése és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében az átvitelirendszer-üzemeltetőknek uniós szinten együtt kell működniük a villamosenergia-piaci ENTSO révén.

(2) Az uniós jog szerinti feladatainak ellátása során a villamosenergia-piaci ENTSO a villamosenergia jól működő és hatékony belső piacának létrehozása érdekében tevékenykedik, és köteles hozzájárulni a 2020–2030-as időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben kitűzött célok hatékony és fenntartható teljesítéséhez, különösen azáltal, hogy elősegíti a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia hatékony integrálását és az energiahatékonyság növelését, a rendszerbiztonság fenntartása mellett. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokkal kell rendelkeznie feladatai ellátásához.

29. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők benyújtják a Bizottságnak és az ACER-nek a villamosenergia-piaci ENTSO alapszabályának, tagjegyzékének és eljárási szabályzatának módosítási tervezetét.

(2) Az ACER valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók, köztük a felhasználók képviselői szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály, a tagjegyzék vagy az eljárási szabályzat módosítási tervezetéről véleményt terjeszt a Bizottság elé az alapszabály, a tagjegyzék vagy az eljárási szabályzat módosítási tervezetének kézhezvételétől számított két hónapon belül.

(3) A Bizottság az alapszabály, a tagjegyzék és az eljárási szabályzat módosítási tervezetéről az ACER (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve, és az annak kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a Bizottság által nyilvánított kedvező vélemény kézhezvételétől számított három hónapon belül el kell fogadniuk és közzé kell tenniük a módosított alapszabályt vagy eljárási szabályzatot.

(5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, vagy a Bizottság vagy az ACER indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az ACER-nek. Az ACER és a Bizottság a (2), a (3) és a (4) bekezdésnek megfelelően véleményt nyilvánít.

30. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO feladatai

(1) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles:

- a) a 28. cikkben megállapított célkitűzések elérése céljából üzemi és kereskedelmi szabályzatokat kidolgozni az 59. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott területeken;
- b) két évente elfogadni és közzétenni egy nem kötelező érvényű, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet (a továbbiakban: az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);
- c) kidolgozni és elfogadni az erőforrások megfelelőségének a 23. cikk szerinti európai szintű értékeléséhez kapcsolódó javaslatokat és a 26. cikk (11) bekezdése szerinti, a kapacitásmechanizmusokban való határokon átvelő részvétel technikai aspektusaira vonatkozó javaslatokat;
- d) ajánlásokat elfogadni az uniós átvitelrendszer-üzemeltetők és harmadik országok átvitelrendszer-üzemeltetői közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;
- e) elfogadni a regionális koordinációs központok közötti együttműködés és koordináció keretét;
- f) a rendszerüzemeltetési régiók meghatározására vonatkozó javaslatot elfogadni a 36. cikknek megfelelően;
- g) együttműködni az elosztórendszer-üzemeltetőkkel és az EU DSO-val;
- h) előmozdítani az átviteli hálózatok digitalizálását, ideértve az intelligens hálózatok kiépítését, a hatékony, valós idejű adatgyűjtést és az okosmérési rendszerek bevezetését is;
- i) elfogadni a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének összehangolását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket, valamint e tervek hatékony kutatási program révén történő végrehajtásának részleteit. Ezek az eszközök meghatározzák többek között a következőket:
 - i. az üzemeltetés összehangolásának javításához használható információk – beleértve az egy napos előrejelzéseket, a napon belüli és valós idejű információkat –, valamint a szóban forgó információk begyűjtésének és megosztásának optimális gyakorisága;

- ii. a valós idejű információcseréhez használható technológiai platform, és adott esetben az i. alpontban említett egyéb információk begyűjtésére, feldolgozására és továbbítására szolgáló technológiai platformok, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetők között az üzemeltetés összehangolásának javítására alkalmas eljárások végrehajtásához használható technológiai platformok azzal a céllal, hogy ez az összehangolás az egész Unióra kiterjedjen;
 - iii. az a mód, ahogyan az átvitelrendszer-üzemeltetők más átvitelrendszer-üzemeltetők vagy az üzemeltetés összehangolásának megvalósításában való támogatásukkal megfelelően megbízott bármely testület és az ACER rendelkezésére bocsátja az üzemeltetéssel kapcsolatos információkat; valamint
 - iv. az átvitelrendszer-üzemeltetők által kijelölt kapcsolattartó pont, amelynek feladata, hogy megválaszolja a többi átvitelrendszer-üzemeltető vagy a iii. pont szerinti megfelelően megbízott bármely testület és az ACER által az említett információkkal kapcsolatban feltett kérdéseket;
- j) elfogadni egy éves munkaprogramot;
 - k) hozzájárulni az (EU) 2019/944 irányelv 24. cikke szerinti interoperabilitási követelmények, valamint adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó megkülönböztetésmentes és átlátható eljárások meghatározásához;
 - l) elfogadni egy éves jelentést;
 - m) az (EU) 2019/941 rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján elkészíteni és elfogadni a szezonális megfelelőség-értékeléseket;
 - n) előmozdítani a kiberbiztonságot és az adatvédelmet, együttműködve az illetékes hatóságokkal és a szabályozott szervezetekkel;
 - o) a feladatai teljesítése során figyelembe venni a keresletoldali válasz alakulását.
- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO jelentést tesz az ACER-nek a regionális koordinációs központok létrehozásával és működésével kapcsolatban azonosított hiányosságokról.
- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO közzéteszi közgyűlésének, valamint igazgatósági és bizottsági üléseinek jegyzőkönyvét, és rendszeresen tájékoztatja a lakosságot döntéshozatali folyamatáról és tevékenységeiről.
- (4) Az (1) bekezdés j) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív ütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.
- (5) A villamosenergia-piaci ENTSO az ACER rendelkezésére bocsát minden olyan információt, amelyre az ACER-nek a 32. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez van szüksége. Annak érdekében, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO teljesíteni tudja e követelményt, az átvitelrendszer-üzemeltetők a villamosenergia-piaci ENTSO rendelkezésére bocsátanak minden szükséges információt.
- (6) A Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO-nak véleményeznie kell a Bizottság részére a 61. cikkben előírt iránymutatások elfogadását.

31. cikk

Konzultáció

- (1) A 30. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatok szerinti javaslatok kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO széles körben konzultációs eljárást folytat. A konzultációs eljárást oly módon kell kialakítani, ami lehetővé teszi az érdekeltek megjegyzéseinek beillesztését a javaslat végső elfogadása előtt, valamint nyitott és átlátható módon, a 29. cikkben említett eljárási szabályzatnak megfelelően valamennyi érdekelt és különösen az ilyen érdekeltek képviselői szervezeteinek a bevonásával. E konzultációnak ki kell terjednie a szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, az elosztórendszer-üzemeltetőkre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket is, a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.
- (2) Az (1) bekezdésben előírt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A 30. cikk (1) bekezdése szerinti javaslatok elfogadását megelőzően a villamosenergia-piaci ENTSO-nak be kell számolnia arról, hogy hogyan vette figyelembe a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételeket. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

32. cikk

Az ACER figyelemmel kíséresi tevékenysége

(1) Az ACER figyelemmel kíséri a villamosenergia-piaci ENTSO számára a 30. cikk (1), (2) és (3) bekezdésben említett feladatok ellátását, és megállapításairól beszámol a Bizottságnak.

Az ACER-nek figyelemmel kell kísérnie az 59. cikk szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatok villamosenergia-piaci ENTSO általi végrehajtását. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az ACER felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelő indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy miért mulasztotta ezt el. Az ACER tájékoztatja a Bizottságot erről a magyarázatról, és véleményt nyilvánít róla.

Az ACER-nek figyelemmel kell kísérnie és elemeznie kell az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által az 58. cikk (1) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról be kell számolnia a Bizottságnak.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles véleményezésre benyújtani az ACER-nek az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, és a 30. cikk (1) bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

Ha úgy véli, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határokon átnyúló rendszer-összeköttetés kellő szintjét, akkor az ACER a benyújtástól számított két hónapon belül a Bizottság és a villamosenergia-piaci ENTSO részére kellő indokolással ellátott véleményt bocsát ki, valamint ajánlásokat tesz.

33. cikk

Költségek

A villamosenergia-piaci ENTSO-nál az e rendelet 28–32. és 58–61. cikkében, valamint a 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²²⁾ 11. cikkében említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell viselniük, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok észszerűek és megfelelőek.

34. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködése

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a villamosenergia-piaci ENTSO-n belül, a 30. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt feladatokhoz való hozzájárulás céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében kétévente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak. A villamosenergia-piaci ENTSO előmozdítja az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködést annak érdekében, hogy biztosítsa az interoperabilitást, a kommunikációt és a regionális működés nyomon követését az uniós szinten még nem harmonizált területeken.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik üzemeltetési rendelkezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztű kapacitás megkülönböztetésmentes, piaci alapú megoldások révén történő, koordinált felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét érdemeire rövid távú felosztás esetén –, valamint a kiegyenlítő és a tartalék teljesítménnyel összefüggő mechanizmusok integrálását.

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete 2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben megállapított célok elérése érdekében a Bizottság meghatározhatja az egyes regionális együttműködési struktúrák által lefedett földrajzi területeket a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével. Az egyes tagállamok ösztönözhetik az együttműködést egynél több földrajzi területen is.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 68. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítésére, amelyek meghatározzák az egyes regionális együttműködési struktúrák által lefedett földrajzi területeket. A Bizottság ebből a célból konzultál a szabályozó hatóságokkal, az ACER-rel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.

Az e bekezdésben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok nem érintik a 36. cikket.

35. cikk

A regionális koordinációs központok létrehozása és célja

(1) 2020. július 5-ig egy rendszerüzemeltetési régió valamennyi átvitelrendszer-üzemeltetője javaslatot nyújt be az érintett szabályozó hatóságoknak regionális koordinációs központok létrehozására az e fejezetben meghatározott kritériumoknak megfelelően.

A rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságai felülvizsgálják és jóváhagyják a javaslatot.

A javaslat legalább a következőket tartalmazza:

- a) a regionális koordinációs központok tervezett székhelyét adó tagállam, valamint a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetők;
- b) az összekapcsolt átviteli rendszer hatékony, biztonságos és megbízható üzemeltetéséhez szükséges szervezeti, pénzügyi és üzemeltetési rendelkezések;
- c) a regionális koordinációs központok működésének megkezdésével kapcsolatos végrehajtási terv;
- d) a regionális koordinációs központok alapszabályai és eljárási szabályzatai;
- e) az együttműködési eljárások leírása a 38. cikknek megfelelően;
- f) a regionális koordinációs központok felelősségére vonatkozó szabályok leírása a 47. cikknek megfelelően;
- g) ahol a 36. cikk (2) bekezdésével összhangban, rotációs alapon két regionális koordinációs központot tartanak fenn, a feladataik végrehajtására vonatkozó egyértelmű felelősségi körök és eljárások meghatározására vonatkozó szabályok leírása.

(2) Azt követően, hogy a szabályozó hatóságok jóváhagyták a (1) bekezdésben említett javaslatot, a regionális koordinációs központok a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott rendszerüzemeltetési iránymutatás alapján létrehozott regionális biztonsági koordinátorok helyébe lépnek, és 2022. július 1-ig megkezdik működésüket.

(3) A regionális koordinációs központok az (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²³⁾ II. mellékletében megjelölt jogi formában jönnek létre.

(4) Az uniós jog szerinti feladataik ellátása során a regionális koordinációs központok az egyes nemzeti érdekektől és az átvitelrendszer-üzemeltetők érdekeitől függetlenül járnak el.

(5) A regionális koordinációs központok a 37. cikknek megfelelően rájuk bízott regionális jelentőségű feladatok ellátása révén kiegészítik az átvitelrendszer-üzemeltetők szerepét. Az átvitelrendszer-üzemeltetők felelnek a villamosenergia-áramlások kezeléséért és az elektromos rendszer biztonságos, megbízható és hatékony üzemeltetéséért, az (EU) 2019/944 rendelet 40. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összhangban.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1132 irányelve (2017. június 14.) a társasági jog egyes vonatkozásairól (HL L 169., 2017.6.30., 46. o.).

36. cikk

A regionális koordinációs központok működési területe

(1) 2020. január 5-ig a villamosenergia-piaci ENTSO-nak javaslatot kell benyújtania az ACER részére, amelyben meghatározza, hogy az egyes rendszerüzemeltetési régiók mely átvitelrendszer-üzemeltetőket, ajánlattételi övezeteket és ajánlattételiövezet-határokat, kapacitászámítási régiókat és kikapcsolás-összehangolási régiókat fedik le. A javaslat figyelembe veszi a hálózati topológiát, beleértve a villamosenergia-rendszer összekapcsoltságának mértékét és egymástól való kölcsönös függését az áramlások szempontjából, valamint a régió méretét, amely legalább egy kapacitászámítási régióra kiterjed.

(2) A rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetői részt vesznek az adott régióbeli regionális koordinációs központban. Kivételes körülmények között, amennyiben egy átvitelrendszer-üzemeltető szabályozási területe több különböző szinkronterület része, az átvitelrendszer-üzemeltető két regionális koordinációs központban is részt vehet. A rendszerüzemeltetési régiók határát jelentő ajánlattételiövezet-határok tekintetében az (1) bekezdésben említett javaslatban részletesen ismertetni kell, hogy e határokat illetően miként fog megvalósulni a regionális koordinációs központok közötti koordináció. A kontinentális Európa szinkronterületre vonatkozóan, ahol két regionális koordinációs központ tevékenysége átfedheti egymást egy rendszerüzemeltetési régióban, a rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetői határoznak arról, hogy e régióban egyetlen regionális koordinációs központot jelöljenek-e ki, vagy pedig a két regionális koordinációs központ rotációs alapon lássa-e el az egész rendszerüzemeltetési régió regionális vonatkozású feladatainak részét vagy egészét, a többi feladatot pedig egyetlen kijelölt regionális koordinációs központ.

(3) Az ACER-nek a rendszerüzemeltetési régiók meghatározására vonatkozó, az (1) bekezdésben említett javaslatot a beérkezésétől számított három hónapon belül jóvá kell hagynia, vagy javaslatokat kell tennie annak módosítására. Módosítás esetén az ACER a módosított javaslat elfogadása előtt konzultál a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az ACER honlapján.

(4) Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők javaslatot nyújthatnak be az ACER-nek az (1) bekezdés szerint meghatározott rendszerüzemeltetési régiók módosítására vonatkozóan. A (3) bekezdés szerinti eljárást kell alkalmazni.

37. cikk

A regionális koordinációs központok feladatai

(1) Valamennyi regionális koordinációs központ ellátja legalább a következő regionális vonatkozású feladatok mindegyikét azon rendszerüzemeltetési régió egészében, amelyben létrehozták:

- a) koordinált kapacitászámítás a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanoknak megfelelően;
- b) koordinált üzembiztonsági elemzés a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanoknak megfelelően;
- c) közös hálózatmodellek létrehozása a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanoknak és eljárásoknak megfelelően;
- d) az átvitelrendszer-üzemeltetők védelmi és beavatkozó tervei közötti összhang értékelésének támogatása a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdése alapján elfogadott vészhelyzeti és helyreállítási üzemi és kereskedelmi szabályzatban foglalt eljárásnak megfelelően;
- e) heti és legalább másnapi regionális rendszermegfelelőségi előrejelzések készítése és a kockázatcsökkentő tevékenységek előkészítése az (EU) 2019/941 rendelet 8. cikkében meghatározott módszertannak és a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásban foglalt eljárásoknak megfelelően;
- f) regionális kikapcsolás-tervezési koordináció végzése a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásban foglalt eljárásoknak és módszertanoknak megfelelően;
- g) a regionális koordinációs központokban dolgozó személyzet képzése és tanúsítása;
- h) a regionális helyreállítás koordinációjának és optimalizálásának támogatása az átvitelrendszer-üzemeltetők kérése szerint;

- i) utólagos üzemi - és üzemzavari események elemzése és jelentéstétel;
- j) a tartalékkapacitás regionális méretezése;
- k) a kiegyenlítő szabályozási kapacitás regionális beszerzésének megkönnyítése;
- l) kérésükre az átvitelrendszer-üzemeltetők támogatása az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti elszámolások optimalizálása során;
- m) a villamos energiával kapcsolatos regionális válságforgatókönyvek azonosításához kapcsolódó feladatok ellátása annyiban, amennyiben azokat az (EU) 2019/941 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján átruházták a regionális koordinációs központokra;
- n) a szezonális megfelelőség-értékelésekhez kapcsolódó feladatok elvégzése annyiban, amennyiben azokat az (EU) 2019/941 rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján átruházták a regionális koordinációs központokra;
- o) a külföldi kapacitás kapacitásmechanizmusokban való részvételére rendelkezésre álló maximális import kapacitás értékének kiszámítása a 26. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlás kiadása céljából;
- p) az átvitelrendszer-üzemeltetők új átviteli kapacitás iránti, a meglévő átviteli kapacitás vagy alternatívái továbbfejlesztésére vonatkozó igények azonosításában való támogatásához kapcsolódó feladatok ellátása a meglévő átviteli kapacitás vagy alternatívái továbbfejlesztéséhez, amelyeket a 347/2013/EU rendelet alapján létrehozott regionális csoportokhoz kell benyújtani, és amelyeket bele kell foglalni az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikkében említett tízéves hálózatfejlesztési tervbe.

Az első albekezdésben említett feladatokat az I. melléklet határozza meg részletesebben.

(2) A Bizottság vagy egy tagállam javaslata alapján az (EU) 2019/944 irányelv 68. cikke által létrehozott bizottság véleményt tesz közzé a regionális koordinációs központok új tanácsadási feladatokkal való megbízásáról. Amennyiben az említett bizottság az új tanácsadási feladatokkal való megbízásról kedvező véleményt nyilvánít, a regionális koordinációs központok e feladatokat a villamosenergia-piaci ENTSO által kidolgozott és az ACER által a 27. cikkben meghatározott eljárással összhangban jóváhagyott javaslat alapján látják el.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a regionális koordinációs központok rendelkezésére bocsátják a feladataik ellátásához szükséges információkat.

(4) A regionális koordinációs központoknak a rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek rendelkezésére kell bocsátaniuk minden olyan információt, amely szükséges a regionális koordinációs központok által kiadott koordinált intézkedések és ajánlások végrehajtásához.

(5) Az e cikkben meghatározott és a vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok vagy iránymutatások hatálya alá nem tartozó feladatok esetében a villamosenergia-piaci ENTSO javaslatot dolgoz ki a 27. cikkben meghatározott eljárásnak megfelelően. A regionális koordinációs központok e feladatokat az ACER által jóváhagyott javaslat alapján végzik el.

38. cikk

A regionális koordinációs központokon belüli és az azok közötti együttműködés

A regionális koordinációs központokon belüli és azok közötti napi szintű koordinációt a régió átvitelrendszer-üzemeltetői közötti együttműködési eljárások – többek között a regionális koordinációs központok közötti koordinációra vonatkozó megállapodások – révén kell irányítani. Az együttműködési eljárásnak a következőkön kell alapulnia:

- a) a 37. cikkben említett feladatok tekintetében releváns üzemelőkészítési és üzemviteli szempontok kezelésére kidolgozott munkamegállapodások;
- b) az elemzések megosztására és a regionális koordinációs központok javaslatairól a rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőivel és az érintett érdekelt felekkel, valamint az egyéb regionális koordinációs központokkal folytatott hatékony és inkluzív konzultációra vonatkozó eljárás az üzemviteli kötelezettségek és feladatok teljesítése során, a 40. cikknek megfelelően;
- c) a 42. cikknek megfelelően a koordinált intézkedések és ajánlások elfogadására vonatkozó eljárás.

39. cikk

Munkamegállapodások

(1) A regionális koordinációs központok olyan munkamegállapodásokat dolgoznak ki a teljesítendő feladatok üzemelőkészítési és üzemviteli szempontjainak kezelésére, amelyek hatékonyak, inkluzívak, átláthatóak és előmozdítják a konszenzust, figyelembe véve különösen a szóban forgó feladatok sajátosságait és követelményeit az I. mellékletben meghatározottak szerint. A regionális koordinációs központok továbbá folyamatot dolgoznak ki e munkamegállapodások felülvizsgálatára.

(2) A regionális koordinációs központok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett munkamegállapodások tartalmazzák az érintett felek értesítésére vonatkozó szabályokat.

40. cikk

Konzultációs eljárás

(1) A regionális koordinációs központoknak ki kell dolgozniuk egy olyan eljárást, amelynek segítségével napi operatív kötelezettségeik és feladataik teljesítése során a rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőivel, más regionális koordinációs központokkal és az érintett érdekeltekkel folytatandó megfelelő és rendszeres konzultációt szervezik. A szabályozási kérdések rendezésének biztosítása érdekében a szabályozó hatóságokat szükség esetén be kell vonni a folyamatba.

(2) A regionális koordinációs központok konzultálnak a rendszerüzemeltetési régióhoz tartozó tagállamokkal és – amennyiben létezik regionális fórum – regionális fórumaikkal a regionális koordinációs központok napi szintű tevékenységein és feladataik elvégzésén kívüli, politikai jelentőséggel bíró ügyekről. A regionális koordinációs központoknak kellően figyelembe kell venniük a tagállamok és – adott esetben – regionális fórumaik ajánlásait.

41. cikk

Átláthatóság

(1) A regionális koordinációs központok megszervezik az érdekelt felek bevonására szolgáló folyamatot, és rendszeres találkozókat szerveznek az érdekelt felekkel az összekapcsolt rendszer hatékony, biztonságos és megbízható üzemeltetésével kapcsolatos kérdések megvitatása, valamint a hiányosságok azonosítása és a javításokra vonatkozó javaslatok megtétele céljából.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a regionális koordinációs központok az érdekelt felek és a nyilvánosság számára teljes mértékben átláthatóan működnek. Valamennyi releváns dokumentációt közzéteszik honlapjukon.

42. cikk

A koordinált intézkedések és ajánlások elfogadása és felülvizsgálata

(1) A rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek ki kell dolgozniuk a regionális koordinációs központok által a (2), a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott kritériumoknak megfelelően közzétett koordinált intézkedések és ajánlások elfogadására és felülvizsgálatára vonatkozó eljárást.

(2) A regionális koordinációs központok az átvitelrendszer-üzemeltetőkhöz címzett koordinált intézkedéseket tesznek közzé a 37. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett feladatok tekintetében. Az átvitelrendszer-üzemeltetők végrehajtják a koordinált intézkedéseket, kivéve, amennyiben a koordinált intézkedések végrehajtása a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők által meghatározott üzembiztonsági határértékek megsértésével járna.

Amennyiben valamely átvitelrendszer-üzemeltető úgy dönt, hogy az ebben a bekezdésben foglalt okokból nem hajtja végre a koordinált intézkedéseket, indokolatlan késedelem nélkül, átlátható módon részletes jelentést kell tennie az indokokról a rendszerüzemeltetési régió regionális koordinációs központja és átvitelrendszer-üzemeltetői részére. Ilyen esetekben a regionális koordinációs központnak meg kell vizsgálnia, hogy a döntés milyen hatást gyakorol a rendszerüzemeltetési régió többi átvitelrendszer-üzemeltetőjére, és az (1) bekezdésben meghatározott eljárásra figyelemmel javaslatot tehet más koordinált intézkedésekre.

(3) A regionális koordinációs központok az átvitelrendszer-üzemeltetőkhez címzett ajánlásokat tesznek közzé a 37. cikk (1) bekezdésének c)–p) pontjában felsorolt, illetve a 37. cikk (2) bekezdésének megfelelően a megbízásban szereplő feladatokra vonatkozóan.

Amennyiben az átvitelrendszer-üzemeltető úgy dönt, hogy eltér az (1) bekezdésben említett valamely ajánlástól, döntésének indokolását haladéktalanul benyújtja a regionális koordinációs központokhoz és a rendszerüzemeltetési régió többi átvitelrendszer-üzemeltetőjéhez.

(4) A koordinált intézkedések vagy ajánlások felülvizsgálata a rendszerüzemeltetési régió egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltetőjének kérelme alapján indul. A koordinált intézkedés vagy ajánlás felülvizsgálatát követően a regionális koordinációs központoknak meg kell erősíteniük vagy módosítaniuk kell az intézkedést.

(5) Amennyiben a koordinált intézkedés az e cikk (4) bekezdése szerinti felülvizsgálat tárgyát képezi, a felülvizsgálati kérelem nem függeszti fel a koordinált intézkedést, kivéve olyan esetekben, amikor a koordinált intézkedések végrehajtása a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően az egyes önálló átvitelrendszer-üzemeltetők által meghatározott üzembiztonsági határértékek megsértésével járna.

(6) Valamely tagállam vagy a Bizottság javaslatára – az (EU) 2019/944 irányelv 68. cikke által létrehozott bizottsággal való konzultációt követően – az ugyanazon rendszerüzemeltetési régióhoz tartozó tagállamok közösen úgy dönthetnek, hogy az e rendelet 37. cikke (1) bekezdésének c)–p) pontjában meghatározott feladatok közül egyre vagy többre vonatkozóan koordinált intézkedések meghozatalára irányuló hatáskörrel ruházzák fel a regionális koordinációs központjukat.

43. cikk

A regionális koordinációs központok igazgatótanácsa

(1) A regionális koordinációs központok a vezetésükkel kapcsolatos intézkedések meghozatala és működésük nyomon követése érdekében igazgatótanácsot hoznak létre.

(2) Az igazgatótanácsot a rendszerüzemeltetési régió valamennyi olyan átvitelrendszer-üzemeltetőjét képviselő tagok alkotják, amelyek részt vesznek a szóban forgó regionális koordinációs központban.

(3) Az igazgatótanács a következőkért felelős:

- a) a regionális koordinációs központok alapszabályának és eljárási szabályzatának megszövegezése és elfogadása;
- b) a szervezeti felépítés meghatározása és kialakítása;
- c) az éves költségvetés elkészítése és elfogadása;
- d) az együttműködési eljárások kidolgozása és elfogadása a 38. cikknek megfelelően.

(4) Az igazgatótanács hatásköre nem terjed ki a regionális koordinációs központok napi szintű tevékenységeihez és feladatainak ellátásához kapcsolódó területekre.

44. cikk

Szervezeti felépítés

(1) A rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetői kidolgozzák a regionális koordinációs központok szervezeti felépítését, amely támogatja feladataik biztonságos ellátását.

A regionális koordinációs központok szervezeti felépítése előírja:

- a) a személyzet hatáskörét, kötelezettségeit és felelősségi körét;
- b) a szervezet különböző részei és folyamatai között lévő kapcsolatokat és a beszámolás rendjét.

(2) A regionális koordinációs központok a szubregionális sajátosságok kezelésére létrehozhatnak regionális irodákat, valamint feladataik hatékony és megbízható ellátása érdekében kialakíthatnak támogató regionális koordinációs központokat, amennyiben azokra bizonyítottan feltétlenül szükség van.

45. cikk

Eszközök és személyzet

A regionális koordinációs központoknak rendelkezniük kell minden olyan emberi, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint feladataik független és pártatlan módon történő ellátásához szükséges.

46. cikk

Nyomonkövetés és jelentéstétel

(1) A regionális koordinációs központok kidolgoznak egy folyamatos nyomonkövetési eljárást, amely kiterjed legalább a következőkre:

- a) működési teljesítményük;
- b) a meghozott koordinált intézkedések és ajánlások, a koordinált intézkedések és az ajánlások átvitelrendszer-üzemeltetők általi végrehajtásának mértéke, valamint az elért eredmények;
- c) a felelősségi körükbe tartozó feladatok végrehajtásának eredményessége és hatékonysága, és adott esetben a feladatok rotációja.

(2) A regionális koordinációs központok átlátható módon számolnak el költségeikkel, és azokról jelentést tesznek az ACER-nek és a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak.

(3) A regionális koordinációs központok éves jelentést nyújtanak be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, az ACER-nek, a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak és a villamosenergia-ügyi koordinációs csoportnak, amely tartalmazza az (1) bekezdés szerinti nyomonkövetés eredményét és a működésükre vonatkozó információkat.

(4) A regionális koordinációs központok jelentést tesznek a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak, az ACER-nek és a válsághelyzetek megelőzéséért és kezeléséért felelős egyéb illetékes tagállami hatóságoknak az (1) bekezdés szerinti nyomonkövetési eljárás során azonosított hiányosságokról. E jelentés alapján a rendszerüzemeltetési régió érintett szabályozó hatóságai javaslatot tehetnek a regionális koordinációs központoknak a hiányosságok megszüntetését célzó intézkedésekre.

(5) Annak sérelme nélkül, hogy meg kell őrizni a biztonságot és az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát, a regionális koordinációs központok nyilvánosságra hozzák a (3) és a (4) bekezdésben említett jelentéseket.

47. cikk

Felelősség

A rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőinek bele kell foglalniuk a regionális koordinációs központok létrehozására irányuló, 35. cikk szerinti javaslatba a regionális koordinációs központok feladatainak végrehajtásával kapcsolatos felelősség fedezéséről is rendelkező szükséges lépéseket. A felelősség fedezése érdekében alkalmazott módszernek figyelembe kell vennie a regionális koordinációs központok jogállását és a rendelkezésre álló kereskedelmi biztosítási fedezet szintjét.

48. cikk

Tízéves hálózatfejlesztési terv

(1) A 30. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, forgatókönyveket kell kidolgozni, és fel kell mérni a rendszer rugalmasságát.

Az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen:

- a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, figyelembe véve az e rendelet 34. cikkének (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés uniós vonatkozásait a 347/2013/EU rendeletben foglaltak szerint; vele kapcsolatban költség-haszon elemzést kell készíteni az említett rendelet 11. cikkében foglaltak értelmében megállapított módszertan szerint;

- b) a határkeresztesző összeköttetéseket illetően alapul kell venni továbbá a különféle rendszerhasználók észszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni az (EU) 2019/944 irányelv 44. és 51. cikkében említett hosszú távú beruházói kötelezettségvállalásokat is; valamint
- c) azonosítani kell a beruházási hiányterületeket, különösen a határkeresztesző kapacitások tekintetében.

Az első albekezdés c) pontja vonatkozásban az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztesző kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

(2) Az ACER-nek véleményt kell készítenie a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekről, értékelve, hogy azok összhangban állnak-e az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel. Ha az ACER azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban az Unió egészére kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást kell tennie a nemzeti hálózatfejlesztési terv vagy az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikkével összhangban készítik el, az ACER ajánlást tesz az érintett szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet módosítsa az említett irányelv 51. cikkének (7) bekezdésével összhangban és erről tájékoztassa a Bizottságot.

49. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők ellentételezésben részesülnek a hálózaton befogadott határkeresztesző villamosenergia-áramlás kapcsán felmerülő költségekért.
- (2) Az (1) bekezdésben említett ellentételezést azon nemzeti átviteli rendszerek üzemeltetői fizetik, ahonnan a határkeresztesző áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek.
- (3) Az ellentételező kifizetéseket szabályos időközönként kell teljesíteni egy adott múltbeli időszak tekintetében. Adott esetben a kifizetett ellentételezést utólagosan ki kell igazítani, ha az a ténylegesen felmerült költségek tükrözése végett szükséges.

Az első olyan időszakot, amely tekintetében ellentételezés fizetendő, a 61. cikkben említett iránymutatásokban kell meghatározni.

- (4) A Bizottság a 68. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el e rendelet kiegészítéséről az ellentételezésként fizetendő összegek meghatározása vonatkozásában.
- (5) A befogadott határkeresztesző áramlások nagyságát és azon határkeresztesző áramlások nagyságát, amelyeket úgy minősítenek, hogy nemzeti átviteli hálózatokból erednek vagy ott végződnek, egy adott időszakban ténylegesen mért villamos energia fizikai áramlása alapján kell meghatározni.
- (6) A határkeresztesző áramlás befogadásából eredő költségeket a hosszú távú, előretekintő átlagos költségnövekmény alapján kell megállapítani, figyelembe véve a veszteségeket, az új infrastruktúrával kapcsolatos beruházásokat, a meglévő infrastruktúra költségeinek megfelelő arányos részét, amennyiben az infrastruktúrát a határkeresztesző áramlás átvitelére használják, különös figyelemmel az ellátás biztonságának garantálására. A felmerült költségek megállapításához elismert költségszámítási módszereket kell alkalmazni. A hálózat határkeresztesző áramlás befogadásából eredően a hálózatnál felmerült előnyöket figyelembe kell venni a kapott ellentételezés csökkentése végett.
- (7) Kizárólag az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus céljából, ha két vagy több tagállam átviteli hálózata részben vagy egészben egy közös szabályozási zóna részét képezi, a szabályozási zóna egészét az egyik érintett tagállam átviteli hálózata részének kell tekinteni annak érdekében, hogy az egy szabályozási zónán belüli áramlást ne lehessen a 2. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti határkeresztesző áramlásnak tekinteni, és hogy az ne alapozza meg az e cikk (1) bekezdése szerinti ellentételező kifizetést. Az érintett tagállamok szabályozó hatóságai dönthetik el, hogy a szabályozási zóna egészét melyik érintett tagállamhoz tartozónak tekintik.

50. cikk

Információszoolgáltatás

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek koordinációs és információcserére vonatkozó eljárásokat kell létrehozniuk, hogy biztosítsák a hálózatok biztonságát a szűk keresztmetszetek kezelésével összefüggésben.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványokat nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozott információk tartalmazzák a teljes átviteli kapacitás és az átviteli megbízhatósági tartalék számításához használt – a hálózat elektromos és fizikai tulajdonságai alapján meghatározott – általános módszert. E számítási módokat a szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó becsléseket minden napra vonatkozóan, feltüntetve a már lefoglalt rendelkezésre álló kapacitásokat is. Ezen információkat meghatározott időközönként kell közzétenni a szállítás napja előtt, és mindenképpen tartalmazniuk kell heti és havi előzetes becsléseket, valamint a rendelkezésre álló kapacitás várható megbízhatóságának mennyiségi megjelölését.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetők kötelesek releváns adatokat közzétenni az összesített előrejelzésről és a tényleges keresletről, a termelési és terhelési kapacitások rendelkezésre állásáról és tényleges kihasználtságáról, a hálózatok és a rendszerösszekötők rendelkezésre állásáról és kihasználtságáról, a kiegyenlítő szabályozási energiáról és a tartalékkapacitásról, valamint a rugalmasság rendelkezésre állásáról. A kis teljesítményű termelő- és terhelési kapacitások rendelkezésre állása és tényleges kihasználtsága tekintetében felhasználhatók az összesített becslést tartalmazó adatok.

(5) Az érintett piaci résztvevők kötelesek a megfelelő adatokat az átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani.

(6) Azok a termelővállalkozások, amelyek – akár tulajdonosként, akár üzemeltetőként – legalább egy olyan termelési eszközzel rendelkeznek, amelynek beépített teljesítménye legalább 250 MW, vagy olyan portfólióval, amelyben a termelési eszközök összkapacitása legalább 400 MW, kötelesek üzemenkénti és óránkénti bontásban öt évre visszamenőleg állandó jelleggel hozzáférhetővé tenni a szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára azokat az adatokat, amelyek alapján ellenőrizhető a teherelosztásra vonatkozó valamennyi operatív döntésük, valamint az áramtőzsdéken, a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozóan lefolytatott aukciókon, a tartalékpiacon és a tőzsdén kívüli ügyletek piacán tanúsított ajánlattételi magatartásuk. Az üzemenkénti és óránkénti bontásban tárolandó információknak tartalmazniuk kell legalább az ajánlattétel időpontjára, valamint a villamos energia előállításának időpontjára vonatkozóan a rendelkezésre álló termelőkapacitásra és a lekötött tartalékokra vonatkozó adatokat, ideértve a lekötött tartalékok üzemenkénti felosztását is.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kicserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezeket az adatokat kérésre a szabályozó hatóságok, a Bizottság és a tagállamok rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok, a tagállamok és a Bizottság az említett adatokat bizalmasan kezelik, és gondoskodnak arról, hogy minden tanácsadó, aki felkérésükre ezen adatok alapján elemzéseket végez, bizalmasan kezelje az adatokat.

51. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítása

(1) A Bizottság az (EU) 2019/944 irányelv 52. cikke (6) bekezdésének megfelelően az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételét követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e az (EU) 2019/944 irányelv 43. cikkének, valamint 52. cikke (2) bekezdésének vagy 53. cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az ACER-t a szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az első albekezdésben említett két hónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérhetik az átvitelrendszer-üzemeltetőtől vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

- (4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.
- (5) Ha a Bizottság az (EU) 2019/944 irányelv 43. cikkének (9) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy szállítási-rendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozó hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

VI. FEJEZET

AZ ELOSZTÓRENDSZER ÜZEMELTETÉSE

52. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők európai szervezete

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szinten együttműködnek az EU DSO-n keresztül annak érdekében, hogy elősegítsék a villamos energia belső piacának teljes körű megvalósítását és működését, valamint az elosztó- és átviteli rendszerek optimális irányítását és koordinált üzemeltetését. Azon elosztórendszer-üzemeltetőknek, amelyek részt kívánnak venni az EU DSO-ban, jogukban áll a szervezet bejegyzett tagjává válni.

A bejegyzett tagok az EU DSO-ban részt vehetnek közvetlenül, vagy képviselheti őket a tagállam által kijelölt nemzeti szövetség vagy egy uniós szintű szövetség.

(2) Az EU DSO feladatait és eljárásait az 55. cikk szerint látja el, illetve folytatja le. A közös uniós érdeket szolgáló szakértői szervezetként az EU DSO nem képviselhet egyéni érdekeket, és nem kísérelheti meg bizonyos egyéni érdekek érvényesítése érdekében befolyásolni a döntéshozatali folyamatot.

(3) Az EU DSO-nak azok a szervezetek lehetnek a tagjai, amelyek nyilvántartásba vették magukat és vállalják egy tisztességes és arányos tagsági díj megfizetését, amely tükrözi az adott elosztórendszer-üzemeltetőhöz csatlakozott felhasználók számát.

53. cikk

Az EU DSO létrehozása

(1) Az EU DSO-nak részét képezi legalább a közgyűlés, az igazgatótanács, a stratégiai tanácsadó csoport, a szakértői csoport és a főtitkár.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltetők 2020. július 5-ig benyújtják a Bizottságnak és az ACER-nek a létrehozandó EU DSO 54. cikk szerinti, magatartási kódexet is magában foglaló alapszabályának tervezetét, nyilvántartásba vett tagjainak jegyzékét, eljárási szabályzatának tervezetét, beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait és a finanszírozási szabályokat.

Az EU DSO eljárási szabályzatának tervezete biztosítja az összes részt vevő elosztórendszer-üzemeltető kiegyensúlyozott képviseletét.

(3) Az ACER a valamennyi érdekeltet, és különösen az elosztórendszer-használókat tömörítő képviseleti szervezetekkel folytatott konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről a kézhezvételtől számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(4) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az ACER (3) bekezdésben előírt véleményét figyelembe véve, az annak kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(5) Az elosztórendszer-üzemeltetők a Bizottság kedvező véleménye kézhezvételétől számított három hónapon belül létrehozzák az EU DSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

(6) Amennyiben a (2) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, illetve a Bizottság vagy az ACER indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az ACER-nek. Az ACER és a Bizottság a (2), a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban véleményt nyilvánít.

(7) Az EU DSO tevékenységével összefüggésben felmerülő költségeket a szervezetben bejegyzett tagsági jogviszonnyal rendelkező elosztórendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok észszerűek és arányosak.

54. cikk

Az EU DSO-ra vonatkozó fő szabályok és eljárások

- (1) Az EU DSO 53. cikkel összhangban elfogadott alapszabályának tiszteletben kell tartania az alábbi elveket:
- a) az EU DSO munkájában csak a bejegyzett tagok vehetnek részt, ugyanakkor e tagok meghatalmazás útján is képviselhetik magukat;
 - b) az EU DSO tevékenységeivel kapcsolatos stratégiai döntéseket, továbbá az igazgatótanácsnak szánt szakpolitikai iránymutatásokat a közgyűlés fogadja el;
 - c) a közgyűlés határozatait az alábbi szabályok szerint fogadja el:
 - i. az egyes tagok a felhasználóik számával arányos számú szavazati joggal rendelkeznek;
 - ii. leadták a tagok által birtokolt szavazatok legalább 65 %-át; valamint
 - iii. a határozatot a tagok 55 %-os többségével fogadták el;
 - d) a közgyűlés határozatait az alábbi szabályok szerint utasítja el:
 - i. az egyes tagok a felhasználóik számával arányos számú szavazati joggal rendelkeznek;
 - ii. leadták a tagok által birtokolt szavazatok legalább 35 %-át; valamint
 - iii. a határozatot a tagok legalább 25 %-a elutasítja;
 - e) az igazgatótanácsot a közgyűlés választja, legfeljebb négy évre;
 - f) az igazgatótanács a tagjai közül kinevezi az elnököt és a három alelnököt;
 - g) az átvitelirendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők 56. és 57. cikk szerinti együttműködését az igazgatótanács irányítja;
 - h) az igazgatótanács a határozatait abszolút többséggel fogadja el;
 - i) a főtítkárt az igazgatótanács javaslata alapján a közgyűlés nevezi ki a tagjai közül négy évre, és a megbízátság egy alkalommal megújítható;
 - j) a szakértői csoportokat az igazgatótanács javaslata alapján a közgyűlés nevezi ki és az egyes csoportok legfeljebb 30 tagból állhatnak azzal, hogy a tagok legfeljebb egyharmada az EU DSO tagjain kívüli tag lehet; ezen felül létre kell hozni egy „országokat képviselő” szakértői csoportot, amelynek az elosztórendszer-üzemeltetők tagállamonként egy-egy képviselőjéből kell állnia.
- (2) Az EU DSO által elfogadott eljárásoknak tiszteletben kell tartaniuk az EU DSO tagjaival szembeni tisztességes és arányos bánásmód elvét, és tükrözniük kell az EU DSO tagságának sokféle földrajzi és gazdasági struktúráját. Az eljárások különösen biztosítják, hogy:
- a) az igazgatótanács az igazgatótanács elnökéből és a tagok 27 képviselőjéből álljon, amely utóbbiak közül:
 - i. kilenc olyan tagokat képvisel, amelyeknek több mint 1 millió hálózathasználója van;
 - ii. kilenc olyan tagokat képvisel, amelyeknek több mint 100 000 és kevesebb mint 1 millió hálózathasználója van; valamint
 - iii. kilenc olyan tagokat képvisel, amelyeknek kevesebb mint 100 000 hálózathasználója van;
 - b) a már meglévő DSO-szövetségek képviselői megfigyelőként részt vehessenek az igazgatótanács ülésein;
 - c) az ugyanazon tagállamban található vagy ugyanazon iparági vállalatcsoporthoz tartozó EU DSO tagoknak legfeljebb három képviselője lehessen az igazgatótanácsban;

- d) az igazgatótanács alelnökeit az a) pontban leírt egyes csoportokba tartozó tagok képviselői közül nevezzék ki;
- e) a szakértői csoportok tagjai között ne lehessenek többségben az EU DSO ugyanazon tagállamban található vagy ugyanazon iparági vállalatcsoporthoz tartozó tagjainak képviselői;
- f) az igazgatótanács létrehozzon egy olyan stratégiai tanácsadó csoportot, amely véleményével segíti az igazgatótanács és a szakértői csoportok munkáját, és amely egyfelől az EU DSO szövetségeinek képviselőiből, másfelől pedig az igazgatótanácsban képviselettel nem rendelkező tagállamok képviselőiből áll.

55. cikk

Az EU DSO feladatai

- (1) Az EU DSO feladatai a következők:
 - a) az elosztóhálózatok üzemeltetésének és tervezésének elősegítése, az átviteli hálózatok üzemeltetésével és tervezésével összehangolt módon;
 - b) a megújuló energiaforrások, az elosztott energiatermelés és az elosztóhálózat részét képező egyéb erőforrások – mint például az energiatárolás – integrációjának előmozdítása;
 - c) a keresletoldali rugalmasság és válasz, valamint az elosztóhálózatra csatlakozó felhasználók piacra jutásának elősegítése;
 - d) hozzájárulás az elosztórendszerek digitalizálásához, ideértve az intelligens hálózatok kiépítését és az okosmérési rendszerek bevezetését is;
 - e) az adatkezelés, a kiberbiztonság és az adatvédelem fejlesztésének előmozdítása, együttműködve az illetékes hatóságokkal és a szabályozott szervezetekkel;
 - f) részvétel az elosztóhálózatok üzemeltetése és tervezése, valamint az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése szempontjából releváns, az 59. cikk szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásában.
- (2) Az EU DSO emellett:
 - a) együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val az e rendelet értelmében elfogadott, az elosztóhálózatok üzemeltetése és tervezése, valamint az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése szempontjából releváns üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásának nyomon követése során;
 - b) együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val, és meghatározza az átviteli és az elosztórendszerek koordinált üzemeltetésével és tervezésével, ezen belül az üzemeltetők közötti adatcserével és az elosztott energiaforrások összehangolásával kapcsolatos bevált módszereket;
 - c) azonosítja az (1) bekezdésben meghatározott területekkel, valamint az elosztóhálózaton belüli energiahatékonyság javításával kapcsolatos bevált módszereket;
 - d) éves munkaprogramot és éves jelentést fogad el;
 - e) működése során betartja a versenyjogot és biztosítja a semlegességet.

56. cikk

Konzultációk az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása során

- (1) Miközben részt vesz az 59. cikk szerinti új üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásában, az EU DSO széles körben, korai szakaszban, nyitott és átlátható módon, az 53. cikkben említett, konzultációra vonatkozó eljárási szabályzatnak megfelelően valamennyi érdekelt és különösen az ilyen érdekelteket tömörítő képviseleti szervezetek bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

(2) Az (1) bekezdésben előírt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Az EU DSO figyelembe veszi a konzultációk során kifejtett véleményeket. Az 59. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatokra irányuló javaslatok elfogadását megelőzően az EU DSO beszámol arról, hogy hogyan vette figyelembe a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételeket. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

57. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők és az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti együttműködés

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetőknek és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek együtt kell működniük egymással hálózataik tervezése és üzemeltetése során. Ennek keretében az elosztórendszer-üzemeltetők és az átvitelrendszer-üzemeltetők megosztanak egymással minden szükséges információt és adatot a termelési eszközök és a keresletoldali válasz működésével, hálózataik napi üzemeltetésével és a hosszú távú hálózati beruházási terveikkel kapcsolatban annak érdekében, hogy biztosítsák hálózataik költséghatékony, biztonságos és megbízható fejlesztését és üzemeltetését.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltetőknek és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek együtt kell működniük egymással annak érdekében, hogy összehangolt módon hozzáférjenek az olyan erőforrásokhoz – például az elosztott energiatermeléshez, az energiatároláshoz és a keresletoldali válaszhoz –, amelyek hozzájárulhatnak mind az elosztórendszer-üzemeltetők, mind pedig az átvitelrendszer-üzemeltetők szükségleteinek kielégítéséhez.

VII. FEJEZET

ÜZEMI ÉS KERESKEDELMI SZABÁLYZATOK, VALAMINT IRÁNYMUTATÁSOK

58. cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint iránymutatások elfogadása

(1) Az 59., a 60. és a 61. cikkben foglalt felhatalmazásokra is figyelemmel a Bizottság végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el. Ezeket a jogi aktusokat a Bizottság kétféle formában fogadhatja el: vagy az 59. cikk szerinti eljárással, olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatok formájában, amelyek a villamosenergia-piaci ENTSO vagy – amennyiben az 59. cikk (3) bekezdése szerinti prioritási lista ekként rendelkezik – az EU DSO – adott esetben a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve – és az ACER által kidolgozott szövegjavaslatokon alapulnak, vagy pedig a 61. cikk szerinti eljárással, iránymutatások formájában.

(2) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak, valamint az iránymutatásoknak teljesíteniük kell a következő követelményeket:

- biztosítaniuk kell az e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához szükséges minimális szintű harmonizációt;
- adott esetben figyelembe kell venniük a regionális sajátosságokat;
- nem léphetik túl az a) pont céljainak eléréséhez szükséges mértéket; valamint
- nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy az övezetközi kereskedelmet nem befolyásoló nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat hozzanak létre.

59. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásával biztosítsa e rendelet végrehajtásának egységes feltételeit, mégpedig a következő területeken:

- hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályok, beleértve a hálózati üzembiztonságot szolgáló biztonsági technikai átviteli tartalékkapacitásra vonatkozó szabályokat, valamint e rendelet 34–47. és 57. cikkét, és az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkét végrehajtó interoperabilitási szabályokat, beleértve a következőkre vonatkozó szabályokat: rendszerállapotok; beavatkozó intézkedések és üzembiztonsági határértékek; feszültség- és meddőteljesítmény-szabályozás; zárlatiáram-kezelés; teljesítményáramlás-kezelés; kiesések elemzése és kezelése; védőberendezések és védőrendszerek; adatcsere; megfelelés; képzés; az üzemelőkészítés és üzembiztonság elemzése; a regionális üzembiztonsági koordináció; kikapcsolás-összehangolás; a releváns eszközök rendelkezésre állására vonatkozó tervezés; megfelelési elemzés; kiegészítő szolgáltatások; menetrend-kezelés; az üzemelőkészítés alapját képező adatkörnyezet;

- b) az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikkét és e rendelet 7–10., 13–17. és 35–37. cikkét végrehajtó, kapacitásfelosztásra és szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok, beleértve a következőkre vonatkozó szabályokat: másnapi, napon belüli, illetve hosszú időtávra vonatkozó kapacitásszámítási módszerek és eljárások; hálózati modellek; az ajánlattételi övezetek konfigurációja; teher-újraelosztás és ellenkereskedelem; kereskedelmi algoritmusok; egységes másnapi és egységes napon belüli piac-összekapcsolás; a felosztott övezetközi kapacitás megbízhatósága; a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek elosztása; az övezetközi átvittel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó fedezetképzés; kijelölési eljárások; valamint a kapacitásfelosztás és a szűk keresztmetszet-kezelés költségeinek megtérítése;
- c) a hálózat-hozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a villamosenergia-rendszer kiegyenlítő szabályozásával kapcsolatos kereskedelemre vonatkozó, az 5., a 6. és a 17. cikket végrehajtó szabályok, ideértve a következőkre vonatkozó szabályokat: a hálózattal kapcsolatos tartalékenergia teljesítménye, ideértve a feladatokat és felelősségi köröket; a kiegyenlítő szabályozási energia cseréjének platformjai; kapuzárási időpontok; a szabványos és az egyedi kiegyenlítő szabályozási termékekre vonatkozó követelmények; a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások beszerzése; a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások cseréjére, illetve a tartalékok megosztására szolgáló övezetközi kapacitások felosztása; a kiegyenlítő szabályozási energia elszámolása; a rendszer-üzemeltetők közötti energiacsere elszámolása; kiegyenlítőenergia-elszámolás és a kiegyenlítő szabályozási kapacitás elszámolása, teljesítmény-frekvencia szabályozás; a frekvenciaminőség meghatározása és a vonatkozó célparaméterek megállapítása; frekvenciatartási tartalékok, frekvencia-visszaállítási tartalékok és helyettesítő tartalékok; a tartalékok cseréje és megosztása; a tartalékok határkeresztesztő aktiválásának folyamatai; időszabályozási folyamatok; az információk átláthatósága;
- d) a nem frekvenciavonatkozású kisegítő szolgáltatások megkülönböztetésmentes és átlátható nyújtására vonatkozó, az (EU) 2019/944 irányelv 36., 40. és 54. cikkét végrehajtó szabályok, többek között a következőkre vonatkozó szabályok: az állandósult állapotbeli feszültség szabályozás, az inercia, a gyors reagálás árambetáplálás, a hálózatstabilitási inercia, a rövidzárlati áram, a black start képesség és a szigetüzemben való részvételi képesség;
- e) a keresletoldali válaszra – ideértve a szabályozási központba tömörülést, az energiátárolást és a kereslet csökkentését is – vonatkozó, az e rendelet 57. cikkét és az (EU) 2019/944 irányelv 17., 31., 32., 36., 40. és 54. cikkét végrehajtó szabályok.

E végrehajtási jogi aktusokat a 67. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 68. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítésére a következő területekre kiterjedő üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása céljából:

- a) a hálózatra kapcsolódás szabályai, beleértve a következőkre vonatkozó szabályokat: az átviteli rendszerhez csatlakoztatott keresletoldali létesítmények, elosztólétesítmények és elosztóhálózatok csatlakozása; keresletoldali választ közvetítő felhasználói egységek csatlakozása; a termelőegységek hálózati csatlakozására vonatkozó követelmények; a nagyfeszültségű egyenáramú hálózathoz való csatlakozásra vonatkozó követelmények; az egyenáram-csatlakozású erőműparkokra és a végponti nagyfeszültségű egyenáramú átalakító állomásokra vonatkozó követelmények; a hálózati csatlakozásra vonatkozó üzemeltetési hozzájárulási eljárás;
- b) az adatcserére, az elszámolásra és az átláthatóságra vonatkozó szabályok, ideértve különösen a következőkre vonatkozó szabályokat: a releváns időhorizontok átviteli kapacitása, a transzferkapacitások felosztásának és kihasználtságának becslései és tényleges értékei, a létesítmények előre jelzett és tényleges kereslete és azok összesített adatai, ideértve a létesítmények rendelkezésre nem állását, a termelőegységek előrejelzett és tényleges termelése és ezek összesített adatai, ideértve az egységek rendelkezésre nem állását, a hálózatok rendelkezésre állása és kihasználtsága, a szűk keresztmetszet-kezelési intézkedések és a kiegyenlítő szabályozási piaci adatok. A szabályoknak ki kell terjedniük az információk közzétételének módjára, a közzététel időzítésére, a kezelésükért felelős szervezetekre;
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) üzemeltetési vészhelyzeti és helyreállítási eljárások, beleértve a következőket: rendszervédelmi tervek, beavatkozó tervek, piaci interakciók, információcsere és kommunikáció, valamint eszközök és létesítmények;
- e) ágazatspecifikus szabályok a határkeresztesztő villamosenergia-áramlások kiberbiztonsági szempontjaira, ideértve a közös minimumkövetelményekre, a tervezésre, a nyomon követésre, a jelentéstételre és a válságkezelésre vonatkozó szabályokat.

(3) A Bizottság az ACER-rel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az EU DSO-val és az egyéb érdekeltekkel folytatott konzultációt követően háromévente prioritási listát állít fel, amelyben megállapítja az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott azon területeket, amelyekre vonatkozóan üzemi és kereskedelmi szabályzatokat kell kidolgozni.

Amennyiben az üzemi és kereskedelmi szabályzat tárgya közvetlenül az elosztóhálózat üzemeltetéséhez kapcsolódik, és nem kifejezetten releváns az átvitel szempontjából, a Bizottság felkérheti az EU DSO-t, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve hozzon létre egy szövegező bizottságot és nyújtson be az ACER-nek egy üzemi és kereskedelmi szabályzatra irányuló javaslatot.

(4) A Bizottság felkéri az ACER-t arra, hogy a Bizottság kérelmének kézhezvételét követő, hat hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást, amelyben meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket (a továbbiakban: keret jellegű iránymutatás). A Bizottság kérése tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekre a keret jellegű iránymutatásnak figyelemmel kell lennie. Valamennyi keret jellegű iránymutatásnak a megkülönböztetésmentességet, a piaci integrációt, a tényleges versenyt és a piac hatékony működését kell előmozdítania. Az ACER indokolt kérésére az iránymutatás benyújtására vonatkozó határidőt a Bizottság meghosszabbíthatja.

(5) Az ACER-nek a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt kell folytatnia a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az EU-DSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel.

(6) Az ACER nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást nyújt be a Bizottságnak, ha erre a (3) bekezdés értelmében felkérést kap.

(7) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá a piaci integrációhoz, a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az ACER-t, hogy észszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást, és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

(8) Ha az ACER a Bizottság által a (4) vagy a (7) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, azt a Bizottság dolgozza ki.

(9) A Bizottság felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t vagy – amennyiben a (3) bekezdés szerinti prioritási lista ekként rendelkezik – az EU DSO-t, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve – a Bizottság kérelmének beérkezését követően 12 hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül – nyújtson be az ACER-nek egy olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatra irányuló javaslatot, amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

(10) A villamosenergia-piaci ENTSO vagy – amennyiben a (3) bekezdés szerinti prioritási lista ekként rendelkezik – az EU DSO a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve összehív egy szövegező bizottságot, hogy az segítse az üzemi és kereskedelmi szabályzat kidolgozása során. A szövegező bizottságnak az ACER, a villamosenergia-piaci ENTSO, adott esetben az EU DSO, valamint – szükség esetén – a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és korlátozott számban a leginkább érintett érdekeltek képviselőiből kell állnia. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak vagy – amennyiben a (3) bekezdés szerinti prioritási lista ekként rendelkezik – az EU DSO-nak a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködésben a Bizottság által a (9) bekezdés szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokra irányuló javaslatokat kell kidolgoznia az (1) és a (2) bekezdésben említett területeken.

(11) Az ACER felülvizsgálja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot és biztosítja, hogy az elfogadandó üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban legyen a vonatkozó kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatással és hozzájáruljon a piaci integrációhoz, a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, majd a felülvizsgált üzemi és kereskedelmi szabályzatot a javaslat kézhezvételétől számított hat hónapon belül benyújtja a Bizottságnak. A Bizottságnak benyújtott javaslatban az ACER figyelembe veszi a javaslatnak a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO által vezetett szövegezése során az érintett felektől beérkezett véleményeket, és konzultációt folytat az érintett érdekeltekkel a Bizottságnak benyújtandó változatról.

(12) Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (9) bekezdés alapján szabott határidőn belül, akkor a Bizottság felkérheti az ACER-t, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az ACER további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az ACER benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

(13) A Bizottság – ha a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot, vagy ha az ACER nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét a (12) bekezdésben említettek szerint – saját kezdeményezésére vagy az ACER (11) bekezdés szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el az (1) és a (2) bekezdésben felsorolt területeken.

(14) Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az ACER-rel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és valamennyi érdekelttel.

(15) Ez a cikk nem érinti a Bizottság azon jogát, hogy a 61. cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson. Nem érinti továbbá a villamosenergia-piaci ENTSO azon lehetőségét, hogy nem kötelező érvényű iránymutatást dolgozzon ki az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott területeken, amennyiben az iránymutatás nem kapcsolódik olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által a villamosenergia-piaci ENTSO-hoz intézett valamely felkérés kiterjed. A villamosenergia-piaci ENTSO az ilyen iránymutatást véleményezésre be kell, hogy nyújtsa az ACER-hez, és e véleményt kellő mértékben figyelembe kell vennie.

60. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 59. cikk (1) és (2) bekezdésében felsorolt területeken, valamint az ugyanazon cikk szerinti megfelelő eljárást követve módosítsa az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat. Az e cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott eljárás szerint az ACER is tehet módosításra irányuló javaslatokat.

(2) Az 59. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-t, az EU DSO-t, a szabályozó hatóságokat, az átvitelrendszer-üzemeltetőket, az elosztórendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a felhasználókat – tervezet formájában az említett szabályzat módosítását javasolhatják az ACER-nek. Az ACER saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

(3) Az ACER indokolással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzat e rendelet 59. cikkének (3) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel. Amennyiben az ACER megítélése szerint valamely módosítási javaslat indokolt, valamint saját kezdeményezésű módosítási javaslatok esetén az ACER az (EU) 2019/942 rendelet 14. cikkének megfelelően valamennyi érdekelttel konzultációt folytat.

61. cikk

Iránymutatások

(1) A Bizottság felhatalmazást kap kötelező erejű iránymutatások elfogadására az e cikkben felsorolt területeken.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy iránymutatásokat fogadjon el azokon a területeken, amelyeken ilyen jogi aktusok az 59. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti, az üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó eljárás keretében is kidolgozhatók lennének. Ezen iránymutatásokat felhatalmazáson alapuló jogi aktus vagy végrehajtási jogi aktus formájában kell elfogadni, az e rendeletben foglalt, irányadó felhatalmazástól függően.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 68. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítéseként iránymutatások megállapítására vonatkozóan az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusról. Ezekben az iránymutatásokban a 18. és a 49. cikkben előírt elvekkel összhangban rendelkezni kell:

- a) a határkereszteszű áramlásért ellentételezés fizetésére kötelezett átvitelrendszer-üzemeltetők megállapítására szolgáló eljárás részleteiről, ideértve az azon nemzeti átviteli rendszerek üzemeltetői közötti megosztás szabályait is, ahonnan a határkereszteszű áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek, összhangban a 49. cikk (2) bekezdésével;
- b) a követendő fizetési eljárás részleteiről, ideértve annak meghatározását is, hogy mely időszakra vonatkozóan kell először ellentételezést fizetni, összhangban a 49. cikk (3) bekezdésének második albekezdésével;
- c) a 49. cikk alapján ellentételezésre jogosító fogadott határkereszteszű áramlás mennyiségének kiszámítására és jellegének meghatározására szolgáló módszertanok részleteiről, valamint az egyes tagállamok átviteli hálózataiból eredő vagy ott végződő áramlás nagyságának meghatározására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 49. cikk (5) bekezdésével;
- d) a határkereszteszű áramlás fogadásához kapcsolódó költség és haszon kiszámítására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 49. cikk (6) bekezdésével;
- e) az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusa vonatkozásában az Európai Gazdasági Térségen kívüli országokból eredő, illetve ott végződő villamosenergia-áramlások kezelésének módjáról; valamint
- f) az egyenáramú rendszerösszekötővel összekapcsolt nemzeti rendszerek részvételére vonatkozó szabályokról, összhangban a 49. cikkel.

(4) Adott esetben a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben megfogalmazza az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges harmonizáció minimális szintjét biztosító iránymutatásokat. Ezen iránymutatások a következő kérdésekre is kiterjedhetnek:

- a) a villamos energia kereskedelmére vonatkozó, az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikkét, valamint az e rendelet 5–10., 13–17., 35., 36. és 37. cikkét végrehajtó részletes szabályok;
- b) a 19. cikket végrehajtó, a rendszerösszekötő kapacitására – ideértve a területi jelzéseket is – vonatkozó beruházásösztönzés részletes szabályai.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 67. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(5) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyek iránymutatásokat fogalmaznak meg az üzemeltetés átvitelrendszer-üzemeltetők közötti, uniós szintű összehangolásáról. Ezen iránymutatásoknak összhangban kell lenniük az e rendelet 59. cikkében említett üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal, és azokra, valamint az e rendelet 30. cikke (1) bekezdésének i) pontjában említett információkra kell épülniük. A Bizottság az iránymutatások elfogadása során figyelembe veszi az eltérő regionális és nemzeti üzemviteli követelményeket.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 67. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(6) Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság konzultál az ACER-rel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az EU DSO-val és adott esetben más érdekeltekkel.

62. cikk

A tagállamok joga további részletes intézkedésekről történő rendelkezésre

E rendelet nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek olyan intézkedéseket, amelyek e rendelet, a 61. cikkben említett iránymutatások vagy az 59. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok rendelkezéseinél részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak, feltéve, hogy a szóban forgó intézkedések összeegyeztethetők az uniós joggal.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

63. cikk

Új rendszerösszekötők

(1) Az új egyenáramú rendszerösszekötők kérelemre, korlátozott időtartamra mentesíthetők az e rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdésében, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. és 43. cikkében, 59. cikkének (7) bekezdésében, valamint 60. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alól, feltéve hogy teljesülnek a következő feltételek:

- a) a beruházás fokozza a versenyt a villamosenergia-ellátás terén;
- b) a beruházás kockázata akkora, hogy a beruházás nem valósulna meg a mentesség nélkül;
- c) a rendszerösszekötő olyan természetes vagy jogi személy tulajdonában áll, aki vagy amely legalább jogi formájában független azoktól a rendszerüzemeltetőktől, amelyek hálózataiban a rendszerösszekötő meg fog épülni;
- d) a rendszerösszekötő használóit díj terheli;
- e) a 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁴⁾ 19. cikkében említett részleges piacnyitás óta a rendszerösszekötő tőke- vagy üzemeltetési költségének semmilyen része nem térült meg a rendszerösszekötő által összekapcsolt átviteli vagy elosztóhálózatok használati díjainak egyetlen eleméből sem; valamint
- f) a mentesség nem károsítja a versenyt és a villamos energia belső piacának hatékony működését, sem azon szabályozott rendszer hatékony működését, amelyhez a rendszerösszekötő kapcsolódik.

(2) Kivételes esetekben az (1) bekezdést váltóáramú rendszerösszekötőkre is alkalmazni kell, feltéve, hogy a szóban forgó beruházás költsége és kockázata különösen magas, összehasonlítva a két szomszédos nemzeti átviteli hálózatot összekötő váltóáramú rendszerösszekötők esetében általában felmerülő költségekkel és kockázatokkal.

(3) Az (1) bekezdést meglévő rendszerösszekötők kapacitásának jelentős növelése esetén is alkalmazni kell.

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 96/92/EK irányelve (1996. december 19.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 27., 1997.1.30., 20. o.).

(4) Az (1), a (2) és a (3) bekezdés szerinti mentességről szóló határozatot az érintett tagállamok szabályozó hatóságai eseti alapon hozzák meg. A mentesség vonatkozhat az új rendszerösszekötő vagy a meglévő, jelentősen megnövelt kapacitású rendszerösszekötő teljes kapacitására vagy annak egy részére.

Az ACER a mentességre irányuló kérelemnek az utolsó érintett szabályozó hatóság általi kézhezvételétől számított két hónapon belül véleményt nyújthat be e szabályozó hatóságoknak. A szabályozó hatóságok határozatukat alapozhatják e véleményre.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor a szabályozó hatóságok eseti alapon meg kell, hogy fontolják, hogy a mentesség időtartamát és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetésmentes hozzáférést nem szükséges-e feltételekhez kötni. Az ezekre a feltételekre vonatkozó döntések meghozatalakor a szabályozó hatóságok figyelembe kell, hogy vegyék különösen a kiépítendő új kapacitást vagy a meglévő kapacitás módosítását, a projektekre vonatkozó időkereteket és a nemzeti sajátosságokat.

A mentesség megadása előtt az érintett tagállamok szabályozó hatóságai döntenek a kapacitással való gazdálkodás és a kapacitásfelosztás szabályairól és mechanizmusairól. A szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó szabályok kötelezővé kell, hogy tegyék a kihasználatlan kapacitás piacra vitelét, továbbá a létesítmény használói jogosultak kell, hogy legyenek a részükre lekötött kapacitással a másodlagos piacon kereskedni. Az (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt feltételek értékelése során figyelembe kell venni a kapacitásfelosztási eljárás eredményeit.

Amennyiben az érintett szabályozó hatóságok a kérelem kézhezvételét követő hat hónapon belül megállapodásra jutottak a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az ACER-t.

A mentesség megadásáról szóló határozatot – ideértve az e bekezdés harmadik albekezdésében említett feltételek esetleges alkalmazását is – kellően meg kell indokolni, és közzé kell tenni.

(5) A (4) bekezdésben említett határozatot az ACER az alábbi esetekben hozhatja meg:

- a) ha nem tudott valamennyi érintett szabályozó hatóság megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelem az említett szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz megérkezett; vagy
- b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Az ACER döntésének meghozatala előtt konzultál az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

(6) A (4) és az (5) bekezdéstől eltérően a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóság vagy adott esetben az ACER hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam illetékes szerve elé. E véleményt a határozattal együtt közzé kell tenni.

(7) A szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes mentességi kérelem egy példányát a beérkezést követően haladéktalanul eljuttatják a Bizottságnak és az ACER-nek. A határozatról a helyzettől függően az érintett szabályozó hatóságok vagy az ACER (a továbbiakban: az értesítő szervek) haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. Ez az információ összesítve is megküldhető a Bizottságnak oly módon, hogy a Bizottság kellően megalapozott határozatot hozhasson. Ez az információ kiterjed különösen:

- a) azokra a részletes indokokra, amelyek alapján a mentességet megadták vagy megtagadták, ideértve a mentesség szükségességét megalapozó pénzügyi információkat is;
- b) a mentesség megadásának a versenyre és a villamos energia belső piacának tényleges működésére kifejtett hatásáról elkészített elemzésre;
- c) a mentesség időtartamának indoklására, valamint annak okaira, hogy a mentesség miért a kérdéses rendszerösszekötő teljes kapacitásának adott hányadára vonatkozik; valamint
- d) az érintett szabályozó hatóságokkal lefolytatott konzultáció eredményére.

(8) A (7) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételét követő naptól számított 50 munkanapon belül a Bizottság dönthet úgy, hogy felkéri az értesítő szerveket a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. Az 50 munkanapos időszak további 50 munkanappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. A kezdeti időszak a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a Bizottság felkérésében kitűzött határidőn belül nem küldik meg, akkor úgy kell tekinteni, hogy az értesítést visszavonták, kivéve, ha a lejárat előtt a határidőt a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha az értesítő szervek kellő indokolással ellátott nyilatkozatban akként tájékoztatták a Bizottságot, hogy álláspontjuk szerint az értesítés teljes volt.

A mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására felszólító bizottsági határozatnak az értesítő szervek kötelesek a kézhezvételt követő egy hónapon belül eleget tenni, és erről tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság köteles megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

A mentességet megadó határozat bizottsági jóváhagyása az elfogadást követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha a rendszerösszekötő megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, és az elfogadást követően öt év elteltével hatályát veszti, ha a rendszerösszekötő eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve, ha a Bizottság az értesítő szervek indokolt kérése alapján úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapó személyen kívül álló jelentős akadályok miatt következett be.

(9) Amennyiben az érintett tagállamok szabályozó hatóságai egy mentesítő határozat módosításáról határoznak, határozatukról haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. A meglévő mentesség sajátosságai figyelembevételével a mentesítő határozatot módosító határozatra az (1)–(8) bekezdés alkalmazandó.

(10) A Bizottság a mentesítési kérelemre vonatkozó eljárást kérelemre vagy saját kezdeményezésére újraindíthatja:

- a) amennyiben – kellően figyelembe véve a felek jogos elvárásait és az eredeti mentesítő határozat révén elért gazdasági egyensúlyt – megállapítható, hogy a határozat alapjául szolgáló bármely tényben jelentős változás történt;
- b) amennyiben az érintett vállalkozások kötelezettségvállalásaikkal ellentétesen cselekszenek; vagy
- c) amennyiben a határozat alapját a felek által szolgáltatott hiányos, pontatlan vagy félrevezető információk képezték.

(11) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 68. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítésére az e cikk (1) bekezdésében foglalt feltételek alkalmazására vonatkozó iránymutatások meghatározásáról, valamint az e cikk (4) és (7)–(10) bekezdése alkalmazása céljából követendő eljárás meghatározásáról.

64. cikk

Eltérések

(1) A tagállamok az alábbi esetekben kérhetik a 3. cikk, a 6. cikk, a 7. cikk (1) bekezdésének, a 8. cikk (1) és (4) bekezdésének, a 9., a 10. és a 11. cikk, a 14–17. cikk, a 19–27. cikk, a 35–47. cikk és az 51. cikk releváns rendelkezéseitől való eltérést:

- a) abban az esetben, ha a tagállam bizonyítani tudja, hogy jelentős problémák állnak fenn kis, szigetüzemben működő, illetve kis összekapcsolt rendszereik üzemeltetésével kapcsolatban;
- b) az EUMSZ 349. cikke értelmében vett legkülső régiók tekintetében, amelyek nyilvánvaló fizikai okokból nem kapcsolhatók össze az unió energiapiacával.

Az első albekezdés a) pontjában említett helyzetben az eltérés határozott időre szól, és ahhoz a feltételhez kötött, hogy a villamos energia belső piacán a verseny és integráció fokozását szolgálja.

Az első albekezdés b) pontjában említett helyzetben az eltérés határozatlan időre szól.

A Bizottság a határozat meghozatalát megelőzően tájékoztatja a tagállamokat az említett kérelmekről, megőrizve az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

Az e cikk szerint engedélyezett eltérés célja annak biztosítása, hogy az ne akadályozza a megújuló energia használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállást.

Eltérés engedélyezésekor a Bizottság határozatában kitér arra, hogy az eltérést mennyiben kell figyelembe venni az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, illetve az iránymutatások alkalmazásakor.

(2) A 3., az 5. és a 6. cikk, a 7. cikk (1) bekezdése, a 7. cikk (2) bekezdésének c) és g) pontja, a 8–17. cikk, a 18. cikk (5) és (6) bekezdése, a 19. cikk és a 20. cikk, a 21. cikk (1), (2), (4)–(8) bekezdése, a 22. cikk (1) bekezdésének c) pontja, a 22. cikk (2) bekezdésének b) és c) pontja, a 22. cikk (2) bekezdésének utolsó albekezdése, a 23–27. cikk, a 34. cikk (1), (2) és (3) bekezdése, a 35–47. cikk, a 48. cikk (2) bekezdése, valamint a 49. cikk és az 51. cikk mindaddig nem alkalmazandó Ciprusra, amíg átviteli rendszere rendszerösszekötők révén össze nem kapcsolódik más tagállamok átviteli rendszerével.

Amennyiben Ciprus átviteli rendszere 2026. január 1-ig nem kapcsolódik rendszerösszekötők révén más tagállamok átviteli rendszeréhez, Ciprus megvizsgálja, hogy szükség van-e az említett rendelkezésektől való eltérésre, és az eltérés meghosszabbítása iránt kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz. A Bizottság megvizsgálja, hogy az adott rendelkezések alkalmazása jelentős problémákat okozhat-e Ciprus villamosenergia-rendszerének működésében, illetve hogy azok alkalmazása várhatóan előnyökkel jár-e a piac működésére nézve. A Bizottság ezen értékelés alapján indokolással ellátott határozatot hoz az eltérés teljes vagy részleges meghosszabbításáról. A határozatot közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(3) E rendelet nem érinti az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke alapján megadott eltérések alkalmazását.

(4) A Málta és Olaszország közötti villamosenergia-összeköttetést az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti 2030. évi összekapcsolási cél elérése tekintetében megfelelően figyelembe kell venni.

65. cikk

Információ szolgáltatása és titoktartás

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok kérelemre a Bizottság rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely e rendelet érvényesítéséhez szükséges.

A szükséges információk összetettségének és sürgősségének figyelembevételével a Bizottság észszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

(2) Ha az érintett tagállam vagy szabályozó hatóság nem adja meg az (1) bekezdés szerinti információt az (1) bekezdésben említett határidőn belül, a Bizottság az érintett vállalkozásoktól közvetlenül is kérheti az e rendelet érvényesítéséhez szükséges összes információt.

Amikor egy vállalkozást a Bizottság információ szolgáltatására kér, a kérelem másolatát egyidejűleg megküldi azon tagállam szabályozó hatóságai részére is, amelynek területén a vállalkozás székhelye található.

(3) A Bizottság az (1) bekezdés szerinti információszolgáltatásra vonatkozó kérelemben meghatározza a kérelem jogalapját, az információ megküldésének határidejét, a kérelem célját, továbbá a 66. cikk (2) bekezdésében előírt azon szankciókat, amelyek pontatlan, hiányos vagy félrevezető információk szolgáltatása esetén alkalmazandók. A határidőnek észszerűnek kell lennie, figyelembe véve az igényelt információk összetettségét és sürgősségét.

(4) A vállalkozások tulajdonosai vagy azok képviselői, valamint jogi személyek esetén a jogszabály vagy az alapító okirat alapján a vállalkozás képviselőjére jogosult személyek adják meg a kért információkat. Amennyiben az ügyvédek meghatalmazással bírnak arra, hogy megbízóik nevében megadják a szóban forgó információkat, ez esetben teljes mértékben a megbízó felel azért, ha a szolgáltatott információ hiányos, pontatlan vagy félrevezető.

(5) Ha egy vállalkozás nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A határozat megállapítja, hogy milyen információkat kell megadni, és erre megfelelő határidőt határoz meg. Megjelöli a 66. cikk (2) bekezdésében előírt szankciókat. Jelezni kell azon jogot is, hogy kérni lehet a határozat felülvizsgálatát az Európai Unió Bíróságától.

A Bizottság ezzel egyidejűleg a határozat másolatát elküldi azon tagállam szabályozó hatóságainak, amelynek területén az illető személy lakóhelye, illetve a vállalkozás székhelye található.

(6) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett információt csak e rendelet érvényesítése céljára szabad felhasználni.

A Bizottság nem fedheti fel az e rendelet értelmében szerzett információkat, amennyiben azokra szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozik.

66. cikk

Szankciók

(1) E cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok meghatározzák az e rendelet, valamint az 59. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a 61. cikk értelmében elfogadott iránymutatások rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden intézkedést, amely e rendelkezések végrehajtásának biztosításához szükséges. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok e szabályokról haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot, és haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat érintő minden későbbi módosításról.

(2) A Bizottság határozat útján a megelőző üzleti év teljes árbevételének 1 %-át meg nem haladó pénzbírságot róhat ki azon vállalkozásokra, amelyek szándékosan vagy gondatlanságból pontatlan, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak a 65. cikk (3) bekezdése szerinti kérelemre, vagy nem adják meg a kért információt a 65. cikk (5) bekezdésének első albekezdése alapján hozott határozatban megállapított határidőn belül. A pénzbírság összegének megállapításakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeket milyen mértékben nem tartották be.

(3) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók, valamint a (2) bekezdés értelmében hozott határozatok nem büntetőjogi természetűek.

67. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot az (EU) 2019/944 irányelv 68. cikkével létrehozott bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

68. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 34. cikk (3) bekezdésében, a 49. cikk (4) bekezdésében, az 59. cikk (2) bekezdésében, a 61. cikk (2) bekezdésében és a 63. cikk (11) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2028. december 31-ig tartó időtartamra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az említett időtartam letelte előtt és adott esetben az azt követő időszakok letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik 8 évvel, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam vége előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 34. cikk (3) bekezdésében, a 49. cikk (4) bekezdésében, az 59. cikk (2) bekezdésében, a 61. cikk (2) bekezdésében és a 63. cikk (11) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 34. cikk (3) bekezdése, a 49. cikk (4) bekezdése, az 59. cikk (2) bekezdése, a 61. cikk (2) bekezdése és a 63. cikk (11) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

69. cikk

Bizottsági felülvizsgálatok és jelentések

(1) A Bizottság 2025. július 1-ig felülvizsgálja az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat és iránymutatásokat annak érdekében, hogy értékelje egyrészt azt, hogy mely rendelkezéseiket lehetne megfelelően beemelni a villamosenergia belső piacára vonatkozó uniós jogalkotási aktusokba, másrészt pedig azt, hogy miként lenne célszerű módosítani az üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó, az 59 és a 61. cikkben foglalt felhatalmazást.

A Bizottság értékeléséről ugyanezen időpontig részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

A Bizottság adott esetben értékelése alapján 2026. december 31-ig jogalkotási javaslatokat terjeszt elő.

(2) A Bizottság 2030. december 31-ig felülvizsgálja e rendeletet és e felülvizsgálat alapján jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér.

70. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 714/2009/EK rendelet hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat ezen rendeletre való hivatkozásnak kell tekinteni és a III. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

71. cikk

Hatálybalépés

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

(2) Ezt a rendeletet 2020. január 1-jétől kell alkalmazni.

Az első albekezdés ellenére a 14. cikket, a 15. cikket, a 22. cikk (4) bekezdését, a 23. cikk (3) és (6) bekezdését, a 35. cikket, a 36. cikket és a 62. cikket e rendelet hatálybalépésének napjától kezdődően kell alkalmazni. A 14. cikk (7) bekezdésének és a 15. cikk (2) bekezdésének a végrehajtása érdekében a 16. cikket az említett időponttól kezdődően kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2019. június 5-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

A. TAJANI

a Tanács részéről

az elnök

G. CIAMBA

I. MELLÉKLET

A REGIONÁLIS KOORDINÁCIÓS KÖZPONTOK FELADATAI

1. Koordinált kapacitásszámítás
 - 1.1 A regionális koordinációs központok elvégzik az övezetközi kapacitások koordinált számítását.
 - 1.2 A koordinált kapacitásszámítást a másnapi és a napon belüli időtávra vonatkozóan kell elvégezni.
 - 1.3 A koordinált kapacitásszámítást a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a kapacitás-felosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanok szerint kell elvégezni.
 - 1.4 A koordinált kapacitásszámítást a 3. pontnak megfelelően közös hálózatmodell alapján kell végezni.
 - 1.5 A koordinált kapacitásszámításnak a szűk keresztmetszet kezelésének e rendeletben meghatározott elveivel összhangban biztosítani kell a szűk keresztmetszetek hatékony kezelését.
2. Koordinált üzembiztonsági elemzés
 - 2.1 A regionális koordinációs központok a rendszer biztonságos működésének biztosítása érdekében koordinált üzembiztonsági elemzést végeznek.
 - 2.2 Az üzembiztonsági elemzést minden – az éves és a napon belüli időtáv közötti – üzemelőkészítési időtávra a közös hálózati modell alkalmazásával kell elvégezni.
 - 2.3 A koordinált biztonsági elemzést a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamos-energia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanok szerint kell elvégezni.
 - 2.4 A regionális koordinációs központok legalább a rendszerüzemeltetési régió átvitelrendszer-üzemeltetőivel megosztják a koordinált üzembiztonsági elemzés eredményeit.
 - 2.5 Ha a koordinált üzembiztonsági elemzés eredményeként a regionális koordinációs központ esetleges korlátot észlel, beavatkozó intézkedéseket dolgoz ki az eredményesség és a gazdasági hatékonyság maximalizálására.
3. Közös hálózati modellek létrehozása
 - 3.1 A regionális koordinációs központok hatékony eljárásokat dolgoznak ki az egyes – az éves és a napon belüli időtáv közötti – üzemelőkészítési időtávokra vonatkozó közös hálózati modellek létrehozására.
 - 3.2 Az átvitelrendszer-üzemeltetők kijelölnek egy regionális koordinációs központot az Unió egészére kiterjedő közös hálózatmodellek kidolgozására.
 - 3.3 A közös hálózati modelleket a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamos-energia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásnak, valamint a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak megfelelően kidolgozott módszertanok szerint kell létrehozni;
 - 3.4 A közös hálózati modelleknek minden – az éves és a napon belüli időtáv közötti – üzemelőkészítési időtáv tekintetében tartalmazniuk kell a hatékony üzemelőkészítési és kapacitásszámítás szempontjából releváns adatokat.
 - 3.5 A közös hálózati modelleket valamennyi regionális koordinációs központ és átvitelrendszer-üzemeltető, a villamos-energia-piaci ENTSO számára, valamint kérésre az ACER számára elérhetővé kell tenni.
4. Az átvitelrendszer-üzemeltetők védelmi és beavatkozó tervei közötti összhang értékeléséhez nyújtott segítség
 - 4.1 A regionális koordinációs központok segítséget nyújtanak a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők számára a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdése alapján elfogadott, a villamos-energia-vészhelyzet kezelésére és helyreállítására irányuló üzemi és kereskedelmi szabályzatban megállapított eljárásoknak megfelelően az átvitelrendszer-üzemeltetők által kidolgozott védelmi és helyreállítási tervek közötti összhang értékeléséhez.

- 4.2. Az átvitelrendszer-üzemeltetők megállapodnak egy olyan küszöbértékben, amely fölött vészhelyzeti, blackout vagy helyreállítási állapot esetén egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltető intézkedéseinek hatása jelentősnek minősül a többi, szinkron vagy nem szinkron módon összekapcsolt átvitelrendszer-üzemeltető számára.
- 4.3. Az átvitelrendszer-üzemeltetők támogatása során a regionális koordinációs központ:
 - a) azonosítja a lehetséges összeegyeztethetlenségeket;
 - b) enyhítő intézkedéseket javasol.
- 4.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetők felméri és figyelembe veszik a javasolt enyhítő intézkedéseket.
5. A regionális helyreállítás koordinációjához és optimalizálásához nyújtott támogatás
 - 5.1. Annak érdekében, hogy javuljon a rendszer helyreállításának hatékonysága és eredményessége, minden érintett regionális koordinációs központ támogatást nyújt a 714/2009/EK rendelet 6. cikkének (11) bekezdése alapján elfogadott vészhelyzeti és helyreállítási üzemi és kereskedelmi szabályzat alapján a frekvenciafelelősnek kinevezett átvitelrendszer-üzemeltetőknek és az újraszinkronizálás-vezetőknek. A rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők meghatározzák a regionális koordinációs központnak a regionális helyreállítás koordinációjához és optimalizálásához nyújtott támogatással kapcsolatban betöltött szerepét.
 - 5.2. Az átvitelrendszer-üzemeltetők támogatást kérhetnek a regionális koordinációs központoktól, amennyiben rendszerük blackout vagy beavatkozó állapotban van.
 - 5.3. A regionális koordinációs központoknak olyan, a valós időhöz közeli felügyeleti ellenőrzési és adatgyűjtő rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek képesek a 4.2. pontban említett küszöbértékkel jellemzett állapotok jelzésére.
6. Utólagos üzemi- és üzemzavari események elemzése és jelentéstétel
 - 6.1. A regionális koordinációs központok kivizsgálják és bejelentenek minden olyan eseményt, amely meghaladja a 4.2. pont szerinti küszöbértéket. A rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságai és az ACER – saját kérésükre – részt vehetnek a kivizsgálásban. A jelentésnek ajánlásokat kell tartalmaznia a hasonló események jövőbeni megelőzésére.
 - 6.2. A regionális koordinációs központok a jelentést közzéteszik. Az ACER kiadhat ajánlásokat a hasonló események jövőbeni megelőzésére.
7. A tartalékkapacitás regionális méretezése
 - 7.1. A regionális koordinációs központok kiszámítják a rendszerüzemeltetési régiókra vonatkozó tartalékkapacitás-igényeket. A tartalékkapacitás-igények meghatározása során:
 - a) törekedni kell annak az általános célnak a teljesülésére, hogy az üzembiztonság fenntartása a lehető legköltséghatékonyabb módon történjék;
 - b) a meghatározást a másnapi vagy a napon belüli időtávon vagy mindkettőn kell elvégezni;
 - c) ki kell számítani a rendszerüzemeltetési régióban szükséges tartalékkapacitás teljes mennyiségét;
 - d) a tartalékkapacitások minden egyes típusa tekintetében meg kell határozni a minimális tartalékkapacitás-igényeket;
 - e) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalékkapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket;
 - f) meg kell állapítani a szükséges tartalékkapacitás földrajzi eloszlásával kapcsolatos esetleges követelményeket.
8. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás regionális beszerzésének megkönnyítése
 - 8.1. A regionális koordinációs központok támogatják a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőket a beszerzendő kiegyenlítő szabályozási kapacitás mennyiségének meghatározásában. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás mennyiségének meghatározása során:
 - a) a meghatározást a másnapi vagy a napon belüli időtávon vagy mindkettőn kell elvégezni;

- b) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalékkapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket;
- c) figyelembe kell venni a szükséges tartalékkapacitás azon mennyiségeit, amelyeket várhatóan a kiegyenlítő szabályozási energiára vonatkozóan nem kiegyenlítő szabályozási kapacitásra irányuló szerződés alapján benyújtott kiegyenlítő szabályozási energia-ajánlatok biztosítanak.
- 8.2. A regionális koordinációs központok támogatják a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőket a 8.1. pont szerint meghatározott, szükséges mennyiségű kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzésében. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzése során:
- a) a beszerzést a másnapi vagy a napon belüli időtávon vagy mindkettőn kell elvégezni;
- b) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalékkapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket.
9. Heti előzetes és legalább másnapi regionális rendszermegfelelőségi értékelések és a kockázatcsökkentő tevékenységek előkészítése
- 9.1. A regionális koordinációs központok heti előzetes és legalább másnapi regionális megfelelőségértékeléseket végeznek az (EU) 2017/1485 rendeletben megállapított eljárásoknak megfelelően és az (EU) 2019/941 rendelet 8. cikke alapján kidolgozott módszer szerint.
- 9.2. A regionális koordinációs központok a rövid távú regionális megfelelőségértékeléseket a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők által rendelkezésre bocsátott információk alapján végzik el annak érdekében, hogy észleljék azokat a helyzeteket, amelyekben bármely szabályozási területen vagy regionális szinten a megfelelőség hiánya várható. A regionális koordinációs központok minden üzemelőkészítési időtáv tekintetében figyelembe veszik a lehetséges övezetközi forgalmat és a vonatkozó üzembiztonsági határértékeket.
- 9.3. A regionális rendszermegfelelőségi értékelést minden egyes regionális koordinációs központ a többi regionális koordinációs központtal koordináltan végzi, hogy ily módon:
- a) ellenőrizze az alapul szolgáló feltételezéseket és előrejelzéseket;
- b) észlelje az esetleges régiókon túlnyúló nemmegfelelőségi helyzeteket.
- 9.4. Valamennyi regionális koordinációs központ megküldi a regionális rendszermegfelelőségi értékelésekből nyert eredményeket és a meg nem felelés kockázatának csökkentésére általa javasolt intézkedéseket a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőknek, valamint a többi regionális koordinációs központnak.
10. Regionális üzemszünet-tervezési koordináció
- 10.1. Az egyes regionális koordinációs központok regionális kikapcsolás-összehangolást végeznek a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatásban foglalt eljárásoknak megfelelően annak érdekében, hogy figyelemmel kísérjék a releváns eszközök rendelkezésre állását és koordinálják a rendelkezésre állási terveiket, és ezáltal biztosítsák az átviteli rendszer üzembiztonságát, és maximalizálják az övezetközi áramlások szempontjából releváns rendszerösszekötők és/vagy átviteli rendszerek kapacitását.
- 10.2. Az egyes regionális koordinációs központok egyetlen jegyzékben tartják nyilván a rendszerüzemeltetési régióban található jelentős hálózati elemeket, villamosenergia-termelő egységeket és felhasználói létesítményeket, és ezt a jegyzéket elérhetővé teszik a villamosenergia-piaci ENTSO üzem-előkészítési rendszerében.
- 10.3. Minden regionális koordinációs központ a rendszerüzemeltetési régióban folytatott kikapcsolás-összehangoláshoz kapcsolódóan:
- a) valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető következő egyéves időszakokra szóló rendelkezésre állási tervének felhasználásával értékeli az üzemszünetek tervezésének összeegyeztethetőségét;
- b) a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátja az észlelt tervezési összeférhetlenségek jegyzékét és az összeférhetlenségek kiküszöbölésére irányuló javaslatait.
11. Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusok optimalizálása
- 11.1. A rendszerüzemeltetési régióhoz tartozó átvitelrendszer-üzemeltetők együttesen úgy határozhatnak, hogy a regionális koordinációs központ segítségét veszik igénybe a kettőnél több átvitelrendszer-üzemeltetőt érintő elszámolásokhoz kapcsolódó pénzmozgások kezeléséhez, többek között a teher-újraelosztási költségek, a szűkkesztés-kezelési bevételek, a nem tervezett eltérések és a tartalékbeszerzési költségek tekintetében.

12. A regionális koordinációs központokban dolgozó személyzet képzése és tanúsítása
 - 12.1. A regionális koordinációs központok a náluk dolgozó személyzet részére a regionális rendszerüzemeltetésre összpontosító képzési és tanúsítási programokat dolgoznak ki és hajtják végre.
 - 12.2. A képzési programoknak a rendszerüzemeltetés valamennyi olyan területére ki kell terjedniük, amelyen a regionális koordinációs központ feladatokat lát el, ideértve a regionális válságforgatókönyveket is.
 13. A regionális villamosenergia-ellátási válságforgatókönyvek kidolgozása
 - 13.1. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO átruházza rájuk ezt a feladatot, a regionális koordinációs központok az (EU) 2019/941 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően azonosítják a regionális villamosenergia-ellátási válságforgatókönyveket.

A regionális villamosenergia-ellátási válságforgatókönyveket az (EU) 2019/941 rendelet 5. cikkében meghatározott módszertan szerint kell azonosítani.
 - 13.2. A regionális koordinációs központok kérésre támogatják az egyes rendszerüzemeltetési régiók illetékes hatóságait a kétévenkénti válságszimuláció előkészítésében és végrehajtásában az (EU) 2019/941 rendelet 12. cikkének (3) bekezdésével összhangban.
 14. Új átviteli kapacitás iránti vagy a meglévő átviteli kapacitás fejlesztésére vonatkozó igények vagy azok alternatíváinak azonosítása
 - 14.1. A regionális koordinációs központok támogatják az átvitelrendszer-üzemeltetőket az új átviteli kapacitás iránti vagy a meglévő átviteli kapacitás fejlesztésére vonatkozó igények vagy azok alternatíváinak azonosításában, amelyeket a 347/2013/EU rendelet alapján létrehozott regionális csoportokhoz kell benyújtani, és amelyeket bele kell foglalni az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikkében említett tízéves hálózatfejlesztési tervbe.
 15. Külföldi kapacitásnak a kapacitásmechanizmusokban való részvételére rendelkezésre álló maximális import kapacitás kiszámítása
 - 15.1. A regionális koordinációs központok segítséget nyújtanak az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a külföldi kapacitás kapacitásmechanizmusokban való részvételére rendelkezésre álló maximális import kapacitás kiszámításához, amelyhez figyelembe kell venni a mechanizmus alkalmazási helye, illetve a külföldi kapacitás helye szerinti rendszer közötti rendszerösszekötők várható rendelkezésre állását és a rendszertúlterheltség együttes fennállásának valószínűségét.
 - 15.2. A számítást a 26. cikk (11) bekezdésének a) pontjában meghatározott módszerrel kell elvégezni.
 - 15.3. A regionális koordinációs központok a rendszerüzemeltetési régióhoz tartozó ajánlattételi övezetek összes határára vonatkozóan elvégzik a számítást.
 16. A szezonális megfelelésértékelések elkészítése
 - 16.1. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO az (EU) 2019/941 rendelet 9. cikke alapján átruházza ezt a tevékenységet, akkor a regionális koordinációs központok elkészítik a regionális szezonális megfelelésértékeléseket.
 - 16.2. A szezonális megfelelésértékeléseket az (EU) 2019/941 rendelet 8. cikke szerint kidolgozott módszertan alapján kell elkészíteni.
-

II. MELLÉKLET

A HATÁLYON KÍVÜL HELYEZETT RENDELET ÉS MÓDOSÍTÁSAINAK LISTÁJA

Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.)	8. cikk (3) bekezdésének a) pontja 8. cikk (10) bekezdésének a) pontja 11. cikk 18. cikk (4a) bekezdése 23. cikk (3) bekezdése
A Bizottság 543/2013/EU rendelete (2013. június 14.) a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1. o.)	I. melléklet 5.5–5.9. pontja

III. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

714/2009/EK rendelet	Ez a rendelet
—	1. cikk, a) pont
—	1. cikk, b) pont
1. cikk, a) pont	1. cikk, c) pont
1. cikk, b) pont	1. cikk, d) pont
2. cikk, (1) bekezdés	2. cikk, 1. pont
2. cikk, (2) bekezdés, a) pont	2. cikk, 2. pont
2. cikk, (2) bekezdés, b) pont	2. cikk, 3. pont
2. cikk, (2) bekezdés, c) pont	2. cikk, 4. pont
2. cikk, (2) bekezdés, d) pont	—
2. cikk, (2) bekezdés, e) pont	—
2. cikk, (2) bekezdés, f) pont	—
2. cikk, (2) bekezdés, g) pont	2. cikk, 5. pont
—	2. cikk, 6–71. pont
—	3. cikk
—	4. cikk
—	5. cikk
—	6. cikk
—	7. cikk
—	8. cikk
—	9. cikk
—	10. cikk
—	11. cikk
—	12. cikk
—	13. cikk
—	14. cikk
—	15. cikk
16. cikk, (1)–(3) bekezdés	16. cikk, (1)–(4) bekezdés
—	16. cikk, (5)–(8) bekezdés
16. cikk, (4)–(5) bekezdés	16. cikk, (9)–(11) bekezdés
—	16. cikk, (12) és (13) bekezdés
—	17. cikk
14. cikk, (1) bekezdés	18. cikk, (1) bekezdés
—	18. cikk, (2) bekezdés
14. cikk, (2)–(5) bekezdés	18. cikk, (3)–(6) bekezdés
—	18. cikk, (7)–(11) bekezdés
—	19. cikk, (1) bekezdés
16. cikk, (6) bekezdés	19. cikk, (2) és (3) bekezdés
—	19. cikk, (4) és (5) bekezdés
—	20. cikk

714/2009/EK rendelet	Ez a rendelet
—	21. cikk
—	22. cikk
8. cikk, (4) bekezdés	23. cikk, (1) bekezdés
—	23. cikk, (2)–(7) bekezdés
—	25. cikk
—	26. cikk
—	27. cikk
4. cikk	28. cikk, (1) bekezdés
—	28. cikk, (2) bekezdés
5. cikk	29. cikk, (1)–(4) bekezdés
—	29. cikk, (5) bekezdés
8. cikk, (2) bekezdés, első mondat	30. cikk, (1) bekezdés, a) pont
8. cikk, (3) bekezdés, b) pont	30. cikk, (1) bekezdés, b) pont
—	30. cikk, (1) bekezdés, c) pont
8. cikk, (3) bekezdés, c) pont	30. cikk, (1) bekezdés, d) pont
—	30. cikk, (1) bekezdés, e) és f) pont
—	30. cikk, (1) bekezdés, g) és h) pont
8. cikk, (3) bekezdés, a) pont	30. cikk, (1) bekezdés, i) pont
8. cikk, (3) bekezdés, d) pont	30. cikk, (1) bekezdés, j) pont
—	30. cikk, (1) bekezdés, k) pont
8. cikk, (3) bekezdés, e) pont	30. cikk, (1) bekezdés, l) pont
—	30. cikk, (1) bekezdés, m)–o) pont
—	30. cikk, (2) és (3) bekezdés
8. cikk, (5) bekezdés	30. cikk, (4) bekezdés
8. cikk, (9) bekezdés	30. cikk, (5) bekezdés
10. cikk	31. cikk
9. cikk	32. cikk
11. cikk	33. cikk
12. cikk	34. cikk
—	35. cikk
—	36. cikk
—	37. cikk
—	38. cikk
—	39. cikk
—	40. cikk
—	41. cikk
—	42. cikk
—	43. cikk
—	44. cikk
—	45. cikk
—	46. cikk
—	47. cikk
8. cikk, (10) bekezdés	48. cikk

714/2009/EK rendelet	Ez a rendelet
13. cikk	49. cikk
2. cikk, (2) bekezdés, utolsó albekezdés	49. cikk, (7) bekezdés
15. cikk	50. cikk, (1)–(6) bekezdés
I. melléklet, 5.10. pont	51. cikk, (7) bekezdés
3. cikk	51. cikk
—	52. cikk
—	53. cikk
—	54. cikk
—	55. cikk
—	56. cikk
—	57. cikk
—	58. cikk
8. cikk, (6) bekezdés	59. cikk, (1) bekezdés, a), b) és c) pont
—	59. cikk, (1) bekezdés, d) és e) pont
6. cikk, (1) bekezdés	59. cikk, (2) bekezdés
6. cikk, (2) bekezdés	59. cikk, (3) bekezdés
6. cikk, (3) bekezdés	59. cikk, (4) bekezdés
—	59. cikk, (5) bekezdés
6. cikk, (4) bekezdés	59. cikk, (6) bekezdés
6. cikk, (5) bekezdés	59. cikk, (7) bekezdés
6. cikk, (6) bekezdés	59. cikk, (8) bekezdés
8. cikk, (1) bekezdés	59. cikk, (9) bekezdés
6. cikk, (7) bekezdés	59. cikk, (10) bekezdés
6. cikk, (8) bekezdés	—
6. cikk, (9) és (10) bekezdés	—
6. cikk, (11) bekezdés	59. cikk, (11) és (12) bekezdés
6. cikk, (12) bekezdés	59. cikk, (13) és (14) bekezdés
8. cikk, (2) bekezdés	59. cikk, (15) bekezdés
—	59. cikk, (15) bekezdés
7. cikk, (1) bekezdés	60. cikk, (1) bekezdés
7. cikk, (2) bekezdés	60. cikk, (2) bekezdés
7. cikk, (3) bekezdés	60. cikk, (3) bekezdés
7. cikk, (4) bekezdés	—
—	—
—	61. cikk, (1) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés	61. cikk, (2) bekezdés
18. cikk, (2) bekezdés	61. cikk, (3) bekezdés
18. cikk, (3) bekezdés	—
18. cikk, (4) bekezdés	61. cikk, (4) bekezdés
18. cikk, (4a) bekezdés	—
18. cikk, (5) bekezdés	61. cikk, (5) bekezdés
19. cikk	61. cikk, (5) és (6) bekezdés
—	—

714/2009/EK rendelet	Ez a rendelet
21. cikk	62. cikk
17. cikk	63. cikk
—	64. cikk
20. cikk	65. cikk
22. cikk	66. cikk
23. cikk	67. cikk
24. cikk	—
—	68. cikk
—	69. cikk
25. cikk	70. cikk
26. cikk	71. cikk